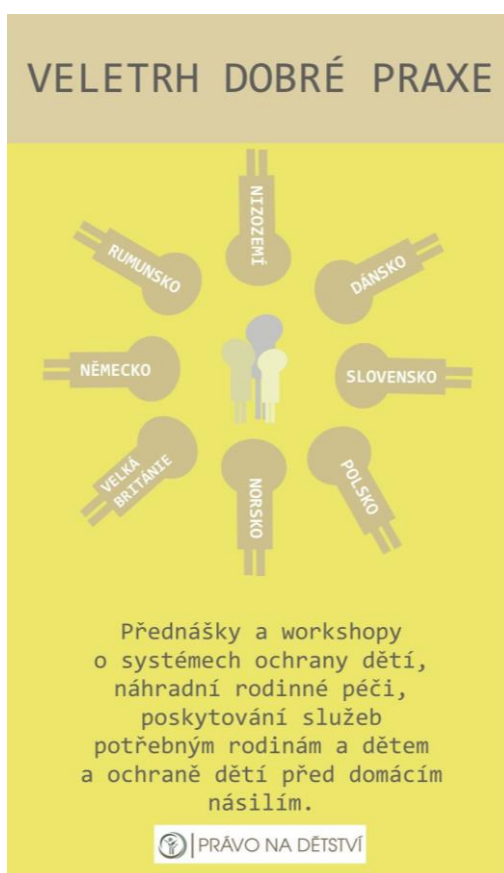


SBORNÍK PŘÍSPĚVKŮ Z MEZINÁRODNÍ KONFERENCE



6. – 7. prosince 2012

Národní technická knihovna, Praha

Program mezinárodní konference Veletrh dobré praxe

6. prosince 2012

8:45 – 9:00 Zahájení (Ballingův sál)

	9:00-10:25	10:35-12:00	oběd	14:00-15:25	15:35-17:00
Přednáška Místnost: Ballingův sál	<u>SLOVENSKO</u> <i>Ohrožené děti a rodina</i> Slávka Bertová Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava	<u>VELKÁ BRITÁNIE</u> <i>Ohrožené děti a rodina</i> John Page Director of Family Services, Royal Borough of Kensington and Chelsea		<u>POLSKO</u> <i>Ohrožené děti a rodina</i> Tomasz Polkowski Nasz Dom	<u>RUMUNSKO</u> <i>Ohrožené děti a rodina</i> Izabella Popa Ministry of Labour, Family and Social Protection - Child Protection Department
Workshop Místnost: S1	<u>NIZOZEMÍ</u> <i>Pěstounská péče – vhodné řešení – levné a především v zájmu dítěte</i> Laurentius de Bot IFCO consultant	<u>POLSKO</u> <i>Služby pro rodiny a děti</i> Renata Szredzińska Fundacja Dzieci Niczyje Maria Keller Hamela Fundacja Dzieci Niczyje Mariola Falecka Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej Departament Polityki Rodzinnej		<u>NORSKO</u> <i>Náhradní rodinná péče</i> Else Gerd Dugstad Bufetat	<u>SLOVENSKO</u> <i>Služby pro rodiny a děti</i> Andrea Matisová Ředitelka dětského domova
Workshop Místnost: S3	<u>DÁNSKO</u> <i>Narození drogově závislým</i> Torben Bo Hansen Danish Resources	<u>RUMUNSKO</u> <i>Služby pro rodiny a děti</i> Adina Codreș, Ministry of Labour, Family and Social Protection - Child Protection Department		<u>NIZOZEMÍ</u> <i>Náhradní rodinná péče</i> Bep van Sloten Consultancy and Training in Alternative Care	<u>VELKÁ BRITÁNIE</u> <i>Služby pro rodiny a děti</i> Letitia Bradley Manager Families Forward, Royal Borough of Kensington and Chelsea
Film Místnost: S2	-	<i>Nevítaní</i> ČR, 2011, 98 min		<i>El Paso</i> ČR, 2008, 107 min	<i>Kluk na kole</i> Belgie, Francie, Itálie, 2011, 87min

7. prosince 2012

	9:00-10:25	10:35-12:00	oběd	14:00-16:00
Přednáška Mítnost: Ballingův sál	<u>NORSKO</u> <i>Ohrožené děti a rodina</i> Else Gerd Dugstad Bufetat	<u>DÁNSKO</u> <i>Ohrožené děti a rodina</i> Arne Johnsen Familieprojektet		<u>NĚMECKO</u> 14:00 - 14:30 <i>Ochrana dětí před domácím násilím: Přístupy v Německu a Evropě</i> Heinz Kindler Deutsches Jugendinstitut <u>SLOVENSKO</u> 14:30 - 15:00 <i>Ochrana dětí před domácím násilím na Slovensku a aktivity o. s. Fenestra</i> Dušana Karlovská občanské sdružení Fenestra <u>POLSKO</u> 15:00 – 15:30 Prevence domácího násilí a násilí na dětech v Polsku Anna Puchacz Koziol Office of the Government Plenipotary for Equal Treatment
Workshop Mítnost: S1	<u>SLOVENSKO</u> <i>Náhradní rodinná péče</i> Eva Litavská NNO Miesto pod slnkom	<u>POLSKO</u> <i>Náhradní rodinná péče</i> Klara Weronika Wigier Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej Departament Polityki Rodzinnej		
Workshop Mítnost: S3	<u>VELKÁ BRITÁNIE</u> <i>Náhradní rodinná péče</i> Chris Christophides British Association for Adoption and Fostering	<u>RUMUNSKO</u> <i>Náhradní rodinná péče</i> Gina Răduț Ministry of Labour, Family and Social Protection - Child Protection Department		
Film Mítnost: S2	<i>Forever Yours</i> Finsko, 2011, 67 min	<i>Patrik 1,5</i> Švédsko, 2008, 100 min		<i>Nic proti ničemu</i> ČR, 2011, 98 min

Informace o promítaných filmech

Patrik 1,5

Ella Lemhagen, Švédsko, 2008, 100 min, s anglickými titulky

Komedie o homosexuálním páru, který se těší na batole, a namísto toho je mu svěřen homofobní puberták.

Forever Yours

Mia Halme, Finsko, 2011, 67 min, v anglickém znění

Dokument o dětech vyrůstajících v náhradní péči ve Finsku.

Kluk na kole

Jean-Pierre Dardenne, Luc Dardenne, Belgie, Francie, Itálie, 2011, 87 min, s českými titulky

Celovečerní hraný film o dvanáctiletém Cyrilovi, který musí vyrůstat mimo původní rodinu.

El Paso

Zdeněk Tyc, ČR, 2008, 107 min

Matka sedmi dětí stojí sama proti úřadům, odhodlaná udržet svou početnou rodinu pohromadě za každou cenu, jenže zoufale nepřipravená.

Nevítaní

Tomáš Škrdlant, ČR, 2009, 95 min

Životní osudy pěti osob - jejich oproštění od nelehkého začátku v Jedličkově ústavu a postupné začleňování se do společnosti navzdory jejich handicapu.

Nic proti ničemu

Petr Marek, ČR, 2011, 98 min

Příběh manželů Radka a Johany, kteří přijíždějí inkognito na sraz adoptovaných, snažících se založit občanské sdružení.







Příspěvky

- 1) Renata Szredzińska - "Neprohrajte!" (Polsko)
- 2) Bep van Sloten - Pěstounská péče v Nizozemsku (Nizozemí)
- 3) John Page - Ohrožené dítě a rodina. Systém podpory a péče o děti a rodiny (Velká Británie)
- 4) Letitia Bradley - Využití metod komunitní sociální práce při práci s komplexními rodinami (Velká Británie)
- 5) Else Gerd Dugstad - Úvod do norského systému péče o dítě (Norsko)
- 6) Renata Szredzińska - Dobrý rodič - dobrý začátek (Polsko)
- 7) Else Gerd Dugstad - Rodiny mladistvých - systém pro práci s dospívajícími v pěstounské péči (Norsko)
- 8) Adina Codreș - Integrované služby pro děti a rodiny v rumunském systému ochrany práv dětí (Rumunsko)
- 9) Ministerstvo sociálních dětí a integrace - Familieprojektet - každé dítě má právo na rodinu (Dánsko)
- 10) Ministerstvo sociálních dětí a integrace - Ohrožené děti a rodiny v Dánsku (Dánsko)
- 11) John Page - Rodinné mapy (Velká Británie)
- 12) John Page - Rodinná pravidla (Velká Británie)
- 13) Isabella Popa - Systém ochrany ohrožených dětí a rodin a práv dětí v Rumunsku (Rumunsko)
- 14) Mariola Falecka - Služby pro děti a rodiny (Polsko)
- 15) Robert Debot - Pěstounská péče v Nizozemsku (Nizozemí)
- 16) Robert Debot - Nizozemská strategie (Nizozemí)
- 17) Tomasz Polkowski - Ohrožené děti a rodiny (Polsko)
- 18) Klara Wigierová - Náhradní péče v Polsku (Polsko)

„Neprohrajte!“

Společenská kampaň proti komerčnímu
sexuálnímu vykořisťování dětí v kontextu
šampionátu EURO 2012

Organizátoři:



Čestnou záštitu převzali:



Sponzoři:





V průběhu hromadných sportovních akcí může vzrůstat riziko obchodování s dětmi a jejich komerčního sexuálního vykořisťování

Řecko 2004

- zřetelné zvýšení počtu případů obchodování, snad v důsledku absence preventivních programů
- děti byly zneužívány k prostituci, nebyly „vidět“ v ulicích

Německo 2006

- byla posílena preventivní opatření, např. velký počet policistů v ulicích, celostátní preventivní programy
- zvýšila se míra prostituce (nikoli však spojené s obchodováním s lidmi)

Jižní Afrika 2010

- zesílena preventivní opatření
- organizována péče o děti v jejich volném čase



Čemu jsme čelili

Potenciální rizika mohou být větší v důsledku několika faktorů:

Polsko je zdrojovou, tranzitní i cílovou zemí komerčního sexuálního vykořisťování dětí

Ukrajina je zdrojovou zemí obětí komerčního sexuálního vykořisťování, existuje také problém vnitřního obchodování s dětmi

Geografická poloha obecně

Ekonomická krize v obou zemích

Vzrušená atmosféra: alkohol, velké množství turistů, pocit anonymity, potřeba užít si



Léto: děti cestují samy na prázdniny; útoky z domovů a zařízení (např. výchovných ústavů)

Mistrovství Evropy ve fotbale v roce 2012 bylo vhodnou příležitostí pro:

- **Obrácení pozornosti** široké veřejnosti k problému obchodování s dětmi a sexuálního vykořisťování dětí a mládeže
- Oslovení širokého okruhu lidí **poselstvím** kampaně (potenciální pachatelé, mládež)
- **Mobilizaci** (státních orgánů, nevládních organizací, médií, společnosti) prostřednictvím dlouhodobých vzdělávacích a preventivních aktivit
- **Identifikaci** nedostatků v právní úpravě a působení na zákonodárce s cílem dosáhnout změn právní úpravy a sociální politiky

Cíle kampaně „Neprohrajte“

- Zvýšit **kompetence** odborných pracovníků odpovědných za ochranu dětí
- **Posílit povědomí** dětí o možných hrozbách souvisejících s komerčním sexuálním vykořisťováním
- **Odradit dospělé** od komerčních sexuálních kontaktů s dětmi

Přímí adresáti:

- děti a mládež ve věku 13-18 let
- turisté, fanoušci šampionátu EURO 2012 atd.

Nepřímí adresáti:

- rodiče
- učitelé, vychovatelé, osoby pečující o děti
- státní instituce (policie, pohraniční stráž, městská policie)
- široká veřejnost



Časový rozvrh:

- **Příprava:** březen - říjen 2011
- **1. fáze (vzdělávání):** listopad 2011 – červen 2012 (a dále)
- **2. fáze (zvyšování povědomí):** červen – červenec 2012 (a dále)

Rozsah:

- **Polsko:** hostitelská města šampionátu Euro 2012 a Rzeszów
- **Ukrajina:** hostitelská města šampionátu Euro 2012

Program workshopu k obchodování s dětmi

- I. Úvod, stanovení pravidel
- II. Experiment „*Věci, které mám vždy u sebe...*“
- III. Carriin příběh
- IV. Přednáška
- V. Diskuse o metodách přesvědčování
- VI. Shrnutí, předání informací o lidech a organizacích, které mohou pomoci v obtížných situacích



TY – NIE MASZ CENY

Kontakty seksualne za prezenty lub pieniądze narażają na przemoc i mogą zrujnować Twoją przyszłość. Jeżeli jesteś w trudnej sytuacji, zadzwoń pod bezpłatny numer Telefonu Zaufania dla Dzieci i Młodzieży 116 111 lub napisz wiadomość na stronie www.116111.pl

Kampania realizowana w ramach rozpisanej umowy „Razem bezpieczniej” oraz współfinansowana ze środków Fundacji OAK.





Carriin příběh

Kampaň zaměřená na potenciální pachatele

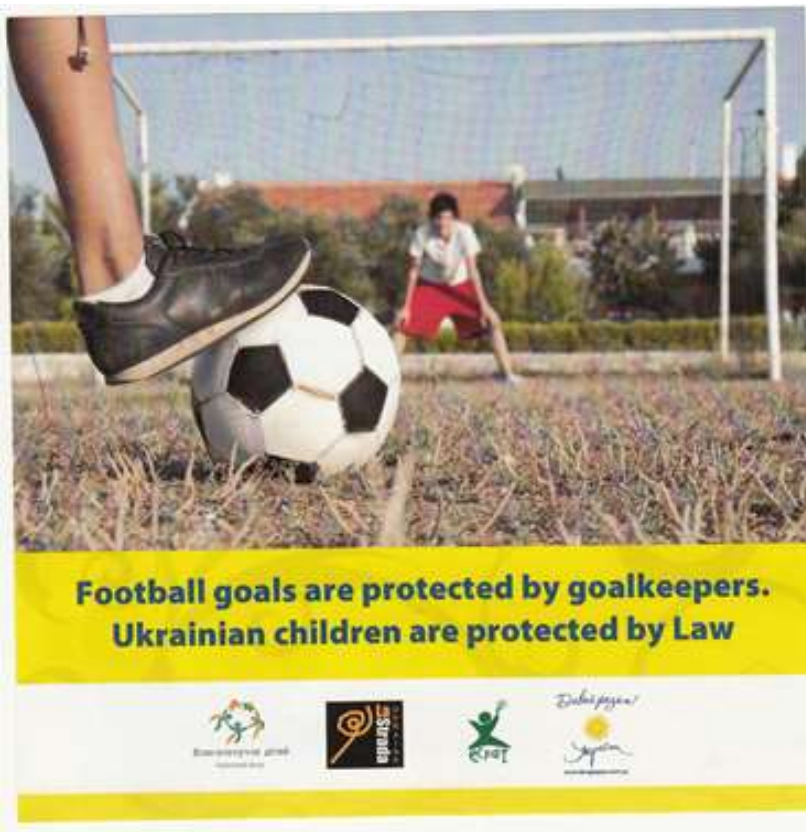


Zvýšení povědomí o
právní úpravě podle
polského a ukrajinského
právního řádu mezi
potenciálními pachateli
vyhledávajícími
sexuální kontakty s
dětmi/mladistvými



POLSKO

„Její dospělý vzhled může být klam. Sex s nezletilými je skutečně trestný. Podle polského práva až 12 let za mřížemi. Nedělejte to. Máte hodně co ztratit.“



UKRAJINA

„Branku ve fotbale hlídá brankář. Ukrajinské děti chrání zákon.“

Po skončení EURO 2012

„AKADEMIE“

6 scénářů

- Obchodování s dětmi
- „Důkaz lásky“
- „Sponzorování“
- Rodinné násilí
- Násilí mezi vrstevníky
- Linka pomoci 116 111
(komunikace, řešení problémů atd.)

**7 konferencí a workshopů v
Polsku do konce roku 2012**

KODEX CHOVÁNÍ PRO OCHRANU DĚTÍ PŘED SEXUÁLNÍM VYKOŘIŠŤOVÁNÍM V CESTOVNÍM RUCHU

www.thecode.org



Děkuji!



Renata Szredzińska-
renata.szredzinska@fdn.pl

Pěstounská péče v Nizozemsku Podpora a dohled

Bep van Sloten
nezávislý konzultant, Nizozemsko
6. prosince 2012, Praha

*„Jen Pipi Dlouhá Punčocha
se obejde bez rodičů.“*



Prezentace

- ▶ Typy pěstounské péče v Nizozemsku
 - ▶ Co chceme pro děti umístěné do pěstounské péče?
 - ▶ Podpora a dohled: mezinárodní doporučení
 - ▶ Nástroje: plány podpory rodiny založené na mapování rodiny
 - ▶ Otázky: kdykoli máte dotaz, ptejte se!
- 

Principy

Vzhledem k tomu, že rodina je základním článkem společnosti a přirozeným prostředím pro růst, blaho a ochranu dětí, je třeba usilovat primárně o to, aby dítě mohlo zůstat nebo se vrátit do péče svých rodičů, popřípadě jiných blízkých členů rodiny. Stát by měl zajistit, aby **rodiny měly při péči o děti přístup k formám podpory.**

Zdroj: Směrnice o alternativní péči o děti (OSN 2009)



Pěstounská péče podle Směrnice

- ▶ 120. Měly by být vytvořeny zvláštní přípravné, podpůrné a poradenské služby a v pravidelných intervalech před, během a po umístění by měly být nabízeny pěstounům.
 - ▶ 121. Pěstouni by měly mít možnost v rámci pěstounských agentur a dalších systémů pracujících s dětmi bez rodičovské péče vyjádřit svůj názor a ovlivňovat politiku.
- 

Umístění do pěstounské péče:

Nizozemsko:

Umístěno cca 20 000 dětí ročně

- ▶ Specializované organizace pro pěstounskou péči (nevládní organizace)
 - Školení pracovníci pro pěstounskou péči
 - Školení pracovníci pro příbuzenskou péči
 - Nábor, posuzování, podpora, dohled a hodnocení pěstounů a dětí v pěstounské péči
 - Kontakt s biologickými rodinami a služby a podpora při opětovném sloučení rodiny
- Širší rodina: první, ale ne vždy preferovaná volba; záleží na potřebách dítěte

Pěstounská péče v Nizozemsku

- ▶ Krizová intervence: 6 týdnů (možnost dvojího prodloužení)
 - ▶ Dočasná péče: terapie a návrat domů nebo jiné trvalé řešení
 - ▶ Trvalá péče: dítě zůstává v pěstounské rodině do 18 let nebo déle: stálý člen rodiny
 - ▶ Respitní péče: víkendová nebo prázdninová pěstounská péče
- 

Dva způsoby umístění do pěstounské péče

- ▶ Se souhlasem rodičů/pečujících osob
 - Osiřelé děti (většinou příbuzenská péče)
 - Z důvodů souvisejících se vzděláním nebo chováním

 - ▶ Bez souhlasu rodičů/pečujících osob
 - Zneužívání nebo zanedbávání
 - Násilí v rodině
 - Alkoholismus, drogy
 - atd.
- 

Umístění

Se souhlasem

- ▶ **Smlouva o pěstounské péči**
- ▶ Plán péče o dítě
- ▶ Plán podpory rodiny
- ▶ Dávky pěstounské péče

Podpora a dohled

Bez souhlasu

- ▶ **Soudní rozhodnutí**
- ▶ Plán péče o dítě
- ▶ Plán podpory rodiny
- ▶ Dávky pěstounské péče

Podpora a dohled



„Co chcete pro své děti
umístěné do pěstounské péče?“



Podpora a dohled

- ▶ Zabránit selhání nebo zhoršování; pomáhat; povzbuzovat; bránit; dodávat odvahu a posilovat odhodlání.
- ▶ Provádění dohledu; kontrola; dozor; vedení.

Je to jako dívat se na cestu při jízdě na kole: můžete průběžně korigovat směr, a udržet se tak na správné cestě.

Jak poskytujete služby?

- ▶ Smlouva nebo rozhodnutí soudu
 - ▶ Individuální plán péče?
 - ▶ Plány podpory pro rodiny?
- 

V Nizozemsku: pěstouni

Školení pěstounů: rodinná kronika: rodiny popisují svoji historii a rodinnou situaci; test kompetencí

Výběr vhodné rodiny na základě profilu

- ▶ Složka podpory rodiny popisující, co může rodina očekávat od své pěstounské organizace; kam se obrátit pro pomoc; práva a povinnosti
- ▶ Plán podpory rodiny vycházející z kompetencí rodiny a potřeby podpory s konkrétním dítětem

Pěstouni

Podpora

- ▶ Kontakt se sociálním pracovníkem alespoň jednou za šest týdnů: telefon, e-mail, návštěvy v domácnosti
- ▶ Podpora formou videointerakce

Dohled

- ▶ Návštěvy v domácnosti a dotazníky pro zjištění vývoje dítěte v rodině.

V Nizozemsku: dítě

Podpora

- ▶ Individuální plán péče: účel umístění a cíle podpory
- ▶ O nás: informace o pěstounské rodině, jejím domově, domácích zvířatech, stravování, škole atd.
- ▶ Každé dítě má svou knihu života
- ▶ Individuální schůzky

Dohled

Individuální schůzky s dítětem a diskuse o umístění.



Výzkum z roku 2012

- ▶ Děti se v pěstounské péči zpočátku cítí osamělé
 - ▶ Přechod a způsob jeho provedení jsou nesmírně důležité
 - ▶ Vybudování citové vazby na novou rodinu je zásadní pro dlouhodobý vývoj dítěte a úspěšnost umístění
 - ▶ Příprava umístění je klíčová
- 

Mapa rodiny: nástroj pro přípravu umístění

Ranní vstávání

- ▶ Kdo koho budí? Jak? (tj. klepáním na dveře ložnice, zatřesením)
- ▶ Kdy se stelou postele, kdo je stele?

Odchody do školy

- ▶ Kdo koho vyprovází?
- ▶ Jak se loučíte?
- ▶ Jak se tam dostáváte?

Obědy

- ▶ Obědváte společně?
- ▶ Kde?
- ▶ Něco malého nebo vařené jídlo?
- ▶ Kdo vybírá, co bude k obědu?
- ▶ Kdo připravuje obědy do školy?



Koupelna

- ▶ Kdo jde jako první?
- ▶ Používáte koupelnu vždy sami?
- ▶ Zamykáte dveře?
- ▶ Používáte župany?
- ▶ Oblékáte se v koupelně?
- ▶ Trváte na soukromí při používání toalety?

Snídaně

- ▶ Kdo ji připravuje?
- ▶ Z čeho je na výběr?
- ▶ Snídáte celá rodina společně?
- ▶ Kde jíte?
- ▶ Jste všichni umytí a oblečení?



Volný čas večer

- ▶ Jak moc sledujete televizi?
 - ▶ Kdo vybírá program?
 - ▶ Jiné aktivity?
 - ▶ Máte čas vyhrazený na povídání/diskuse?
 - ▶ Jak děláte domácí úkoly?
 - ▶ Večeříte?
 - ▶ Hraní venku – v jakém věku, kde?
- 

Před spaním

- ▶ Jak dáváte dobrou noc?
 - ▶ Kdy a kde se svlékáte?
 - ▶ Nosíte pyžama/noční košile?
 - ▶ Pití před spaním?
Pohádky/čtení?
 - ▶ Necháváte rozsvíceno?
 - ▶ Necháváte dveře do ložnice otevřené?
- 

Představte si, že toto dítě k vám přijde bydlet.



Dotazy?

bepvansloten@ziggo.nl
www.bestcareforchildren.com



THE ROYAL BOROUGH OF
KENSINGTON
AND CHELSEA

Ohrožené dítě a rodina

System podpory a péče o děti a rodiny

Městská část Kensington a Chelsea – Spojené království
John Page, ředitel Služeb péče o rodinu

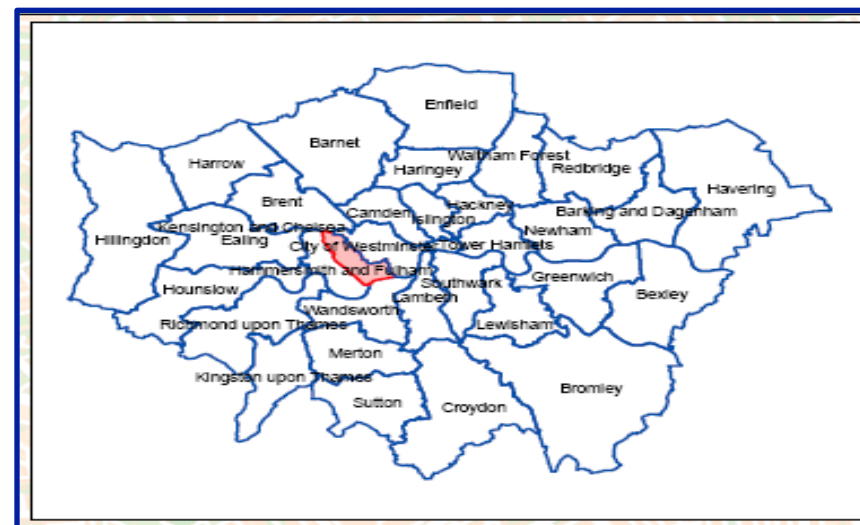
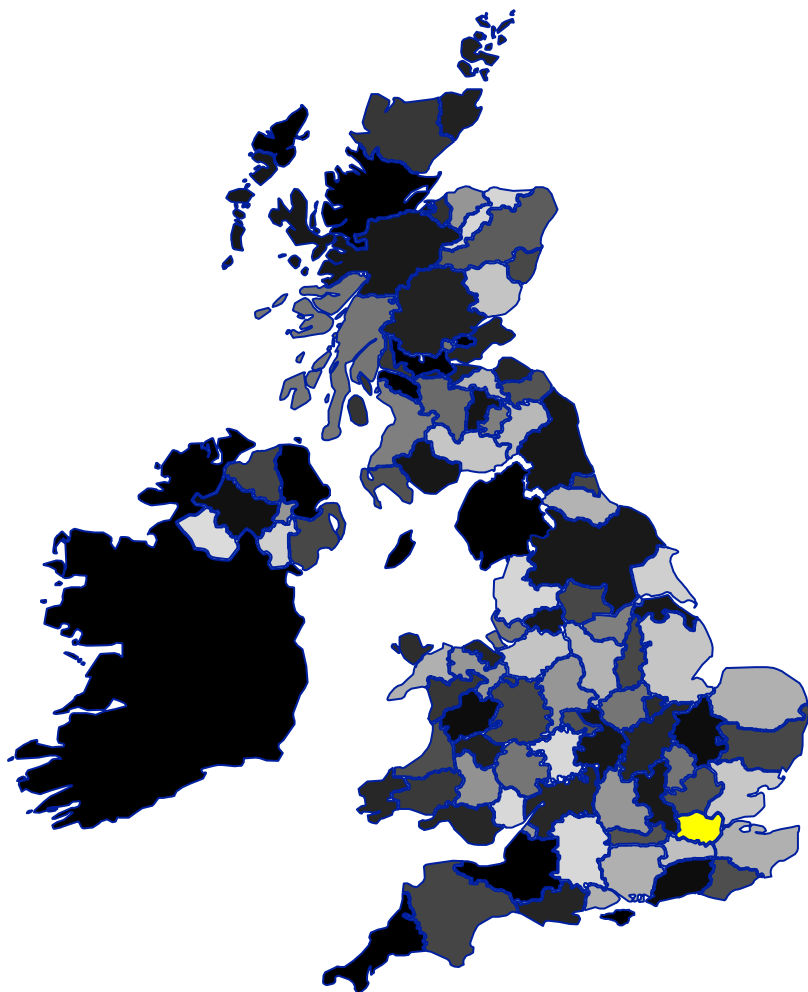


Spojené království

Londýn



THE ROYAL BOROUGH OF
KENSINGTON
AND CHELSEA



Počet obyvatel

Spojené království: 56 milionů

Anglie: 53 milionů

Londýn: 8 milionů





Služby péče o děti v Anglii

- Služby sociální péče o děti a vzdělávání spadají do kompetence Ministerstva školství, ale poskytuje je 152 místních úřadů.
- Na tyto služby, stejně jako na péči o děti, školy a vysoké školy, dohlíží úřad Ofsted – podléhá přímo parlamentu.
- Sociální pracovníci jsou vedoucími odbornými pracovníky („lead professional“) ve věcech ochrany dětí a dětí v péči a jsou registrováni Radou zdravotnických a pečovatelských profesí (Health & Care Professions Council, HCPC).
- Systém poskytování zdravotnických služeb je různorodý a proměnlivý
- Všechny služby (sociální péče, vzdělávání a zdravotnictví) se řídí doporučeními „Working Together“



Stručně o Kensingtonu a Chelsea



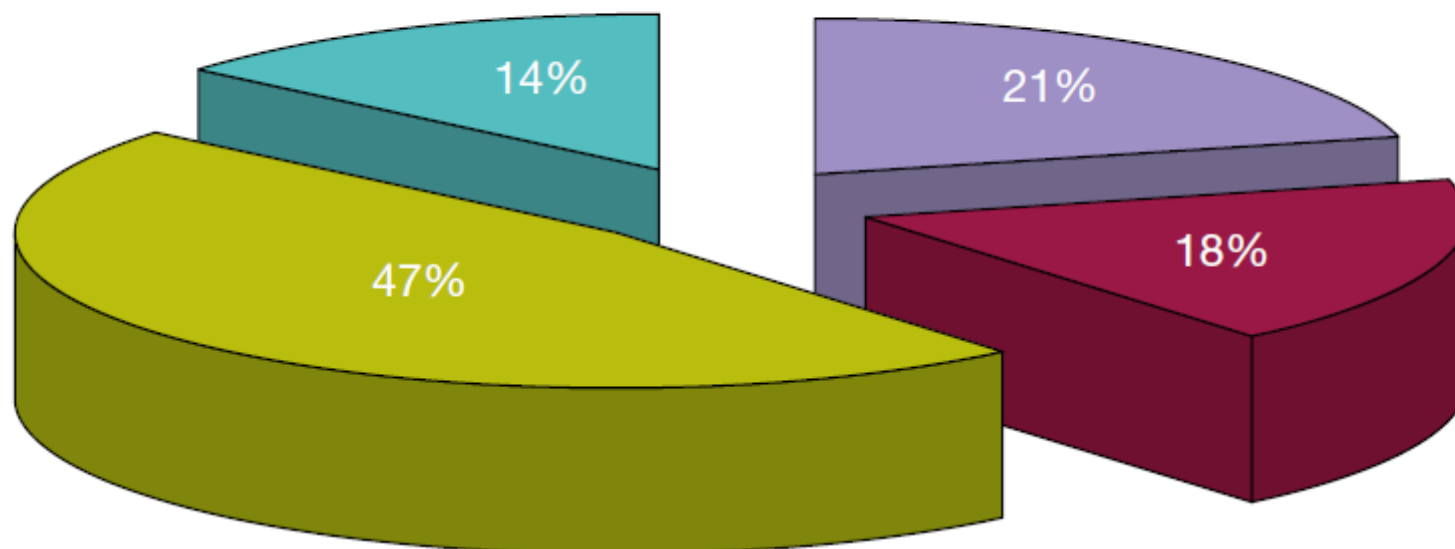
**PORTOBELLO
ROAD W11**

ROYAL BOROUGH OF
KENSINGTON AND CHELSEA

- Městská část má 158 700 obyvatel
- Různorodá komunita; asi polovina obyvatel narozena v cizině – nejčastější řečí arabština, následuje francouzština, španělština a italština
- Přibližně 29 000 dětí ve věku 0-19 let; třetí největší etnická menšina ve Spojeném království
- Vysoká hustota bydlení
- Veliké rozdíly mezi bohatými a chudými



Hrubé příjmy městské části v letech 2012-13 (567 mil. liber)



■ Poplatky, úhrady a jiné 119 mil. liber

■ Jiné dotace 269 mil. liber

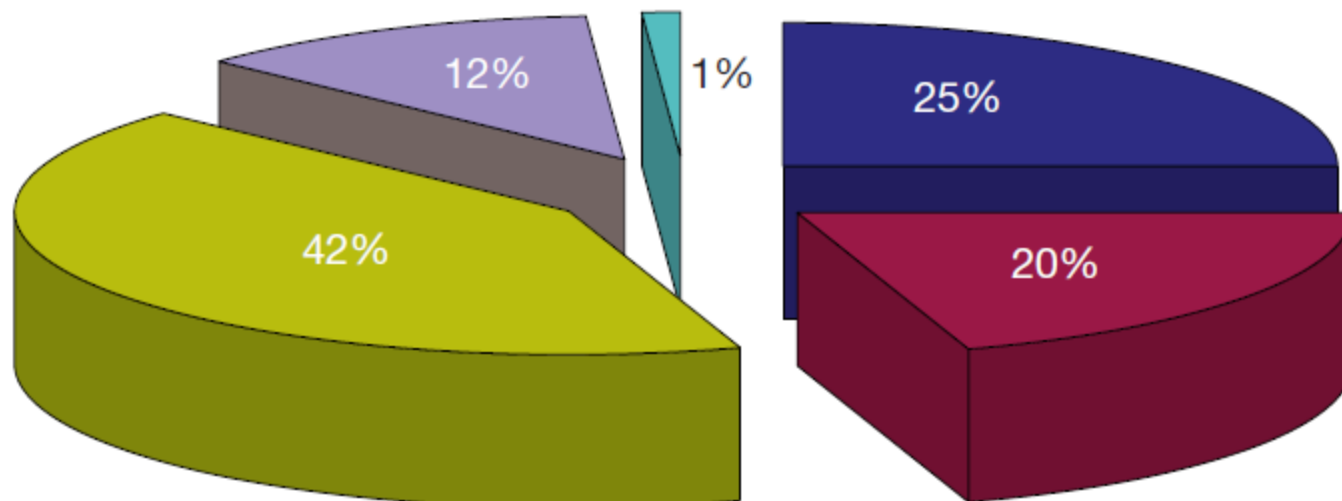
■ Státní dotace 101 mil. liber

■ Místní daně 78 mil. liber

27% snížení objemu finančních prostředků v letech 2011-14



Hrubé výdaje městské části na služby v letech 2012-13 (567 mil. liber)



■ **Vzdělávání dětí, dospělých a rodin, knihovny, archivy a památky** 140 mil. liber

■ **Životní prostředí, volný čas, občanské služby / doprava a technické služby** 69 mil. liber

■ **Sociální péče o dospělé, bydlení, hygiena životního prostředí** 110 mil. liber

■ **Plánování a rozvoj městské části** 8 mil. liber

■ **Služby firmám a jiné** 240 mil. liber



Školy



THE ROYAL BOROUGH OF
KENSINGTON
AND CHELSEA

- V Anglii je školní docházka povinná pro děti ve věku 5 - 16 let, ale od roku 2014 se věk ukončení povinné školní docházky zvýší na 18 let
- Více než 18 000 dětí se vzdělává ve zvlášť financované nabídce pro děti se speciálními vzdělávacími potřebami, buď v běžných školách nebo při nich,
- 58 % obyvatel městské části chodí do soukromých škol, v Londýně je to průměrně 7 %
- 33 % žáků má nárok na bezplatné školní stravování, v Londýně je to průměrně 19 %
- 78 % žáků pochází z etnických menšin, celostátní průměr činí 27 %; ve školách se mluví 110 jazyky.



Dětská centra

V Anglii je více než 3 000 dětských center, z toho osm v městské části. Centra nabízejí:

- Integrovanou péči a výchovu pro děti mladší 5 let
- Zdravotnické služby pro děti a rodiny, včetně zdravotních vyšetření, služeb dětské zdravotní sestry („health visitor“) a podpory při kojení
- Rodinnou podporu, rodičovské poradenství a přístup ke specializovaným službám
- Podporu rodičů při hledání zaměstnání nebo možnosti odborné přípravy

Služby sociální péče

- Zabývají se všemi případy postoupenými týmům sociální péče o děti.
- Provádějí šetření v rámci ochrany dětí podle § 47 zákona o dětech z roku 1989.
- Provádějí posouzení v případech dětí se zvláštními potřebami a ochrany dětí.
- Koordinace a realizace plánu ochrany dítěte a plánu dítěte se zvláštními potřebami.
- Řízení před soudy ve věcech péče.
- Práce s dětmi v péči.

Služby sociální péče

- Sociální pracovníci jsou vedoucí odborní pracovníci ve věcech ochrany dětí.
- Těsně spolupracují s odborníky z oblastí zdravotnictví, školství, od policie a z dobrovolnických služeb péče o děti.
- Působí jako partneři dětí a jejich rodičů.
- Všichni sociální pracovníci musejí být registrováni, aby mohli vykonávat činnost.

Služby v oblasti duševního zdraví pro děti a dospívající

- Komunitní služby s výjimkou případů, kdy je zapotřebí rezidenční léčby / hospitalizace
- Zajišťují diagnostiku a terapii
- Jsou zajišťovány zdravotnickou službou prostřednictvím psychiatrů, klinických psychologů, rodinných terapeutů, psychoterapeutů a dalších specialistů
- Častější spolupráce s komunitou pro nižší úroveň potřeb
- Doporučení obvykle vydává rodinný (praktický) lékař

Univerzální a cílené služby

- **Univerzální služby** jsou běžně dostupné a jsou určeny pro uspokojování potřeb všech dětí, například školy a dětská centra.
- **Cílené služby** jsou zaměřeny na ohrožené děti a rodiny, například rodiny ohrožené drogami či alkoholem, duševním onemocněním rodičů nebo domácím násilím.
- Účelem cílených služeb je pomáhat rodinám k soběstačnosti a předcházet eskalaci problémů, která vyžaduje náročnější a nákladnější služby.
- Některé cílené služby jsou poskytovány jako podpora rodinám s postiženými dětmi.

Děti s postižením

- Označovány jako děti se zvláštními potřebami
- Jsou jim poskytovány služby v oblasti zdravotní péče, školství a sociální péče
- Služby a podpora vycházejí z posouzení potřeb a plánu péče
- Služby zahrnují podporu koordinátora péče („key worker“), respitní péči („short breaks“), domácí péči, přístup k zařízením pro hry a služby pro mládež



THE ROYAL BOROUGH OF
KENSINGTON
AND CHELSEA

Právní úprava péče o děti

Hlavními právními předpisy upravujícími veškeré služby sociální péče pro děti a mládež jsou:

- Zákon o dětech z roku 1989
- Zákon o dětech z roku 2004



Zákon o dětech z roku 1989



THE ROYAL BOROUGH OF
KENSINGTON
AND CHELSEA

- Zajišťuje lepší rovnováhu mezi ochranou dětí a možnostmi rodičů bránit se proti intervencím státu.
- Podporuje těsnější spolupráci mezi úřady a rodiči.
- Reorganizuje fungování soudů tak, aby řízení v rodinných věcech byla zaměřena primárně na blaho dítěte.





Zákon o dětech z roku 2004

- Podporuje časnou pomoc (rodinnou podporu) a předchází eskalaci potřeb.
- Upravuje sdružování různých odborných pracovníků do multidisciplinárních týmů.
- Cílem úpravy je dosahovat u dětí a jejich rodin pozitivních výsledků.



Na každém dítěti záleží

Pět cílů:

- Být zdravý
- Být v bezpečí
- Být šťastný a úspěšný
- Pozitivně přispívat
- Dosáhnout ekonomického blahobytu



Zajišťování bezpečnosti

Všeobecný zájem – zajišťování bezpečnosti je úkolem všech.

- Chránit dítě před újmou
- Bránit poškození zdraví nebo narušení vývoje dítěte
- Zajistit, aby děti vyrůstaly v podmínkách poskytování bezpečné a účinné péče.



Ochrana dětí



THE ROYAL BOROUGH OF
KENSINGTON
AND CHELSEA

- Ochrana dětí je součástí zajišťování bezpečnosti a podpory blahobytu.
- Rozumí se jí činnost prováděná za účelem ochrany určitých dětí, které utrpěly nebo mohou utrpět významnou újmu.



Místní výbory na ochranu dětí

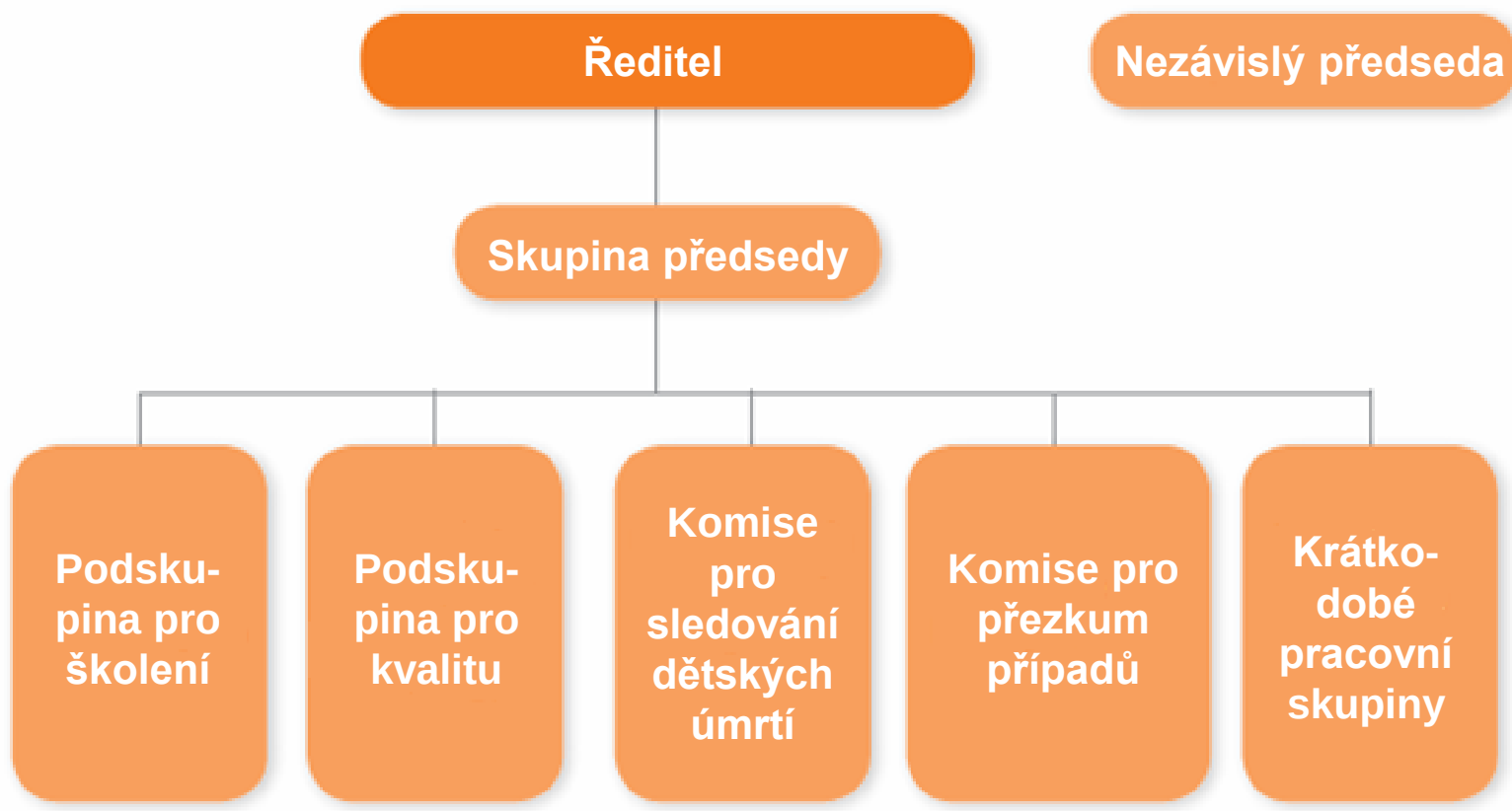
Každý místní úřad odpovídá za vytvoření místního výboru na ochranu dětí („Local Safeguarding Children Board“, LSCB) pro svůj územní obvod a za zajištění jeho efektivního fungování.

Tento výbor dohlíží na služby zajišťování bezpečnosti a ochrany dětí poskytované v územním obvodu místního úřadu.

Jsou v něm zastoupeni pracovníci sociální péče o děti, zdravotnictví, policie, probační služby, bytových služeb a služeb pro dospělé, jakož i členové komunity.

Partnerská spolupráce

Místní výbor na ochranu dětí





Definice orhožených dětí

DZP

- Děti se zvláštními potřebami

DPO

- Děti, kterým byl zpracován plán ochrany dítěte

DvP

- Děti v péči



Profil dětí se zvláštními potřebami



THE ROYAL BOROUGH OF
KENSINGTON
AND CHELSEA

Počet na 10 000 dětí ve věku do 18 let k 31.03.2012

	Děti se zvl. potřebami	Děti v péči	Děti s plánem ochrany
Městská část	308,2	45,8	26,0
Londýn	418,7	61,0	38,6
Anglie	343,4	59,0	38,7



Děti se zvláštními potřebami

- Děti, u nichž je nepravděpodobné, že dosáhnou nebo si udrží přiměřenou úroveň zdraví nebo vývoje bez poskytování služeb místním úřadem nebo
 - Jejichž vývoj nebo zdraví budou bez poskytování služeb pravděpodobně významně narušeny nebo dále narušeny nebo
 - Postižené děti
- (zákon o dětech z roku 1989)**



Celostátní údaje - ochrana dětí

- K 31. březnu 2012 bylo v Anglii 42 900 dětí, které měly zpracován plán ochrany dítěte;
- Z toho 7 200 (13,8 %) dětí mělo plán ochrany již dříve jednou nebo vícekrát zpracován.

Zdroj: MŠ 2012, ADCS 2012



Historický kontext - DvP

- Zásady pro děti v péči odvozeny z chudinského zákona z roku 1834
- Zákon o dětech z roku 1908 zavedl registraci pěstounů
- Po smrti 13letého Dennise O'Neilla zaviněné jeho pěstouny byly zákonem o dětech z roku 1948 zřízeny odbory pro záležitosti dětí, které měly za úkol dohlížet na děti v péči
- Zákon o dětech z roku 1963 poprvé stanovil, že místní úřady mohou financovat opatření s cílem předcházet umístování dětí do péče
- Zákon o dětech z roku 1989 zavedl princip rodinného partnerství a zásadu, že nejlepší péče je dětem obvykle poskytnuta v jejich rodině
- V roce 1991 vydána a následně novelizována vyhláška o pěstounské a rezidenční péči; stanoví základní zásady pro kontrolu
- Program Kvalita chrání („Quality Protects“) z roku 1998 zavedl hlavní ukazatele a cíle všech aspektů života dětí v péči
- Koncept společenské péče o děti má zaručovat takovou podporu, jakou by každý dobrý rodič poskytl vlastnímu dítěti
- Nedávno vydaná vyhláška o plánování péče z roku 2011 stanoví, že obecní úřady musí demonstrovat svůj závazek každému dítěti, o které pečují, pomoci naplno využít jeho potenciál.





Místní historický kontext - DvP

- Koncem 70. let minulého století let bylo v městské části Kensington a Chelsea 14 dětských domovů. V každém domově bydlelo 12-30 dětí a další děti byly umístěny v rezidenční péči v Londýně a okolí.
- Na začátku 90. let došlo v politice péče o děti k zásadnímu posunu - převládl názor, že potřeby dětí jsou nejlépe uspokojeny při umístění do rodiny
- Dnes je většina dětí v pěstounské péči, existuje 1 dětský domov pro krátkodobý pobyt a 1 pro dlouhodobý a dále různé typy bydlení s podporou





Celostátní údaje - DvP

- K 31. březnu 2012 bylo v Anglii 67 050 dětí v péči, z toho 75 % v pěstounské péči
- Z toho 3 450 dětí bylo adoptováno (2 %)
- Jen malá část dětí, které se dostanou do péče, odchází do trvalého umístění – většina se vrací domů
- Způsoby trvalého umístění se radikálně změnily; jejich poměr je následující: adopce 50 %, příkaz ke zvláštnímu poručnictví 30 %, rozhodnutí o pobytu 20%
- Převážná většina dětí odcházejících z péče do trvalého umístění je ve věku 0-4 roky, na druhém místě je věková skupina 5-9 let





THE ROYAL BOROUGH OF
KENSINGTON
AND CHELSEA

„Trh“ pěstounství

32 londýnských městských částí
plus nezávislé pěstounské agentury

- Regulace a kontrola
- Konkurenční reklama a marketing
- Zvýšeny dávky a poplatky
- Celostátní nedostatek pěstounů
- Různé vztahy s poskytovateli
- Zlepšená podpora a školení
- Systémy specializovaných služeb
- Pěstounská péče rodiny a známých



Malá rezidenční zařízení pro děti a mládež



THE ROYAL BOROUGH OF
KENSINGTON
AND CHELSEA

V Anglii žije přibližně 6 000 dětí a mladistvých v dětských domovech.

V Anglii jich přibližně:

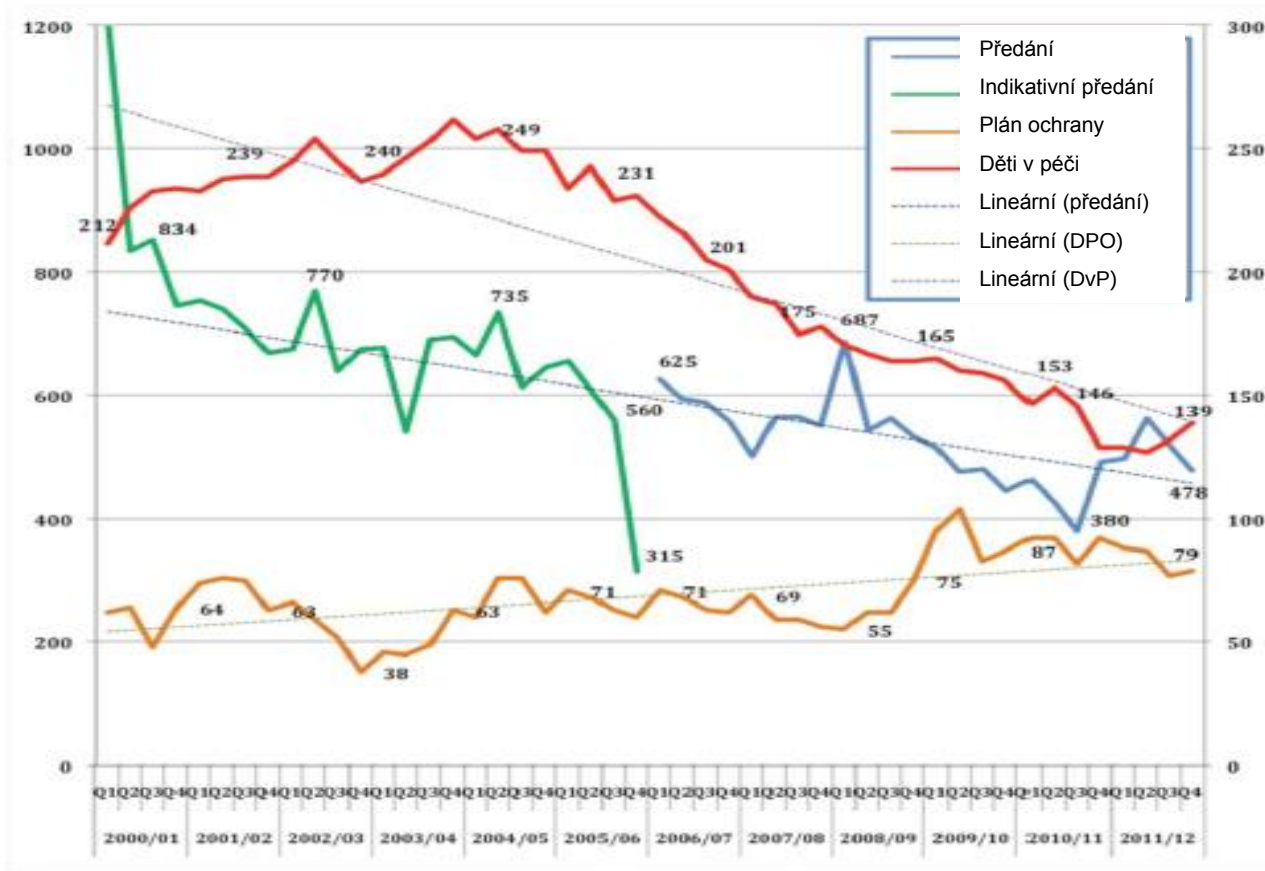
- **29 %** provozují místní úřady
- **54 %** provozují soukromé osoby
- **17 %** provozují dobročinné organizace

Všechny domovy jsou podrobně regulovány, monitorovány a kontrolovány podle Národních minimálních standardů.

Zdroj: Údaje úřadu Ofsted z března 2011



Místní údaje - počty postoupení, dětí v péči a dětí s plánem ochrany v letech 2000-2012



- Celkově pokles, ale počet postoupení kolísá
- Trvalý pokles DvP, v poslední době stabilizován
- Zvýšení počtu DPO, ale v předchozích letech stabilní



Definice služeb

Univerzální služby splňují *potřeby všech dětí*, např. školy a dětská centra

- **Služby pro děti s nízkými / středně vysokými potřebami;** ohrožené děti a rodiny s *dalšími potřebami*
- **Služby pro děti s vysokými potřebami / komplexní služby;** děti se zvláštními potřebami vyžadující intervence služeb sociální péče
- **Intenzivní / vysoce komplexní služby;** děti se zvláštními potřebami vyžadující další specializovanou intervenci





THE ROYAL BOROUGH OF
KENSINGTON
AND CHELSEA

Práh pro posouzení potřeby

Komplexní nebo akutní potřeby rodiny – ochrana dítěte

Vysoké nebo komplexní potřeby rodiny – děti se zvláštními potřebami

Nízké potřeby až ohrožené rodiny s dalšími potřebami

Univerzální potřeby – univerzální služby



London Borough of Hammersmith & Fulham | The Royal Borough of Kensington and Chelsea | Westminster City Council

Práh městské části Kensington a Chelsea pro povinné intervence

85 dětí má v současné době
zpracován plán ochrany dítěte

127 dětí v péči a ubytovaných
dětí

Asi 900 dětí se zvl. potřebami;
cca 3000 dětem ročně je
poskytnuta služba pro DZP

29 000 dětí



Služby časné pomoci – cesta

- Koncept Tým pro dítě („Team Around the Child“) pro poskytování rodinné podpory ohroženým rodinám
- Časná intervence ve školách; služby integrované rodinné podpory spolu se Službami sociální péče a Službami péče o duševní zdraví pro děti a dospívající (CAMHS)
- Služba pro dospívající; multiagenturní tým pro řešení potřeb dětí „na okraji“ péče
- Strategie rodičovské péče; programy rodičovské péče založené na důkazech
- Přístup „Myslete na rodinu“ se službami pro dospělé, bydlení a podpora zaměstnanosti
- Oblastně poskytovaná služba pro každý věk nyní s podporou koordinátora péče, intenzivnější pro klienty s vyššími potřebami a na hranici péče

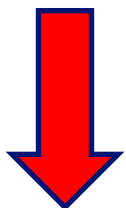
Objevují se náznaky, že služby časné pomoci začínají mít u některých místních úřadů vliv na snížení potřeby povinných služeb ochrany dětí (Asociace ředitelů dětských služeb ADCS, 2012)

Problémové rodiny – případ pro investici

Místní potřeba

Ministerstva, např.
MPSV, MSp, MŠ

Obecní úřad / místní
partneři, např. policie /
administrativní střediska
zdravotní péče



Místní reakce

← **£ / zdroje**

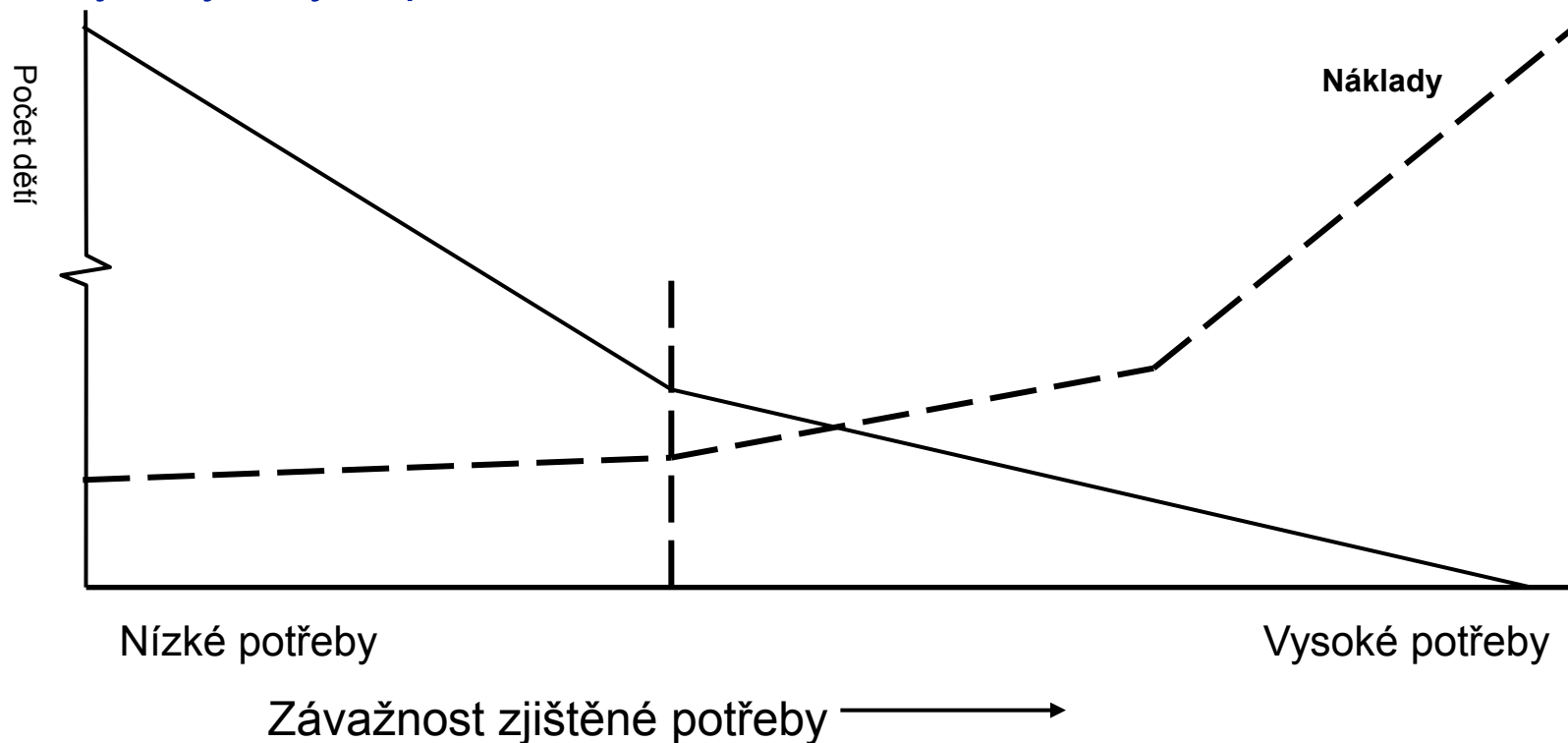


Zlepšit výsledky

Ušetřit prostředky



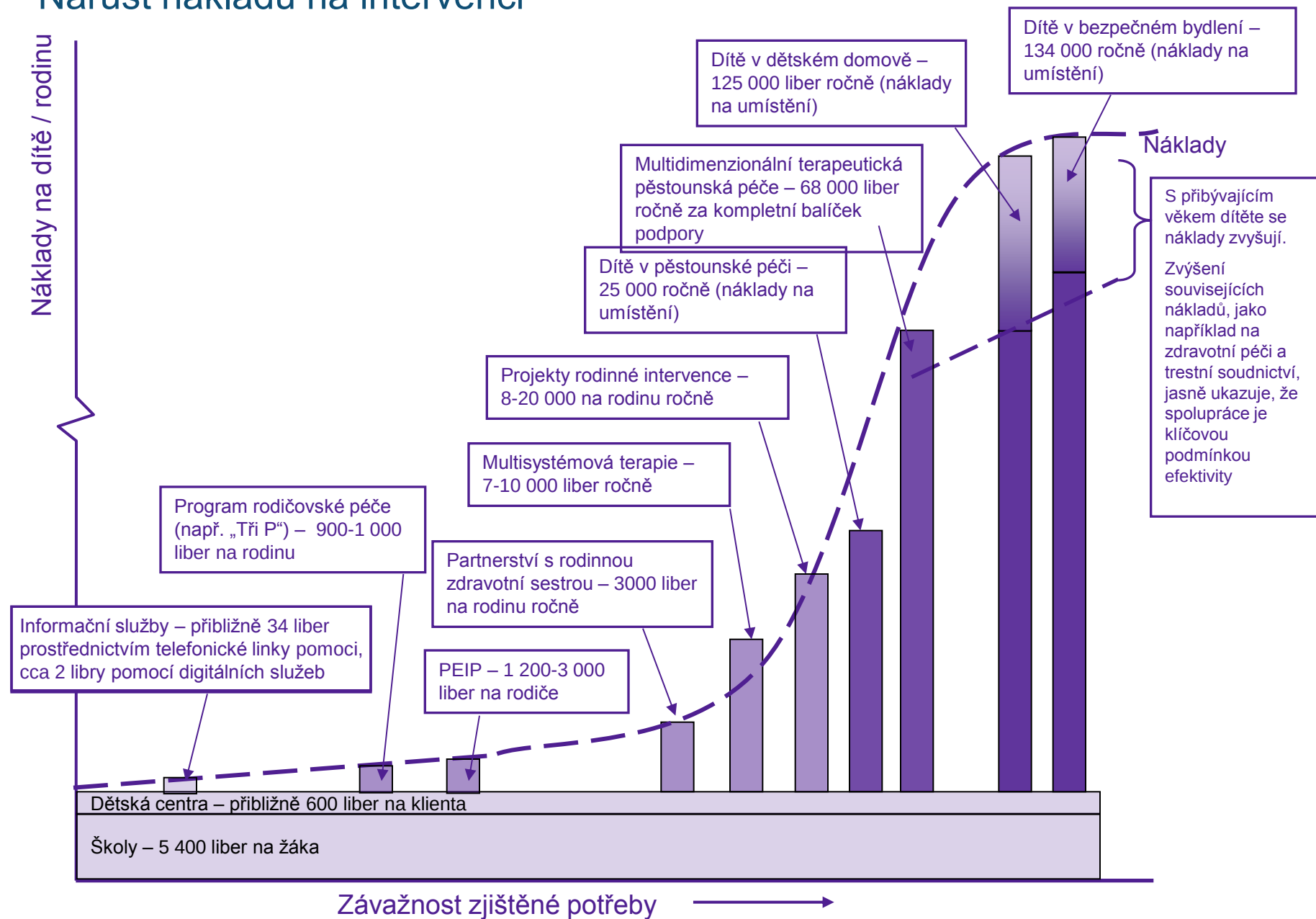
Zaměření na celosystémový přístup s cílem snížit potřebu intervencí pro klienty s vysokými potřebami



„Pomocníci“ – faktory společné pro všechny oblasti práce
Otázky pracovní síly, schvalování, řízení výkonu, plánování zlepšení



Nárůst nákladů na intervenci



Tyto údaje jsou pouze **ilustrativní**. Výše nákladů je odhadována z více zdrojů a není vždy přímo srovnatelná. Např. údaj o MTFC zahrnuje náklady na potřebný balíček podpory, sociální pracovníky atd., zatímco údaj o pěstounské péči pouze náklady na umístění.

Budoucnost

- Další snížení finančních prostředků / omezení služeb
- Nejistá poptávka
- Outsourcing a různé modely poskytování služeb
- Restrukturalizace, spojování nebo slučování služeb
- Další investice do časně pomoci při ohrožení

Děkuji

John Page



THE ROYAL BOROUGH OF
KENSINGTON
AND CHELSEA

Využití metod komunitní sociální práce při práci s komplexními rodinami

Prezentace Families Forward v Kensingtonu a Chelsea, Londýn, Spojené království

Letitia Bradley, vedoucí týmu





Služby péče o děti v Anglii

- Služby sociální péče o děti a vzdělávání spadají do kompetence Ministerstva školství
- Na tyto služby dohlíží úřad Ofsted
- Sociální pracovníci jsou registrováni Radou zdravotnických a pečovatelských profesí (Health & Care Professions Council, HCPC)
- Všechny služby (sociální péče, vzdělávání a zdravotnictví) se řídí doporučeními „Working Together“





THE ROYAL BOROUGH OF
KENSINGTON
AND CHELSEA

Právní úprava péče o děti

Hlavními právními předpisy upravujícími veškeré služby sociální péče pro děti a mládež jsou:

- Zákon o dětech z roku 1989
- Zákon o dětech z roku 2004



Zákon o dětech z roku 1989



THE ROYAL BOROUGH OF
KENSINGTON
AND CHELSEA

- Zajišťuje lepší rovnováhu mezi ochranou dětí a možnostmi rodičů bránit se proti intervenci státu.
- Podporuje těsnější partnerství mezi úřady a rodiči.
- Reorganizuje fungování soudů tak, aby řízení v rodinných věcech byla zaměřena primárně na blaho dítěte.





Zákon o dětech z roku 2004

- Podporuje časnou pomoc (rodinnou podporu) a předchází eskalaci potřeb
- Upravuje sdružování různých odborných pracovníků do multidisciplinárních týmů
- Cílem úpravy je dosahovat u dětí a jejich rodin pozitivních výsledků



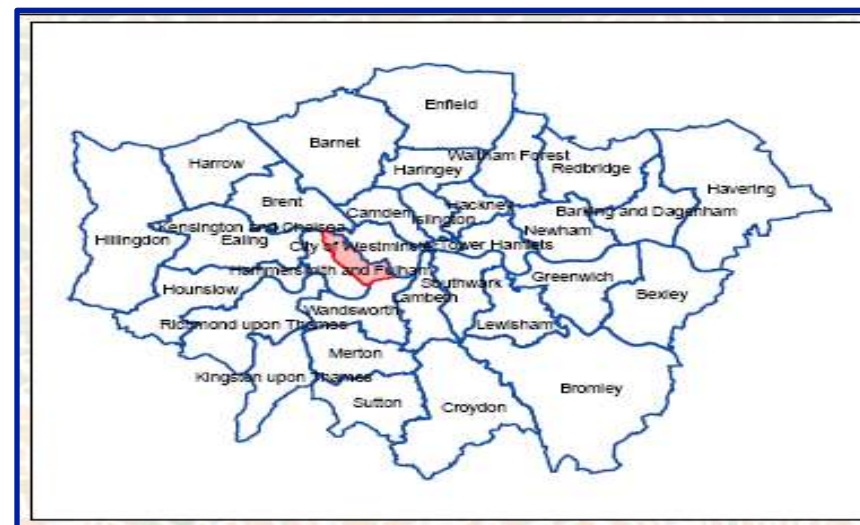
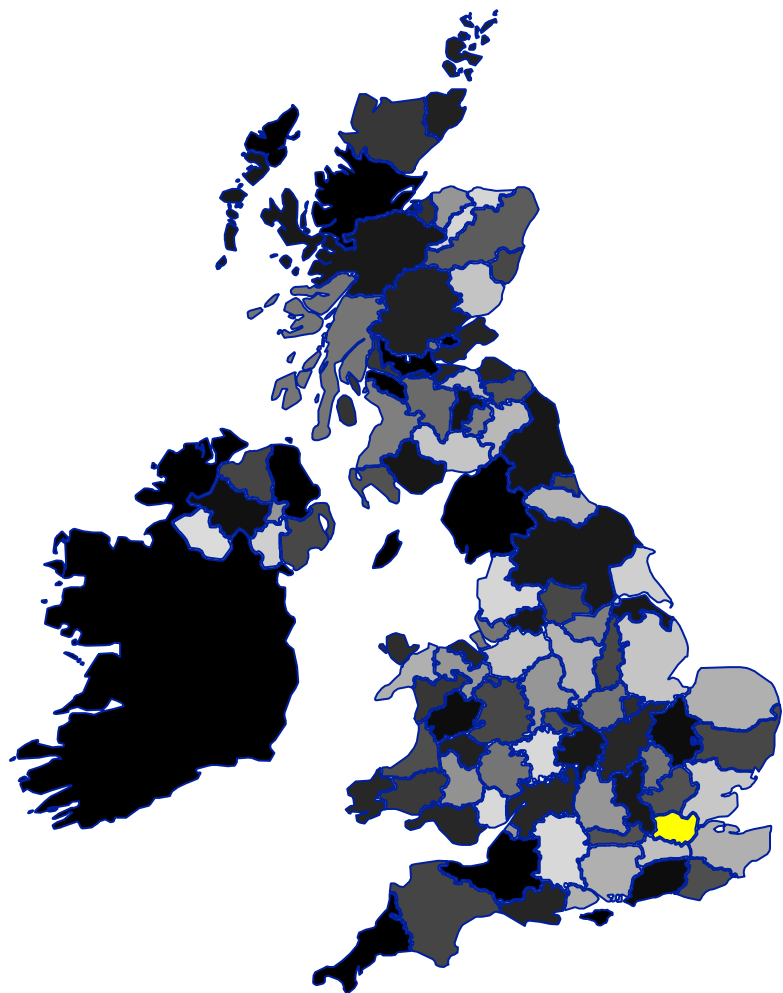
Zajišťování bezpečnosti

Všeobecný zájem – zajišťování bezpečnosti je úkolem všech.

- Chránit děti před špatným zacházením
- Bránit poškození zdraví nebo narušení vývoje dětí
- Zajistit, aby děti vyrůstaly v podmínkách odpovídajících poskytování bezpečné a účinné péče



Spojené království Londýn



Počet obyvatel

Spojené království: 56 milionů

Anglie: 53 milionů

Londýn: 8 milionů



Stručně o Kensingtonu a Chelsea



- Městská část má 158 700 obyvatel
- Různorodá komunita; asi polovina obyvatel narozena v cizině – nejčastější řečí arabština, následuje francouzština, španělština a italština
- Přibližně 29 000 dětí ve věku 0-19 let; třetí největší černošská etnická menšina
- Vysoká hustota bydlení
- Velké rozdíly mezi bohatými a chudými



Definice ohrožených dětí

DZP

- Děti se zvláštními potřebami

DvP

- Děti v péči

DPO

- Děti, kterým byl zpracován plán ochrany dítěte



Profil dětí se zvláštními potřebami



THE ROYAL BOROUGH OF
KENSINGTON
AND CHELSEA

Počet na 10 000 dětí ve věku do 18 let k 31.03.2012

	Děti se zvl. potřebami	Děti v péči	Děti s plánem ochrany
Městská část	308,2	45,8	26,0
Londýn	418,7	61,0	38,6
Anglie	343,4	59,0	38,7



Definice služeb

Univerzální služby splňují *potřeby všech dětí*, např. školy a dětská centra

- **Služby pro děti s nízkými / středně vysokými potřebami;** ohrožené děti a rodiny s *dalšími potřebami*
- **Služby pro děti s vysokými potřebami / komplexní služby;** děti se zvláštními potřebami vyžadující intervence služeb sociální péče
- **Intenzivní / vysoce komplexní služby;** děti se zvláštními potřebami vyžadující další specializovanou intervenci



Práh pro posouzení potřeby

Komplexní nebo akutní potřeby rodiny – ochrana dítěte

Vysoké nebo komplexní potřeby rodiny – děti se zvláštními potřebami

Nízké potřeby až ohrožené rodiny s dalšími potřebami

Univerzální potřeby – univerzální služby



Práh městské části Kensington a Chelsea pro povinné intervence

85 dětí má v současné době
vypracován plán ochrany dítěte

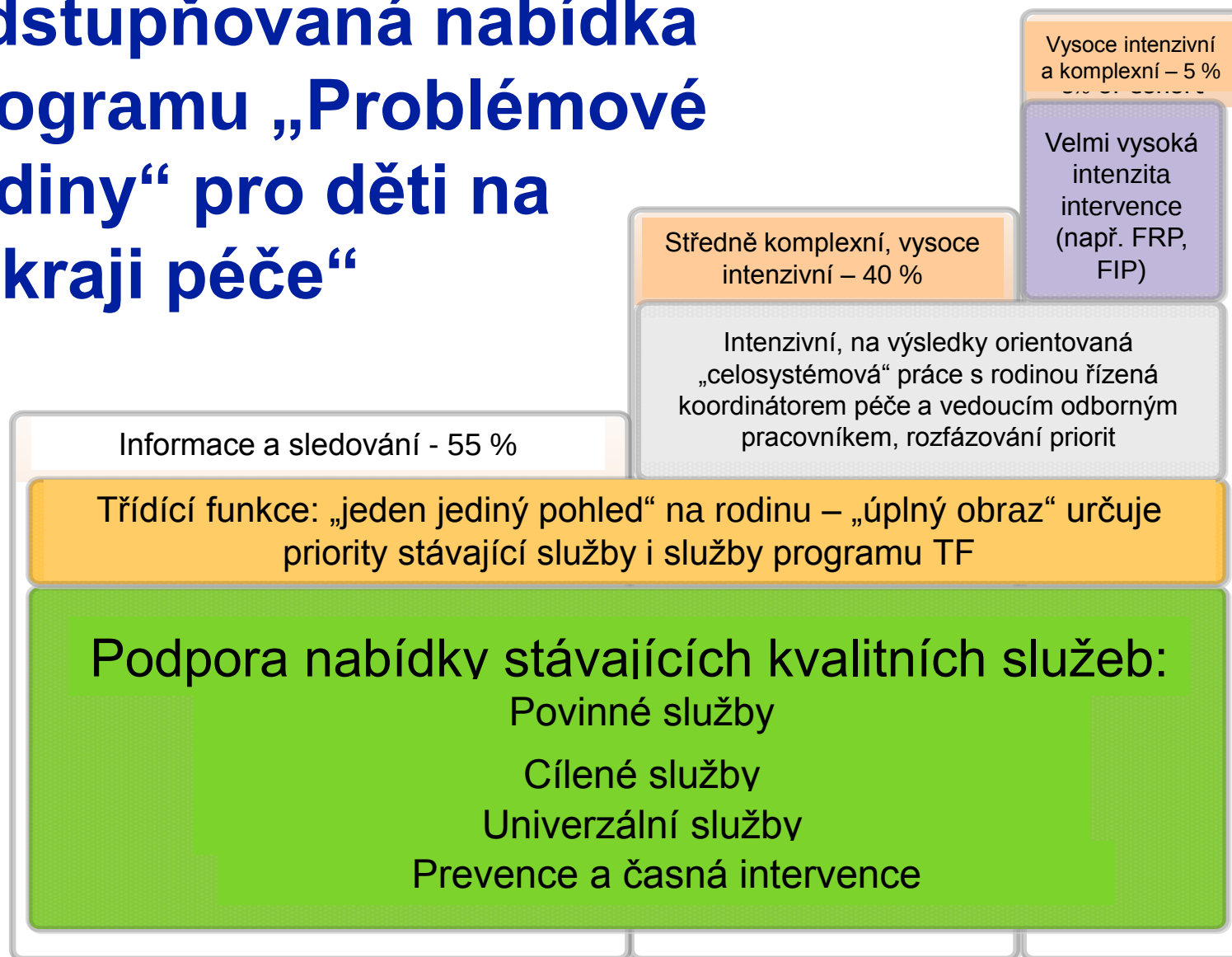
127 dětí v péči a ubytovaných
dětí

Asi 900 dětí se zvl. potřebami;
cca. 3000 dětem ročně je
poskytnuta služba pro děti se
zvláštními potřebami

29 000 dětí



Odstupňovaná nabídka programu „Problémové rodiny“ pro děti na „okraji péče“



Historický kontext - děti v péči

- Zásady pro děti v péči odvozeny z chudinského zákona z roku 1834
- Zákon o dětech z roku 1908 zavedl registraci pěstounů
- Po smrti 13letého Dennise O'Neill a zaviněné jeho pěstouny byly zákonem o dětech z roku 1948 zřízeny odbory pro záležitosti dětí, které měly za úkol dohlížet na děti v péči
- Zákon o dětech z roku 1963 poprvé stanovil, že místní úřady mohou vynakládat finanční prostředky na to, aby předcházely umisťování dětí do péče
- Zákon o dětech z roku 1989 zavedl princip rodinného partnerství a zásadu, že nejlepší péče je dětem většinou poskytnuta v jejich rodině
- V roce 1991 vydána a následně novelizována vyhláška o pěstounské a rezidenční péči; stanoví základní zásady kontroly
- Program Kvalita chrání („Quality Protects“) z roku 1998 zavedl hlavní ukazatele a cíle pro všechny aspekty života dětí v péči
- Koncept společenské péče o děti má zaručovat takovou podporu, jakou by každý dobrý rodič poskytl vlastnímu dítěti
- Nedávno vydaná vyhláška o plánování péče z roku 2011 stanoví, že obecní úřady musí demonstrovat svůj závazek každému dítěti, o které pečují, pomoci naplno využít jeho potenciál.



Místní historický kontext - děti v péči

- Koncem 70. let minulého století let bylo v městské části Kensington a Chelsea 14 dětských domovů. V každém domově bydlelo 12-30 dětí a další děti byly umístěny v rezidenční péči v Londýně a okolí.
- Na začátku 90. let došlo v politice péče o děti k zásadnímu posunu – převládl názor, že potřeby dětí jsou nejlépe uspokojeny při umístění do rodiny.
- Dnes je většina dětí v pěstounské péči, existuje 1 dětský domov pro krátkodobý pobyt a 1 pro dlouhodobý a dále různé typy bydlení s podporou.



Náklady na péči

Náklady na dospívajícího se středně vysokými potřebami vstupujícího do systému péče činí týdně:

- Vlastní přestounská péče 681 liber
- Externí přestounská péče 900 liber
- Vlastní krátkodobá rezidenční 2 911 liber
- Vlastní dlouhodobá rezidenční 2 112 liber
- Soukromá rezidenční 3 500 liber a více



Důvody vytvoření týmu „Families Forward“

- Dlouhodobý problém dospívajících s vysokými / komplexními potřebami
- Zájem více agentur
- Vysoké náklady / špatné výsledky péče
- Prevence před tím, než se dítě stane dítětem v péči
- Zdroje přizpůsobeny rodinám v komunitě



Řešení „komplexních rodin“ vyžadujících vysoce intenzivní cílené služby

- Komplexní – škála vzájemně působících obtíží / typů špatného zacházení
- Na hranici „donucovacích“ intervencí (formální ochrana dětí, náhradní péče či opatření v rámci trestního soudnictví).
- Obtížná dosažitelnost
- Obtížná pomoc / změna



Problémy

- Městská část má dobré zdroje pro mládež obecně, avšak u této skupiny problém se:
- Zapojením
- Odolností
- Koordinací
- Stanovením priorit
- Dopadem



Profil

- Věk 5-18 let
- Ohroženo (dítě samo i ostatní), dítě se zvláštními potřebami nebo s plánem ochrany, hluboké mezigenerační problémy komplexní rodiny
- Problémy s duševním zdravím u rodičů, zneužívání návykových látek, domácí násilí, nízké rodičovské dovednosti
- Neúčastní se školní docházky, dopouští se nežádoucího nebo asociálního chování
- Nevyužívá běžné „podpůrné služby“ jako např. mimoškolní aktivity služeb pro mládež a jiné volnočasové aktivity
- V minulosti neúspěšně využívalo univerzální nebo cílené služby
- Zneužívá návykové látky, behaviorální problémy, problematické chování
- Mimo kontrolu rodičů
- Odešlo z domova, čímž se vystavuje fyzickému ohrožení nebo nebezpečí sexuálního vykořisťování, popřípadě členství v gangu



Zásady rozvoje služeb

- Doplnit a propojit s existujícími službami
- Jasné limity a hranice
- Pružné, kreativní, trvalé zapojení
- Celostní, „rodinný přístup“ k intervenci
- Provést změnu nebo budovat odolnost
- Balíčky podpory přizpůsobené na míru jednotlivým potřebám rodiny
- Reintegrace do vzdělávání, zaměstnání a odborné přípravy
- Klíčový bod: „budování vztahu“ s dospívajícím a důvěry v rodině
- Práce bude intenzivní – při mimořádném vypětí, běžných ranních činnostech, večer a o víkendech
- Budovat síť podpory ze strany širší rodiny a jiných pro rodinu důležitých osob
- Uspokojovat různé individuální potřeby



Metodika týmu

- Multidisciplinární multiagenturní tým; kombinace terapeutického, holistického přístupu orientovaného na rodinnou terapii a zkušených, asertivních terénních pracovníků s cílem zapojit mladé lidi i rodiče
- Vzhledem k tomu, že cílovou skupinou jsou rodiny s komplexními potřebami a s rizikem zákonné intervence, je důležité, aby základ týmu tvořili pracovníci (sociálních) služeb pro děti
- Přesné informace a analýza (rodinná anamnéza, současná situace a historie intervencí – *co v minulosti fungovalo a co ne*)
- Přístup zaměřený na silné stránky; rodina si stanoví vlastní cíle – jaké změny chce dosáhnout? Pravidelně a často přezkoumávat, vytvořit pocit, že je rodina pohromadě
- Stálý pracovník, který pozná celou rodinu a bude moci věnovat potřebný čas vybudování pozitivního a silného vztahu založeného na vzájemném respektu a důvěře s cílem uskutečnit potřebnou změnu.
- Jedna klíčová osoba, která by mohla rodině pomoci zorientovat se v různých službách, zdrojích a specialistech, kteří s nimi pracují (některé rodiny např. uvedly, že měly během dvou let pět sociálních pracovníků)



Co nabízíme?

- Pomáhat rodinám vytvořit pozitivní vztahy a zůstat spolu
- Pomáhat při zvyšování odolnosti a povzbuzovat rodiny, aby jiným způsobem reagovaly na problémy
- Umožnit mladým lidem objevit a stanovit si pozitivní cíle
- Povzbuzovat a podporovat mladé lidi a rodiny k účasti na pozitivních aktivitách
- Povzbuzovat a podporovat spolupráci s jinými službami
- Individuální, cílená podpora pro jednotlivce a rodiny



Profil případů

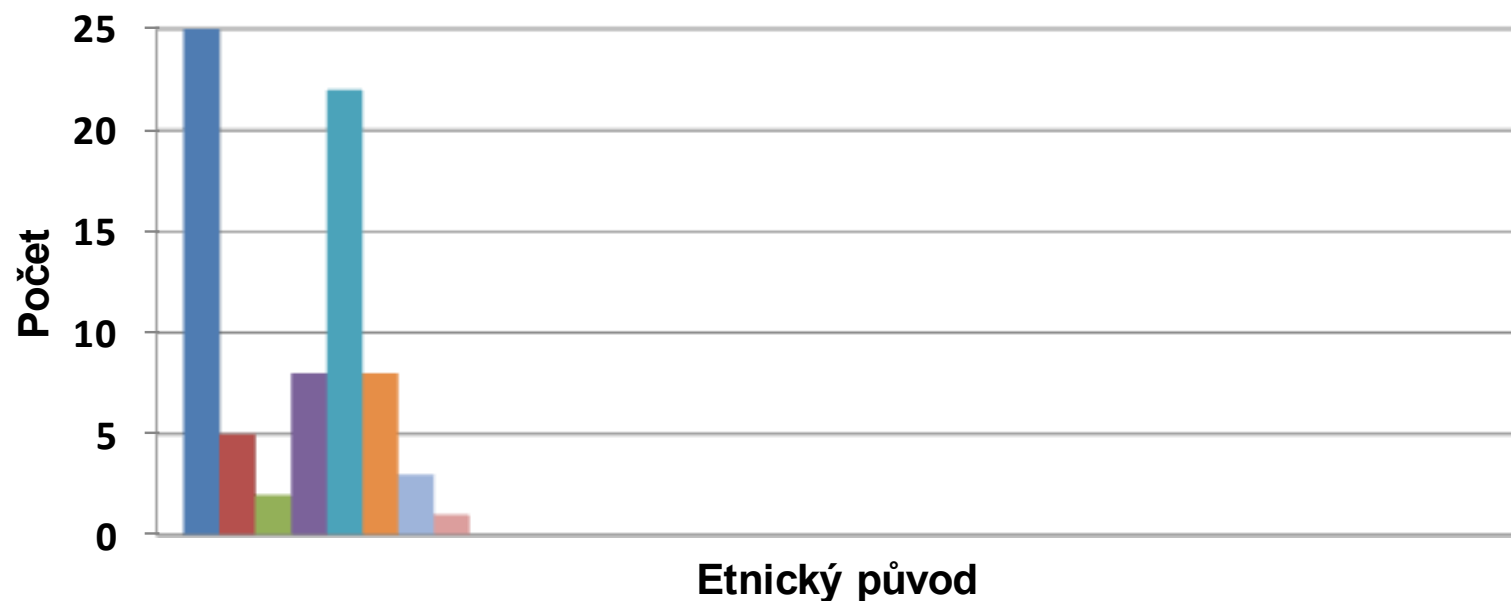
listopad 2011-listopad 2012

- Služba „Family Forward“ pracovala v uplynulých 12 měsících s 68 rodinami
- 55 z těchto rodin bylo v době předání ve stavu selhání rodinné péče
- 37 chlapců (56 %) a 31 dívek (44 %)
- Věk: 2/3 dívek bylo ve věku 15-16 let.
- Věk chlapců rovnoměrně rozložen v rozpětí 11-17 let; mírně vyšší počet ve věku 11-13 let
- 61 % z nich již přišlo do styku se Službou pro kriminalitu mládeže
- 59 % nebylo zapojeno do běžného vzdělávacího systému
- 75 % mělo vypracován plán péče
- 85 % spolupracovalo s více než 3 dalšími agenturami



Profil - pokračování

Výsledky

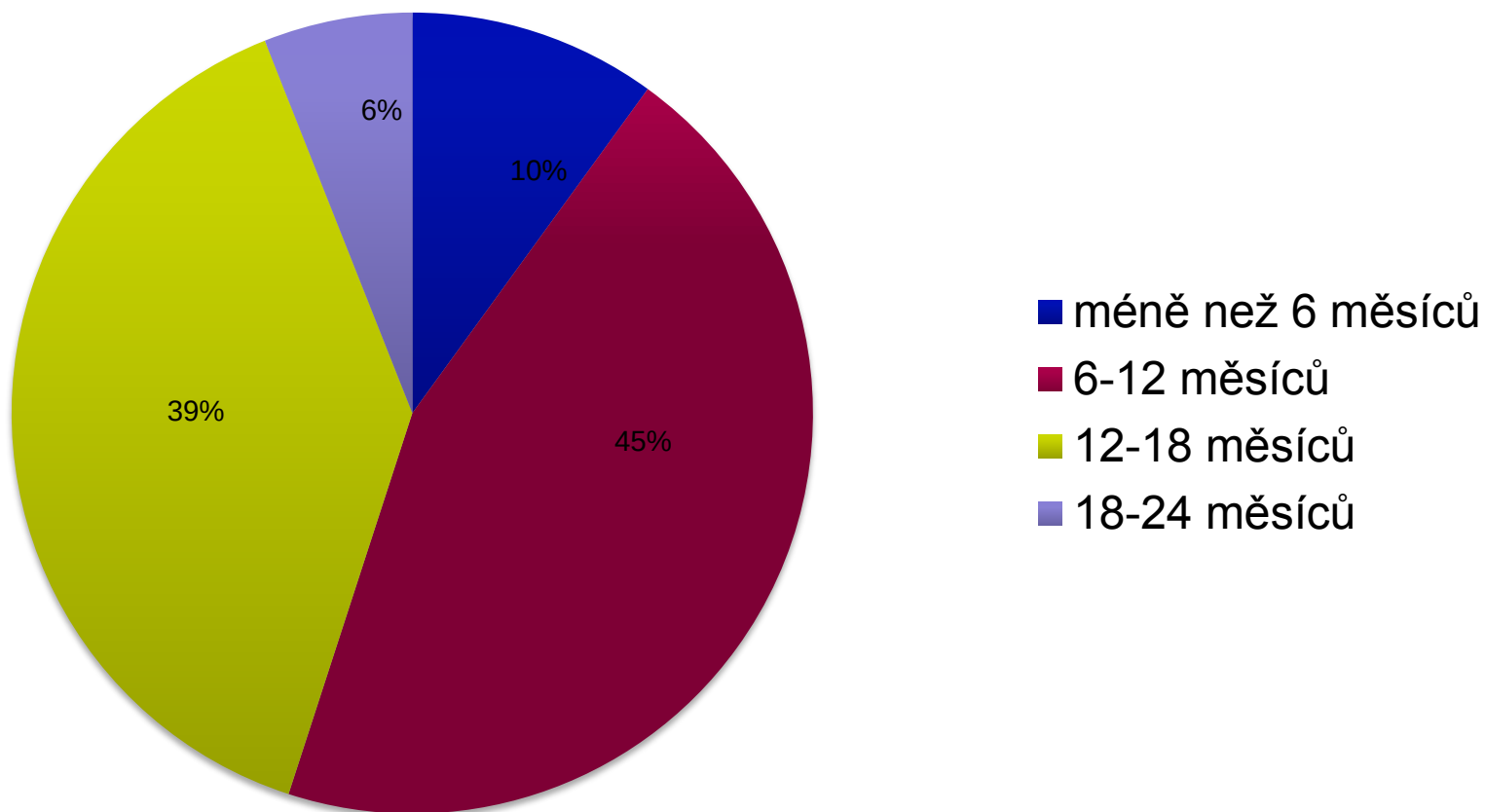


WBRI WIRI WOTH MWBC BCRB BAFR OOTH REFU



Profil případů - pokračování

Doba trvání



Výsledky

- 55 z 68 mladistvých zůstalo v umístěno v rodině
- Z 13, kteří byli umístěni mimo domov:
- 4 mladistvým byla poskytnuta speciální výuka v internátních školách
- proti 2 mladistvým byl vydán příkaz k detenci a vzdělávání
- 4 byli umístěni do dočasné pěstounské péče - 3 mladiství se po 6 měsících režimu dítěte v péči vrátili domů
- 3 zůstali v režimu dítěte v péči
- Všem byl ukončen plán ochrany dítěte v okamžiku uzavření případu – významná rizika byla snížena
- 95 % již nevyžadovalo péči týmu pro kriminalitu mládeže



Rozpočet

- Celkový rozpočet 377 138 liber ročně
- Personál pracuje na 68 případech v průběhu 12 měsíců
- Celkové jednotkové náklady na rodinu ročně = 5 546 liber oproti nákladům na péči
- Celkové jednotkové týdenní náklady 106 liber
- Vlastní pěstounská péče týdně 681 liber
- Pěstounská péče nezávislé agentury 900 liber
- Vlastní krátkodobá rezidenční péče 2 911 liber
- Vlastní dlouhodobá rezidenční péče 2 112 liber
- Soukromá rezidenční péče 3 500 liber a více



Výsledky týmů Families

- **Názory rodiče:**
- **Co jste získal/a spoluprací s týmem Families First?** „Moje sociální pracovnice pro rodinné intervence mě opravdu hodně podpořila a řekla bych, že díky ní jsem začala věřit sama sobě a svým rodičovským dovednostem. Dříve jsem o svých schopnostech pořád pochybovala a myslela si, že za všechno špatné mohu sama, ale sociální pracovnice mě naučila vidět věci z jiného úhlu.“
- „...mrzí nás, že už s námi nebude pracovat, ale na druhou stranu chápu, že to tak musí být a že jako rodina jsme si teď blíží a jsme silnější. Věřím, že s tím vším, co jsme se od ní naučili, dokážeme překonat všechno, co nám život přinese a že zůstaneme silní a budeme držet pohromadě.“
- „Služba Families Forward nám nabídla možnosti, které jsme dřív neměli, například lezení, ježdění na vodu nebo hry v tělocvičně. Tyhle aktivity byly dobré, protože jsme se jich účastnili jako celá rodina a to nám myslím pomohlo trávit čas společně a přitom dělat něco zábavného... co potřebovala celá rodina; zaměřit se na rodinu.“
- „Cítím, že naše problémy se hodně zlepšily, dokážu si s dětmi promluvit a jsem při tom v pohodě, nemusím mít ze sebe špatný pocit a cítím, že jsme si s dětmi blíže. Naše chování se od začátku práce s týmem o tolik změnilo: když jsme spolu, užíváme si to, násilí skončilo a hádáme se už jen o normální věci, ne jestli moje dospívající dítě může bydlet se mnou doma. Jako rodič se teď cítím mnohem lépe.“
- Hodně mi pomohlo, když moje koordinátorka péče šla se mnou vybrat speciální školu pro nejstarší dítě. Bylo dobré znát názor někoho jiného, kdo mi přitom stále připomínal, že to byla moje volba.“
- „Tahle služba je opravdu dobrá, naučil jsem se vidět spoustu věcí, o kterých bych se jinak nedozvěděl. Různé strategie, které mohu použít na kluky, a povzbuzení, abych s nimi pracoval s použitím vizuálních pomůcek, jako třeba seznam úkolů, to mi opravdu pomohlo. A také vědět, že kdybych potřeboval mluvit se svojí koordinátorkou, mohu jí zavolat...“



Rodinné aktivity

Smyslem rodinných aktivit je, aby rodiny měly pozitivní zkušenost při společném přijímání nových výzev, mohly vzniknout nové příběhy o vztazích a rodinné historky a aby rodinná dynamika a hierarchie mohly být objeveny v novém světle.

- Rodinné lezení
- Rodinné jízdy na kajaku
- Rodinné hry v tělocvičně / stolní tenis
- Specializované projekty: cena Johna Muira za regeneraci Westway parku, rodinný víkend přežití, dny venkovního lezení v přírodě



Krátký film o rodinných aktivitách



Názory účastníků rodinných aktivit

„Chtěla jsem vám ještě jednou poděkovat za náš víkend přežití, zdá se to být už tak dávno. Víkend byl pro mě i Bena, ale i pro ostatní rodiče s dětmi velice úspěšný. Všichni jsme se naučili něco o táboření, ale také o tom, na čem v životě záleží. Ben měl možnost hrát si s jinými chlapci v jeho věku, kteří mají podobné problémy jako on. Potěšilo mě, že se Benovi líbilo bydlet ve stanu s ostatními dětmi a také že se rozhodl nezůstat stranou a že se nenechal odradit. Když se Benovi nedaří splnit nějaký úkol, snadno se nechá odradit a naštve se. Ale s trochou vedení (mého, občas i jiného rodiče) Ben dokázal u úkolu vydržet a nevzdat to. Například když se učil vyrábět oštěp nebo zapálit ohniček. Když se mu to potom podařilo, měl ve tváři uznání a radost. Byla jsem ráda, že jsem s Benem, ale ráda jsem pobyla i s ostatními rodiči. Vyprávěli jsme si historky, o svých problémech, zkušenostech s chováním doma atd. V sobotu večer jsme všichni seděli u ohně, myslím, že James nám právě vyprávěl nějaký příběh. Ben ke mně přišel, sedl si mi na klín, a objal mě. Bylo to k nezaplacení. Celkově byl ten víkendový pobyt velmi posilující a léčivý. Všichni jsme byli vyčerpaní a špinaví, ale stálo to víc než za to.

Ještě jednou děkuji a pokud budou ještě v budoucnu nějaké dobrodružné pobyty nebo víkendy přežití, počítejte prosím s námi.“



Případová studie

- Matka, 44 let, vdova, 2 synové ve věku 12 a 16 let a jedna 19letá dcera, která žije mimo domov se svými dvěma dětmi ve věku 2 roky a 8 měsíců
- 17krát kontaktována službami pro rodinu a děti
- Vypracován plán ochrany dítěte z důvodu zanedbávání
- Nedoplatky na nájemném
- Dům ve velmi špatném stavu
- Nedoplatky za plyn/elektřinu, kvůli kterým rodina minulou zimu nemohla topit
- Problémy se získáním příslušných sociálních dávek
- Děti nechodí do školy
- Asociální jednání chlapců ohrožuje trvání nájmu
- Rodičovská péče s diagnostikovanou potřebou učení
- Špatné vztahy se službami pro rodinu a děti
- Složitá dynamika širší rodiny



Intervence u rodiny

- Trvalé docházení do domácnosti / přesouvání schůzek s cílem zapojit rodiče na počátku intervence
- Týdenní schůzky omezeny na čtrnáctidenní / 3týdenní / v závěru intervence měsíční doma a v kanceláři
- Intervence trvala 2 roky
- Stanoveny dny / čas schůzek, aby si je rodič lépe zapamatoval
- Časová flexibilita při práci s rodičem kvůli jeho potřebě učení – nejméně 2hodinová sezení, aby bylo jisté, že je vše jasné a vše bylo pochopeno
- Vizuální pomůcky / obrázky jako upomínky, co je třeba udělat, např. pravidla domácnosti
- Strategie rodičovského péče pro zvládání obtížného chování, opětovné získání autority a zavedení pevných pravidel/hranic
- Zvýšení důvěry rodiče v sebe sama i své rodičovské schopnosti
- Pobídky k pochvalám s cílem obnovit narušený vztah
- Odmítání negativních / nevhodných odpovědí dětem nebo ostatním profesionálům s cílem změnit způsob myšlení
- Podpora na základní praktické úrovni, tj. pomoc s vyřizováním formalit, obstarání školní uniformy pro nejmladší dítě
- Pomoc s nedoplatky za účty – projednání s příslušnými organizacemi a dohodnutí splátek
- Zapojení nejmladšího dítěte znovu do vzdělávání přeřazením do nové školy
- Nejstarší dceři poskytnuty služby na podporu dalšího vzdělávání, tj. zapojení



Intervence - pokračování

- Rodiči poskytnuta pomoc při získání správných sociálních dávek; návštěva úřadu práce, městského úřadu atd.
- Přispěno ke zlepšení podmínek bydlení dětí – vymalován jejich pokoj
- Povzbuzení a podpora k opětovnému navázání vztahů se službami pro rodinu a děti
- Poskytnuta pomoc matce při urovnání jejích vztahů a vztahů dětí s širší rodinou
- Rodina zapojena do rodinných aktivit (tělocvična, stolní tenis a lezení)
- Rodič podpořen při docházení na schůzky – zasílání textových zpráv a telefonické upomínání, způsoby dopravy na místo schůzky, doprovod při cestě na neznámá místa
- Rodina zkontakтовána se Službou podpory žáků s cílem podpořit školní vzdělání mimo hlavní vzdělávací proud
- Postoupení terénnímu pracovníkovi k individuální práci s nejmladším synem, který se nechtěl setkat přímo s pracovníkem projektu rodinné intervence, pouze na rodinných sezeních
- Pravidelná výměna informací s klíčovými odborníky, zejména sociálními pracovníky
- Pochopení přínosu různých služeb, koordinace a aktualizace odborné sítě s cílem být jediným kontaktním bodem, aby se rodič necítil zahlcen
- Účast na všech konferencích klíčové skupiny a konferencích o ochraně dětí, jakož i schůzkách sítě a dalších zvláštních schůzkách k jednotlivým službám



Výsledky

- U dětí uzavřen plán ochrany dítěte
- Nejmladší dítě navštěvuje novou školu s 95% docházkou
- Nejstarší dítě v péči služeb pro mládež, absolvovalo den učňovské praxe
- Rodič pobírá příslušné sociální dávky
- Problémy s bydlením zlepšeny, nájem již není ohrožen
- Asociální chování omezeno
- Opravy v domácnosti
- Rodič má vyšší sebedůvěru, více důvěřuje svým rodičovským dovednostem a schopnostem zvládat rodinnou dynamiku
- Rodič v kontaktu s mobilním pracovníkem podpory, který mu pomáhá vyřizovat formality a příslušné sociální dávky
- Pracovník programu Families Action pomáhá rodiči s nástupem do zaměstnání/dalším vzděláváním a opravami v domácnosti
- Zlepšil se vztah mezi rodičem a dětmi
- Rodina ukončila spolupráci s týmem sociální péče
- Rodina využívá univerzální služby a rodinné aktivity



Děkuji vám za váš čas.

Dotazy a odpovědi





THE ROYAL BOROUGH OF
KENSINGTON
AND CHELSEA





Úvod do norského systému péče o dítě

Zdůraznění významu rodinné péče

Samostatná poradkyně Else Gerd Dugstad
else.gerd.dugstad@bufetat.no

Prezentace

- O mně:
 - Kde v současné době pracuji: Úřad pro děti, mládež a rodinu (Bufetat).
 - Moje předchozí zkušenosti v oblasti péče o dítě
- Obsah:
 - Stručný přehled systému péče o dítě v Norsku
 - Prevence
 - „Mimo domov“
 - Důraz na rodinnou péči
 - Různé druhy pěstounské péče: běžná, krátkodobá, specializovaná

Norský systém péče o dítě a rodinu

- **Počet obyvatel:** 5 milionů
- **Geografické členění** na kraje a obce
- **Systém péče o dítě na dvou úrovních:**
 - **místní:** sociální úřady a orgány péče o dítě v obcích
 - **státní:** ministerstvo, ředitelství (Bufdir) a úřad (Bufetat)
- **Nejdůležitější zákon:** Zákon o dětech a sociální péči (z roku 1993, rev. 2004, průběžně novelizován)
- **Kompetence:** Rozděleny mezi **stát** a **místní** orgány v souladu s výše uvedeným zákonem a dalšími předpisy
- stát rozdělen na 5 regionů a systém „brány“ mezi místní a státní úrovní

Místní a státní úroveň: co kdo dělá?

- Místní úroveň (orgány péče o dítě):
 - Zahájení procesu, posouzení, koordinace případu
 - Preventivní činnost v době, kdy dítě ještě bydlí doma
 - Zajišťování domů s respitní péčí, rodinného poradenství, podpůrného personálu pro děti, terapie, určité hmotné podpory aj.
 - Dohled v případech umístění mimo domov
 - Kontakt mezi dítětem a pěstounem
- Státní úroveň (Bufetat):
 - Zajišťování alternativní péče v ústavech nebo pěstounských rodinách pro potřeby místních orgánů
 - „Evidence-based“ terapeutické programy, zejména v (biologických) rodinách
 - Některá terapeutická zařízení pěstounské péče („evidence-based“ program)
 - Navíc: rodinné poradenství a adopce

Hlavní úkoly řešené úřadem Bufetat v roce 2012

- Program nazvaný **19 – 5 – 1**
- (od 19 okresů přes 5 regionů k 1 jednotnému celostátnímu postupu)
- Nejdůležitější cíle:
 - Efektivita (funguje to?)
 - Bezpečná péče
 - Participace klientů (dětí a jejich rodin)
 - Kvalita a rovnoprávnost v celé zemi
 - Správné rozdělení místních a státních kompetencí
- Výzva: vyrovnaný rozpočet

Vybrané statistiky počtu dětí, kterým byla poskytnuta pomoc, a druh poskytnuté pomoci

- V průběhu roku 2011 obdrželo pomoc z našeho sociálního systému celkem 52 100 dětí (nárůst oproti 49 800 v roce 2010)
- Přibližně **3 % obyvatel** (dětí ve věku 1-23 let)
- K 31.12.2011 byla poskytnuta pomoc 38 000 dětem. 1/3 z nich byla umístěna do alternativní péče (**mimo domov**), ústavu nebo pěstounské péče, a to buď dobrovolně, nebo na základě soudního rozhodnutí
- Přibližně **0,9 % obyvatel** (dětí ve věku 1-23 let).
- 1 z 10 je starší 18 let
- Z toho **9 500** dětí v pěstounské péči
- Společně s krátkodobou pěstounskou péčí dosahuje poměr umístění v různých typech **rodinné péče 87-89 %**
- Rok 2011: mnohem vyšší poměr umístění do pěstounské péče než v roce 1995 (v roce 2010 zvýšení o 77 %)

Vybrané statistiky pěstounské péče - pokračování

- 45 % pěstounů dostává pomoc a hmotnou podporu převyšující celostátně schválenou částku
- 1 ze 4-5 dětí je umístěno ve vlastní rodině (příbuzenská pěstounská péče: tety, prarodiče atd.)
 - Tento podíl se zvyšuje v souladu s cílem politiky
 - Nejedná se již o „opomínanou skupinu“
- Přemístění: 2 600 dětí přemístěno z jednoho systému péče do jiného
 - Vysoké číslo! Nevypovídá však nic o důvodech; může se jednat o plánovaná přemístění i selhání
 - V případě selhání: obvykle do nové pěstounské rodiny, někdy po krátké „návštěvě“ ústavu
 - V našem regionu: určitý počet „mobilních sociálních pracovníků“, kteří mají za úkol předcházet selháním

Sociálně-právní ochrana dětí – v obcích

- Často rozdělena mezi 2 týmy:
 1. Posouzení, rozhodování a pomoc v době, kdy dítě ještě bydlí doma (**prevence**)
 2. **Dohled nad dětmi a mládeží žijící mimo domov** (v pěstounské péči, ústavech a po opuštění péče)
- Druhy pomoci (preventivní):
 - Schůzky, poradenství a terapie
 - Různé programy (PMTO, ICDP, rodinné skupinové konference)
 - Domy s respitní péčí
 - Hmotná podpora
 - Dohled nad mládeží opouštějících péči

Preventivní činnost - příklad: rodinná skupinová konference

- Metoda původně převzatá od Maorů, domorodců z Nového Zélandu
- Samotná rodina a další příbuzní jsou aktivně zapojeni do hledání konstruktivního řešení dysfunkce v rodině
- Zaměření na schopnosti rodiny, její zdroje a pocit zodpovědnosti
- Velmi často koordinována pracovníkem sociálně-právní ochrany dětí místního úřadu
- Cíl: aby rodina a příbuzní přišli s návrhem, co je třeba udělat v nejlepším zájmu dítěte
- V Norsku významný nástroj pro práci v péči o dítě
<http://www.bufetat.no/barnevern/familieraad/>

Nechci novou rodinu – chci tu, kterou mám

Od pracovníka sociálně-právní ochrany dětí:

Z terénního programu volají, že mají dospívající dívku, která už nemůže bydlet doma. Je jí 14 a nechce se vrátit domů.

Sejdou se s pracovníky sociálně-právní ochrany dětí, aby situaci prodiskutovali. Dívka má zvláštní požadavek: chce novou rodinu. Na sociálně-právní ochraně dětí dívku neznají a všichni jsme zvědaví, co se stalo a co nás čeká.

Ze sociálně-právní ochrany nás upozorňují, že navázat kontakt s novou rodinou nějakou dobu trvá.

Mapujeme širší rodinu dívky, s kým se zná atd., abychom získali přehled – budeme jej potřebovat. Je to užitečný nástroj. Dívka má hodně příbuzných – starší sourozence, otce, matku, několik tet a strýců.



Ukazuje se, že matka s dcerou mají vážné problémy se vzájemnou komunikací.

Říkám dívce, že by bylo dobré, aby se všichni sešli a pohovořili si o tom, co dívku v její současné situaci trápí. Cílem je najít potřebnou pomoc mezi příbuznými. Dívka odpovídá, že nevěří, že příbuzní přijdou.

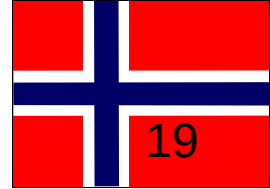
Začínám tím, že v přítomnosti dívky příbuzné obvolám. Všichni se mohou dostavit následující den v 8 hodin ráno. Dívka je překvapená, potěšená a docela se těší. Rozhodne se, že přespí u kamarádky.

Její matka s tím souhlasí. Ověříme si, zda souhlasí i rodiče její kamarádky.

Dívku vyzvedneme a přivedeme na schůzku; dorazí v 7:45 hodin. Je nervózní, ale zároveň je hrdá, že může spolu se mnou všechny přivítat.

Dostavují se všichni kromě babičky, která zmeškala přívoz z malé vesnice. Babička zavolá; dohadujeme se, jakým způsobem by mohla přispět.

Nechci novou rodinu – chci tu, kterou mám (pokračování)



Schůzka je přínosná. Začínám popisem toho, jak dívka vnímá svoji současnou situaci a co bude do budoucna potřebovat. (Předem jsme se dohodli, co mohou a nemohu říci.) Pak něco řeknou ostatní. Každý může nějak přispět: poskytnout místo, kde může dívka občas zůstat, nabídnout aktivity, podpořit matku atd. Dívka zatím nenavázala oční kontakt s matkou, ale vidím, že se k tomu chystá. Děláme přestávku. Matka váhá – sedí na pohovce a ví, že dcera kolem ní bude muset projít. Dívka kolem ní váhavě prochází. Matka řekne: „Já budu připravená, až budeš ty připravená.“ Dívka se otočí, rozběhne se k ní, obejmě ji a vzlyká...



Schůzka pokračuje. Každý se k něčemu zavazuje. Dívka mi poklepe na rameno, chce mi něco říct. Vyjdeme do haly. Ptá se mě, jestli můžeme schůzku ukončit. Krátce o tom diskutujeme a potom se vrátíme, abychom schůzku ukončili:

„Chci vám jen moc poděkovat za vaši pomoc. Nevěděla jsem, že vám všem na mě tak záleží. A mami, nechci novou rodinu – chci tu, kterou mám.“ Nakonec tekly i slzy.

V tomto případě samozřejmě k umístění nedošlo – rodina potřebovala jen trochu pomoci.

Co je důležité:

- Dát dítěti nebo mladému člověku sílu k převzetí odpovědnosti za svůj život
- Vytvořit podmínky pro participaci
- Pomoci rodině, aby si pomohla sama

Povinnosti místních úřadů v oblasti pěstounské péče

- Odpovídají za schválení a dohled nad pěstounskou rodinou
- Orgán sociálně-právní ochrany dětí a pěstouni spolu uzavírají písemnou smlouvu o svých právech a povinnostech
- (Bufetat odpovídá za některé profesionální pěstouny ve speciálních zařízeních pěstounské péče)
- Udržují pravidelný kontakt s dítětem a rozhodují – dohlíží na umístění
- Písemný plán péče
- Sledují situaci biologických rodičů

Vedení a podpora pěstounů

- Umístění – dobrý začátek je důležitý!
- Sledování/vyhodnocování
- Pomoc v případě sporů mezi pěstounskou rodinou a místním úřadem
- Ukončení – jak se můžeme poučit?

- Akce pro pěstounské rodiče / pěstounské rodiny
- Poradenské skupiny – minimálně první rok po umístění
- Různé skupiny (děti / mládež / biologičtí rodiče)
- Různé školicí programy (ART, PMTO pro pěstounské rodiče)

Dohled nad dítětem v pěstounské péči I.

- Cíl:
 - Zajistit/kontrolovat, zda se dítěti dostává v pěstounské rodině náležitá péče
 - Zajistit/kontrolovat, zda jsou dodržovány podmínky pro umístění
- Tento dohled nad pěstounskou rodinou je prováděn **souběžně** s kontrolou/dohledem prováděným orgánem sociálně-právní ochrany dětí v dané obci
- Role dohlázele je **nezávislá** na orgánu sociálně-právní ochrany dětí i pěstounské rodině; dohlázelem může být například učitel, kterého již dítě zná

Dohled nad pěstounskou rodinou II.

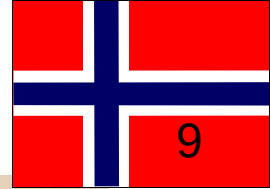
Dohlížitelé

- Jsou školeni pracovníky pro pěstounskou péči v regionálních pobočkách orgánu sociálně-právní ochrany dětí / úřadu Bufetat
- Jsou pověřeni orgány sociálně-právní ochrany dětí v místě bydliště pěstounů
- Jsou kontrolováni orgánem sociálně-právní ochrany dětí v dané obci
- Mají přístup do pěstounské domácnosti a právo hovořit / setkat se s dítětem bez přítomnosti pěstounů
- Jsou povinni minimálně čtyřikrát ročně dítě navštívit
- Podávají orgánu sociálně-právní ochrany dětí písemné zprávy o podmínkách dítěte v pěstounské domácnosti. (Orgány sociálně-právní ochrany dětí jsou povinny činit na základě zpráv nezbytná opatření.)

Zdroje místních orgánů sociálně-právní ochrany dětí

- Sociálně-právní ochrana dětí je nákladná – ale je to dobrá investice!
- Sociální pracovníci místních orgánů mají obrovskou odpovědnost – jak v
 - nových případech, pokud jde o prevenci,
 - tak v dohledu.
- Podle statistik jsme měli (v roce 2010) 3,1 sociálního pracovníka na 1000 obyvatel (v relevantním věku).
- Podle sdělení čtyř místních orgánů připadá na jednoho sociálního pracovníka 15 – 40 případů, nejčastěji 25.
- Různé druhy sociálních problémů: psychické potíže, násilí, zneužívání, kriminalita, alkohol a drogy, děti postižené válkou atd.

Jen malé připomenutí, o co tu jde: *Jen láska nestačí*



„Rita“ (18 let) je v pěstounské péči čtyři roky
Začátek:

Bylo mi 14 let. Mí rodiče měli vážné problémy s alkoholem. Jednoho dne jsem udělala těžké rozhodnutí. Kontaktovala jsem orgán sociálně-právní ochrany dětí. Chtěla jsem se odstěhovat. Co mě k tomuto těžkému rozhodnutí vedlo? Jedna dobrá kamarádka mi řekla: „Jestli chceš, aby z tebe něco bylo, musíš se postavit na vlastní nohy.“ Bez ní bych se k tomu nikdy neodhodlala.



Kontaktovala jsem orgán sociálně-právní ochrany dětí a ten se případu ujal. Okamžitě mi odpověděli. Tehdy jsem si uvědomila, že pracovníci sociálně-právní ochrany měli na srdci skutečně můj nejlepší zájem. Dokonce jsem se mohla podílet na rozhodování, kam se odstěhuji.

Když nad tím zpětně přemýšlím, asi jsem cítila trochu úzkost, napadalo mě „co kdyby maminka a ostatní přestali brát drogy. Odpustili by mi někdy?“ Musela jsem se rozhodnout rychle, a přitom jsem věděla, že maminka mě opravdu má ráda. Ale varovala jsem ji už tolikrát, takže jsem cítila, že jsem udělala správnou věc. Nelitovala jsem toho.

Co je důležité:

• **Jen láska nestačí**

• **Mít dobré přátele je strašně důležité. Kdybych neměla tuhle kamarádku, nikdy bych nemohla situaci sama vyřešit!**

• **Bylo mi dovoleno sama se rozhodovat. To pro mě bylo důležité. Toho dne jsem si uvědomila, že lidem ze sociálně-právní ochrany dětí na mně opravdu záleží.**

Několik poznámek k sociální péči o děti v Norsku

- **Moje** poznámky:
- K údajům o rodinné péči:

Dobré výsledky, dobré úmysly – ale ne dokonalé

- Určité napětí mezi místní a státní úrovní
- Určité napětí v naší státní organizaci (ředitelství – pobočky)
- Probíhají diskuse o uzavření ústavů pro mládež
- Obecná diskuse: jak nejlépe využít prostředky pomoci? - kde je správná rovnováha mezi prací v terénu a byrokracií.
- **ALE:** na jednom je možno se shodnout: je-li zapotřebí náhradní péče, **pěstounská péče je nejlepší alternativou**
- Potvrzeno **výzkumy** i zkušenostmi

Výzkumní pracovníci a skupiny

- www.fafo.no
- www.uni.no
- www.atferdssenteret.no
- www.nova.no
- Důležitá jména (neúplný výčet):
 - Toril Havik
 - Elisabeth Backe Hansen
 - Vigdis Bunkholdt
 - Erik Larsen
 - Olaug Skjær Ulvik
 - Tore Andreassen
 - Terje Ogden
 - Magen Raundalen

Pár poznámek – pokračování II.

- K pěstounské péči jako alternativní péči číslo jedna:
 - Tradice a přístup
 - Dlouhodobý cíl
 - Nikoli otázka **zda** pěstounskou péči - ale **jak** ji nastavit
- Hlavní výzvy:
 - **Nedostatek pěstounů pro starší děti a mládež**
 - Jak vytvořit **vhodný systém**, který nám pomůže uspět
 - Co dalšího je třeba k tomu, aby dospívající s těžkými emočními problémy a problémy s chováním byli zahrnuti do rodinné péče
 - Další výzvy: nábor pěstounů z řad přistěhovalců a národnostních menšin, častější umísťování do rodin

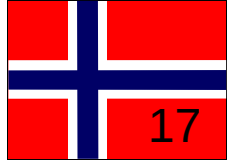
Pár poznámek – pokračování III.

- Proč statistiky ukazují vysoké počty umístění do pěstounské péče?
 - Vysoká priorita pro politiky
 - Aplikováno celostátně
 - Rovnoprávnost – jednotný přístup
- Systém pěstounské péče se velmi zlepšil (nábor, školení a dohled)
- Diferencovanější systém pěstounské péče – některá péče je specializovaná podle cílové skupiny

Pěstounská péče / pěstounská domácnost v Norsku I.

- Pěstounská domácnost
 - Jedná se o domácnost/rodinu pečující o jedno či více svěřených dětí
 - Pobírá určitou celostátně schválenou finanční částku (viz výše)
 - Odměna pěstouna: zhruba 15 – 20 % průměrného příjmu v Norsku
 - Příspěvek na výdaje: závisí na věku (obdobná částka jako odměna pěstouna)
 - Považováno za prospěšnou činnost – pěstouni vybíráni ze všech vrstev
 - Umístění je dočasné (ze zákona), většina dětí je v kontaktu se svojí (biologickou) rodinou
- Pěstouni
 - nemusí být ženatí/vdané, mohou být sami, může se jednat i o pár stejného pohlaví

Všichni společně jsme důležití



Pohled pěstounky Betty:

VĚDOMOSTI



Skupinové poradenství s jinými pěstouny mi umožnilo pochopit některé věci a lépe poznat sebe samu. Je důležité setkávat se s jinými lidmi, kteří jsou v podobné situaci.

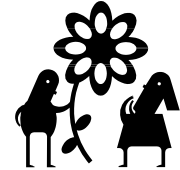
POTVRZENÍ



VĚDOMOSTI

Také pro mne bylo podstatné, že jsem měla osobního konzultanta, kterého jsem se mohla ptát, společně s ním nahlas přemýšlet, uvažovat a diskutovat. Pro pěstounku je důležité, aby byla viděna, slyšena a respektována.

RESPEKT



PORADENSTVÍ



Co je důležité:

- Pro pěstouna je důležité být viděn, slyšen a respektován.
- Je nezbytné dostávat příslušné podpůrné informace.
- Je užitečné dostat se do kontaktu s jinými lidmi v podobné situaci.
- Je nezbytné mít na dosah odborné vedení.
- Je dobré mít svého vlastního konzultanta, který je k dispozici každý den, zná naši situaci, může nám poskytnout vedení, zodpovědět dotazy, uvažovat a pomoci při rozhodování.

Jak u nás vypadá systém pěstounské péče?

- V Norsku: 2 úrovně (státní a místní) a **různé typy** pěstounské péče:
- **Běžná pěstounská péče** (90 %, dlouhodobá), ***základ péče o dítě***
 - Na státní úrovni **nábor** a **školení** a předávání uchazečů místním úřadům
 - Na místní úrovni **dohled** a odpovědnost za **výplatu dávek**
- **Zvláštní pomoc** (45 %) – problematičtější případy (stále na místní úrovni, avšak nad určitou částku refundace od státu)
- **Specializovaná pěstounská péče** (zařízení rodinného typu a krátkodobá péče - 10 %)
 - Pro „obtížně umístitelnou“ mládež
 - V akutních případech - krátkodobá
 - **Státní úroveň**; plat jako v zaměstnání, nárok na důchodové zabezpečení, standardní smlouvy

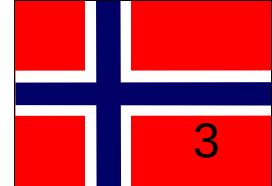
Náborový a školicí systém pro pěstouny PRIDE

- PRIDE – všeobecně používaný systém
- Bufetat je **oprávněným vlastníkem** náborového a školicího programu (původně vznikl v USA)
- Vývoj programu, tvorba materiálů, školení školitelů
- Vstupní program: program PRIDE absolvuje každý (náš cíl)
 - Více než 4 z 5 lidí v evidenci zájemců o pěstounství prošlo vstupním programem
 - 80 % uvádí, že vstupní program PRIDE měl velký vliv na jejich rozhodnutí stát se pěstouny
 - Po absolvování – účastníci mají často cenné kontakty a navzájem si pomáhají
- Průběžný program: zvláštní zaměření pro ty, kteří již děti v péči mají
- **Specializovaná pěstounská péče**: další školení

Další důležité otázky I.

- Odchod z péče a po jejím ukončení:
 - Mládež může podle zákona v případě potřeby získávat pomoc ze systému péče o dítě až do 23 let
 - Musí dát souhlas
- Postižení:
 - Neexistuje zvláštní zákon o pěstounské péči o děti s postižením
 - Upraveno zákony z různých oblastí: sociální, zdravotní, péče o dítě
 - Neexistuje žádná velká instituce – využívají se domy s respitní službou (menší)
 - Děti bydlí doma, v pěstounské péči nebo v tzv. „společných bytech“ (po jednom nebo dvou s personálem)
 - Úřady se vždy dohadují o úhradách

Ty maličkosti – jako stavit se s dobrým jídlem – to je sociální práce! – krátký příběh o „následné péči“



Ken (19) vypráví o svém sociálním pracovníkovi v programu, kterého se účastní:

Brzy se budu stěhovat do vlastního bytu. Doteď jsem žil v systému, kde jsem měl veškerou podporu. Také jsem zkoušel něco dělat sám – často se cítím osaměle. Některé dny jsou horší než jiné: sedím v křesle, strach roste, představy jsou čím dál temnější, přemáhá mě pocit osamělosti...

Sociální pracovník na tohoto chlapce hodně myslel – „dnes večer se u něho zastavím s nějakým dobrým jídlem. Nebudu mu volat předem, překvapím ho.“



Zazvonil zvonek. Kdo to může být? Otevřu dveře a stojí tam sociální pracovník, náruč plnou jídla, a ptá se: „Nechtěl by sis se mnou dát večeři?“

To jsem přesně potřeboval. Mluvil o všem možném, hodně mluví. Ale bylo to příjemné.

Přišel a chvíli se zdržel, jen kvůli mně – byl to dobrý večer a tu noc se mi dobře spalo.

Co je důležité:

- Všechno se zdá trochu lehčí, když se můžete někomu svěřit.
- Spontánní setkání může být cennější než plánovaná schůzka.

Další důležité otázky II.

- Práva dětí v rozhodovacím procesu
 - Na základě zákona (zákon o dětech a sociální péči, § 6 odst. 3)
 - Od 7 let mají právo se vyjádřit (nebo i dříve, je-li to možné), než je rozhodnuto jejich jménem. Jejich názor by měl mít zásadní význam.
 - Práva účastníka řízení od 15 let.

Pokud je mi známo, ve formálních rozhodnutích jsou tato práva plně respektována.

V každodenním životě často říkají, že jejich názor nemá příliš velkou váhu, například při „selhání pěstounské domácnosti“.

- Sourozenci v pěstounské péči společně – pokud je to v zájmu dítěte
 - 2 oddělené domácnosti – může být rozhodnuto, že zůstanou v kontaktu
- Kdykoli je to možné, zapojte rodiče

Dnes pomohu já vám, zítra pomůžete vy mně.

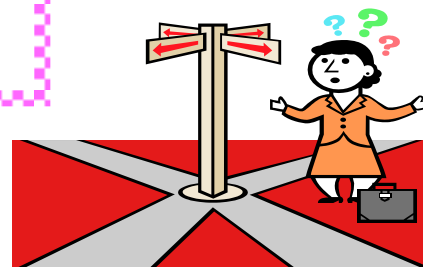
POHLED BEATHE, MATKY:

Mé dceři bylo 14, když byla umístěna do pěstounské péče. Předtím jsme měli doma dlouhou dobu hodně problémů. Cítila jsem se vyčerpaná, měla jsem pocit, že jsem jako matka selhala. Řešila jsem to tak, že jsem se z života své dcery stáhla. Nechtěla jsem chodit na schůzky, dokonce ji ani vidět.

Dvě věci tu situaci změnily.

Jednou z nich bylo, že pracovníci sociálně-právní ochrany dětí a programu, jehož se dcera účastnila, mě do celého procesu zaangažovali. Řekli, že je to pro moji dceru důležité, a nevzdali to se mnou.

Druhým bodem obratu bylo, jak se mnou jednala pěstounka, když jsme se poprvé setkaly. První věc, které jsem si všimla, bylo její chování. Pomohlo mi uvolnit se. Pak mi řekla: „Sama jsem jenom člověk. Dnes pomohu já vám, zítra pomůžete vy mně.“



Zaklepal jsem na dveře a pustili mě dovnitř.



Co je důležité:

- **Nikdy to s námi rodiči nevzdávejte.**
- **Pěstounka mi připomněla, že toho máme víc společného, než si myslíme!**

Sociálně-právní ochrana dětí – co kdo dělá? – pouze na žádost

- **Ministerstvo pro otázky dětí a rovnoprávnosti**
má všeobecnou odpovědnost za sociálně-právní ochranu dětí na centrální, vládní úrovni.
- **Norský Úřad pro děti, mládež a rodinu**
pomáhá místním úřadům s případy sociálně-právní ochrany dětí, řízením ústavů, péstounskou službou a rodinnými aktivitami.
- **Guvernér kraje**
dohlíží na činnosti v rámci sociálně-právní ochrany dětí, zajišťuje plnění úkolů stanovených zákonem o sociálně-právní ochraně dětí, dohlíží na instituce sociálně-právní ochrany dětí a působí jako odvolací orgán proti individuálním rozhodnutím místních orgánů.
- **Místní orgány**
Místní orgány sociálně-právní ochrany dětí přijímají hlášení o situaci sledovaných dětí, provádějí šetření a činí kroky podle zákona o orgánech sociálně-právní ochrany dětí.

Nábor – kompetence v rámci úřadu Bufetat

Bufetat – odbor pěstounské péče:

- Běžná náborová činnost
- Informace, reklama, články/rozhovory
- Činnosti v rámci místních kampaní – pomoc pěstounů

Bufdir:

- Kontakt s médii
- Dohled nad prováděním náboru
- Tvorba strategií
- Tvorba informačních materiálů
- Celostátní kampaň – posilování lokální aktivity
- Webové stránky www.fosterhjem.no – informace o pěstounské péči pro veřejnost

Krátké video na závěr...

Z naší náborové kampaně v roce 2012



Dobrý rodič – dobrý začátek



Miasto
Stołeczne
Warszawa

Praha, 6.-7. prosince 2012



Vznik v r. 1991

www.fdn.pl



Poslání:

- vytvoření systému pomoci týraným dětem a ochrana dětí proti týrání, zneužívání a zanedbávání
- poskytování přímých služeb (dětem, rodinám, odborníkům)



CÍLE programu

Dobrý rodič – dobrý začátek

Včasná prevence týrání, zneužívání a zanedbávání malých dětí

Cílové skupiny:

Ohrožené rodiny s malými dětmi

Profesionálové pracující s rodiči malých dětí



Proč preventivní přístup?

Zlepšení pohody malých dětí a rodin

Omezení sklonů k antisociálnímu chování

Finanční důvody



Proč rodiny s malými dětmi?

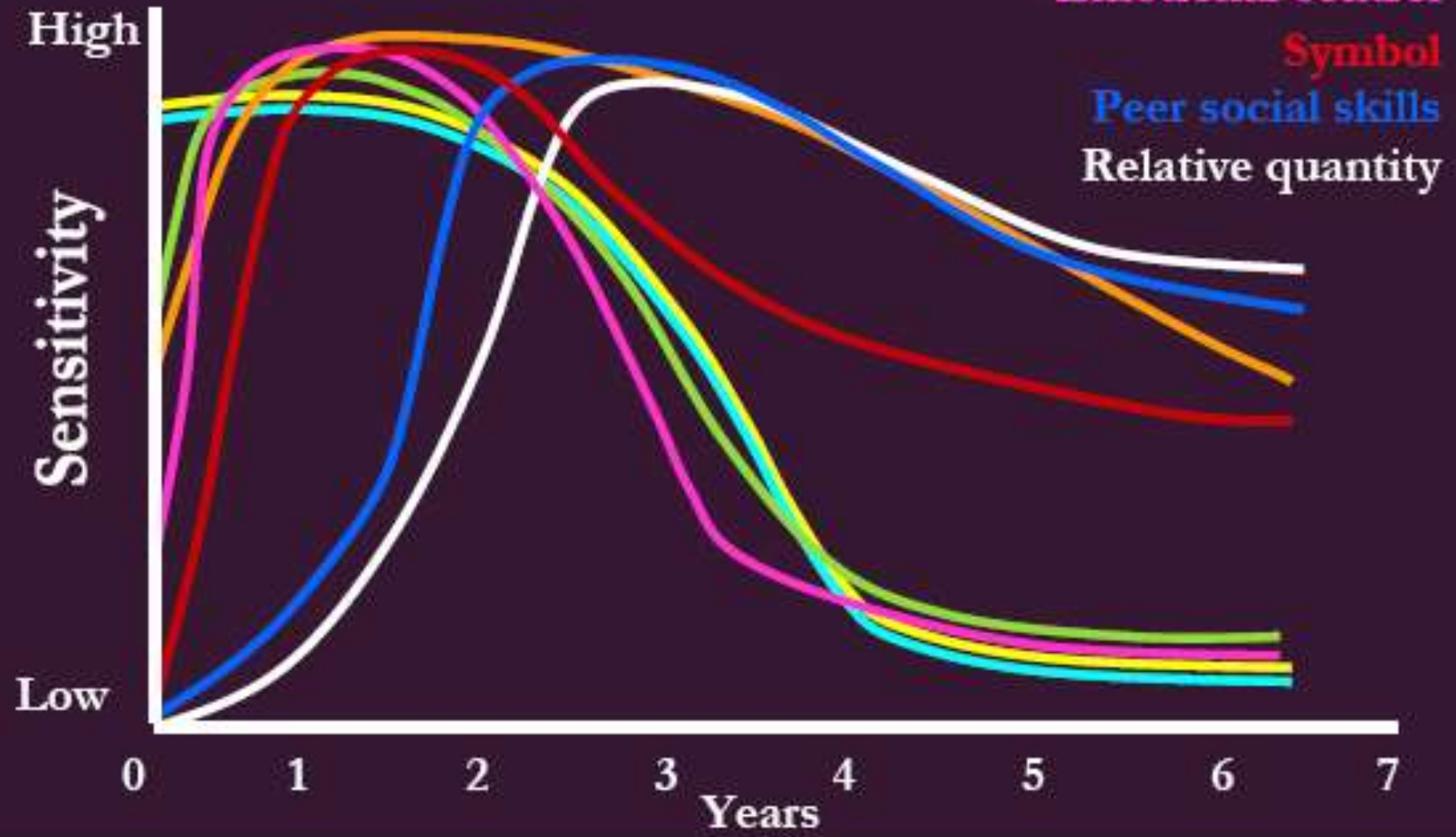
V životě rodiny je všechno jinak

Nedostatečné znalosti rodičů

Nejzranitelnější děti

Kritické okamžiky ve vývoji mozku

Binocular vision
Central auditory system
Habitual ways of responding
Language
Emotional control
Symbol
Peer social skills
Relative quantity





MÍSTNÍ SYSTÉM PRO PREVENCI TÝRÁNÍ/ZNEUŽÍVÁNÍ MALÝCH DĚTÍ

Cíl:

Vybudovat systém spolupráce mezi místními zdravotnickými zařízeními a orgány sociální péče v oblasti identifikace a podpory ohrožených rodin s malými dětmi.

Partneři:

Obecní úřady

Místní zdravotnická zařízení

Místní střediska sociální péče

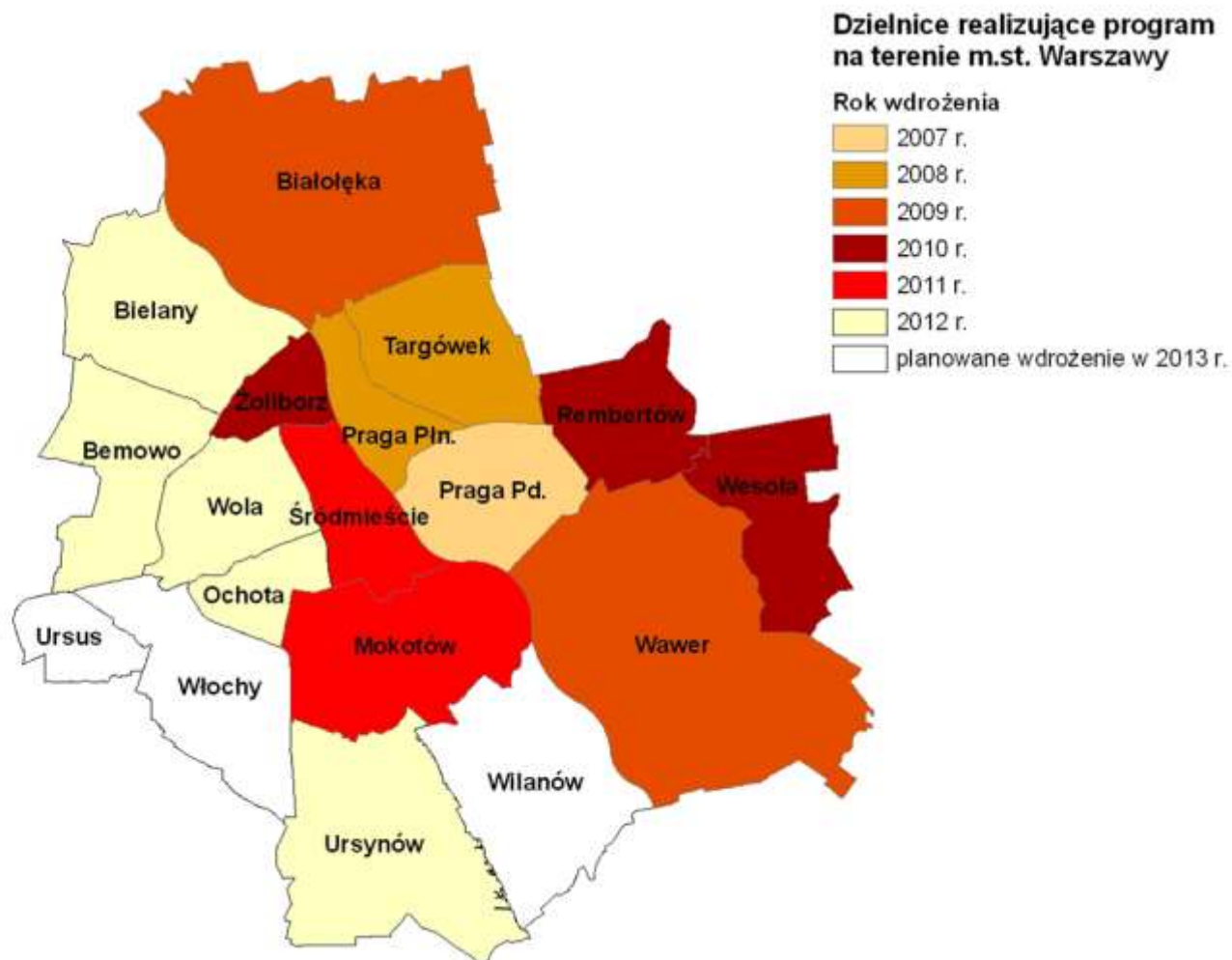
Jesle

Policie

Probační služba

Jiné nevládní organizace

MÍSTNÍ SYSTÉM PRO PREVENCI TÝRÁNÍ/ZNEUŽÍVÁNÍ MALÝCH DĚTÍ





MÍSTNÍ SYSTÉM PRO PREVENCI TÝRÁNÍ/ZNEUŽÍVÁNÍ MALÝCH DĚTÍ

3 úrovně:

Informace o projektu (balíček „Dobrý rodič“)

Identifikace ohrožených rodin a interdisciplinární spolupráce

Podpora přizpůsobená na míru potřebám rodiny



Žena s malým dítětem / těhotná žena se dostaví k vyšetření / očkování

DIAGRAM PRO ZDRAVOTNICKÁ ZAŘÍZENÍ

Porodní asistentka / zdravotní sestra / lékař:

- informuje rodiče o programu a předá jim informační materiál „Dobrý rodič“
- získá od rodiče písemný souhlas s účastí v programu
- na základě pohovoru/pozorování vyplní dotazník

*Diagnostikováno
týrání/zneužívání
dítěte*

Zahájení procedury „modrá karta“

Informování pracovníků péče o rodinu
střediska sociální péče o zahájení
procedury „modrá karta“

Originál dotazníku je založen do interní dokumentace

*Žádné rizikové faktory / příznaky
zneužívání*

Dotazník je ponechán v interní dokumentaci

*Žádné rizikové faktory / příznaky
zneužívání*

Pochybnosti

*Diagnostikovány
rizikové faktory*

Předání kopie koordinátorovi
programu ve středisku sociální péče:

.....

*Diagnostikovány
rizikové faktory*

Pohovor s:

- lékařem / porodní asistentkou / zdravotní sestrou
- koordinátorem střediska sociální péče:
- psychologem nadace Nobody's Children

Centrum pro dítě a rodinu Praha, tel. 0 22 616 16 69



S JAKÝMI RODIČI PRACUJEME?

Svobodní rodiče

Náctiletí rodiče

Pěstounské rodiny

Se závislostí

S anamnézou týrání/zneužívání

Sociálně vyloučení

S duševními poruchami

Trpící problémy s agresivitou

Bezmocní v otázkách výchovy



PODPORA RODIN – UNIVERZÁLNÍ

Tematická vzdělávací setkání

Vzdělávací materiály

Webové stránky

Internetová poradna

Herní skupiny

Kampaně pro zvýšení povědomí



PODPORA RODIN – CÍLENÁ

Konzultace s psychologem, psychiatrem, právníkem, odborníkem
na výživu, porodní asistentkou

Videoškolení

Terapie

Workshopy rodičovských dovedností

Vzdělávací a terapeutické letní tábory

Dobrovolník do rodiny



PODPORA PRO PROFESIONÁLY:

Úvodní školení

Semináře, konference

Měsíční monitorovací schůzky

Publikace

Konzultace, trvalý kontakt

Informační kampaň

Webové stránky

www.dobryrodzic.fdn.pl





STANDARDY PRO PREVENCI TÝRANÍ, ZNEUŽÍVÁNÍ A ZANEDBÁVÁNÍ MALÝCH DĚTÍ

Standard 1 Nabídka podpory pro rodiče malých dětí

Standard 2 Systémová spolupráce mezi odborníky

Standard 3 Preventivní opatření na různých úrovních

Standard 4 Organizace práce profesionálů poskytujících podporu rodinám

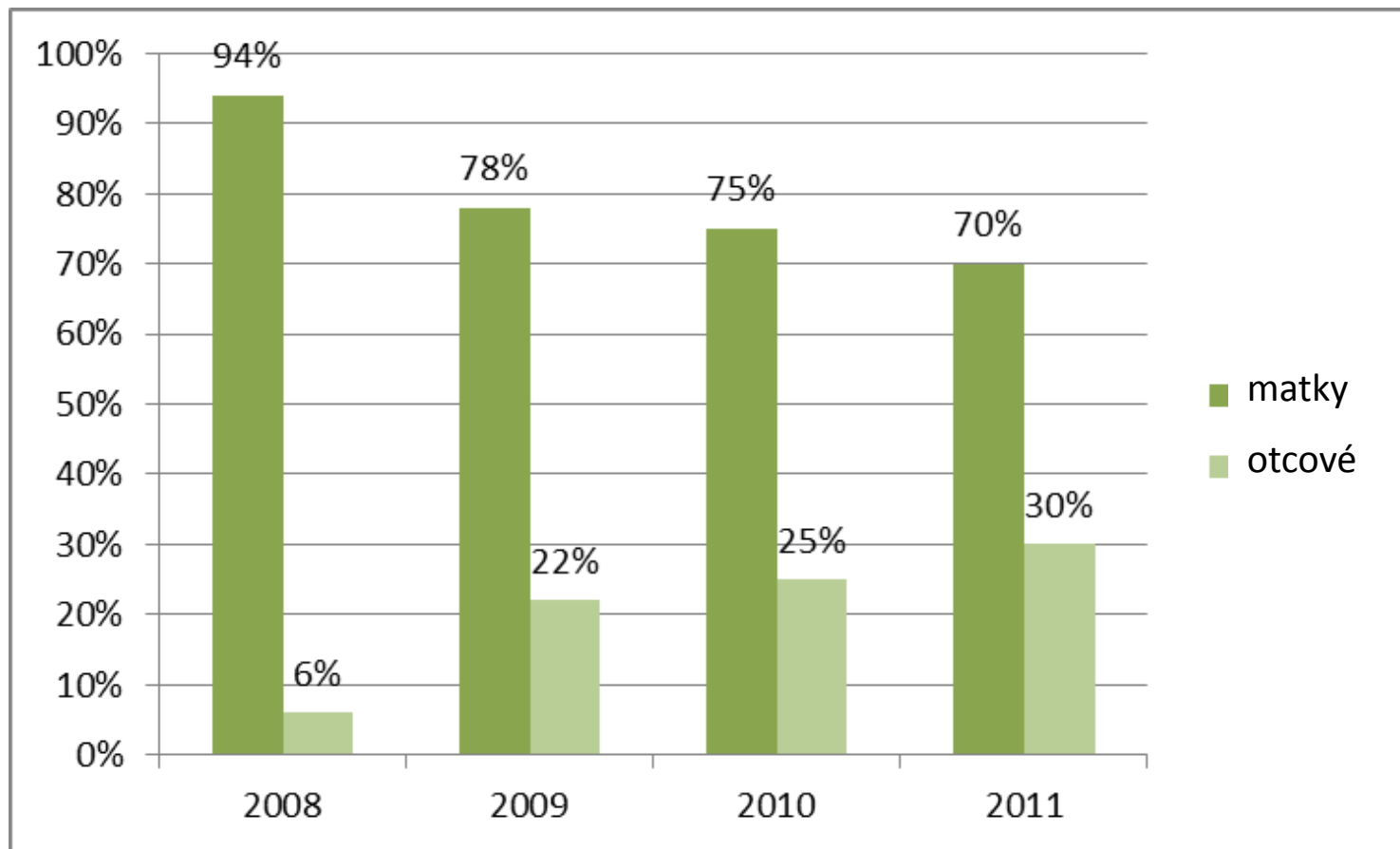
Standard 5 Vztah profesionál-rodina založený na respektu

Standard 6 Dovednosti a schopnosti profesionálů

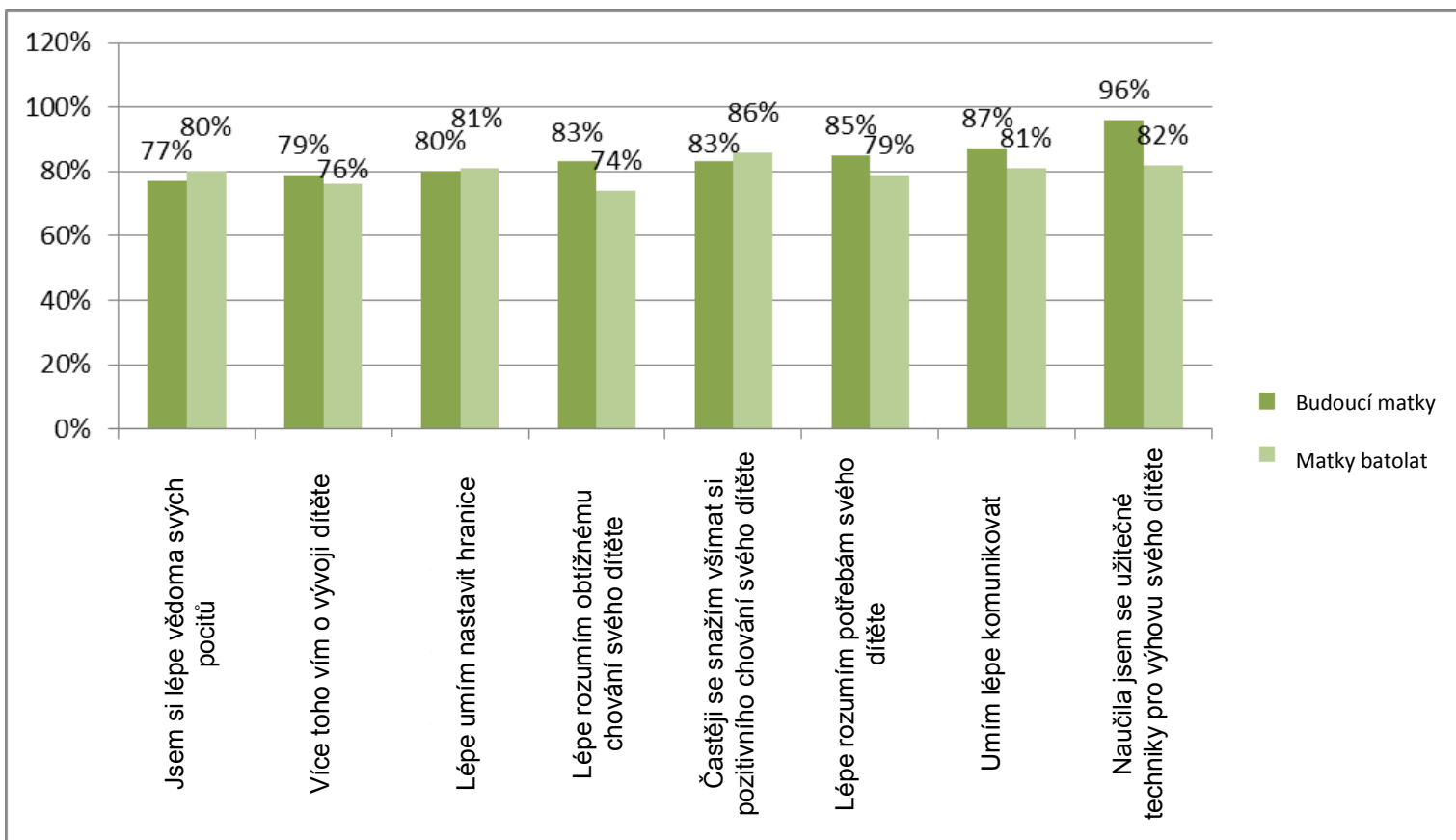
Standard 7 Informace a propagace

(Zdroj: A.Izdebska, K.Lewandowska „Jak budować lokalny system profilaktyki krzywdzenia małych dzieci, Dzieko Krzywdzone. Teoria Badania Praktyka, no. 2(27) 2009)

VYHODNOCENÍ



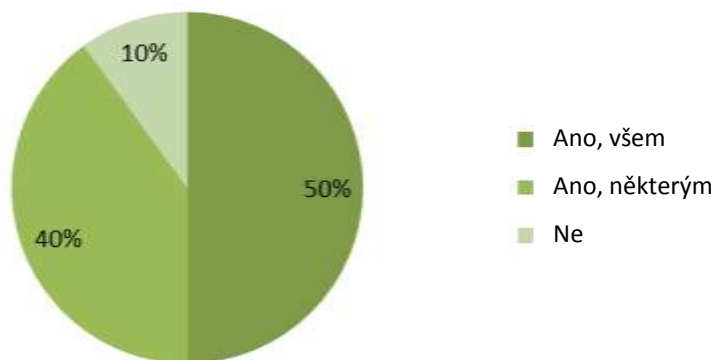
VYHODNOCENÍ



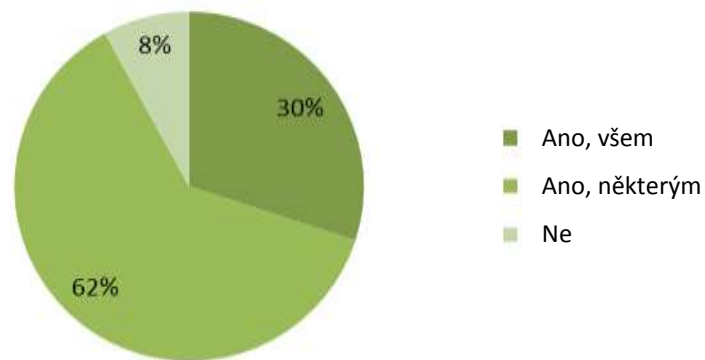
Procento účastníků, kteří se domnívají, že je workshop v uvedených oblastech silně ovlivnil. (137 osob)

VYHODNOCENÍ

Zdravotnická zařízení

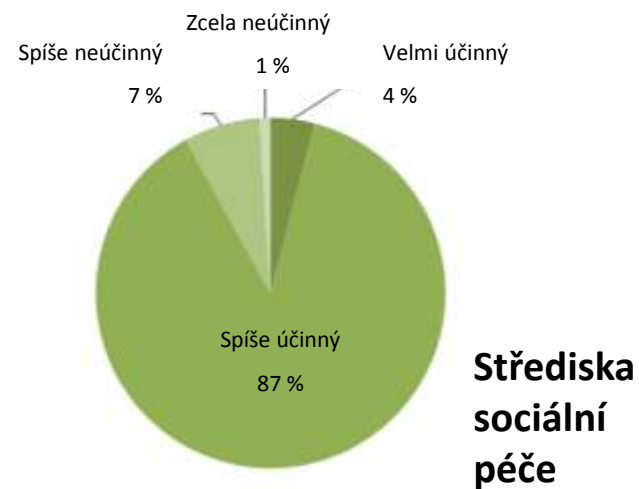
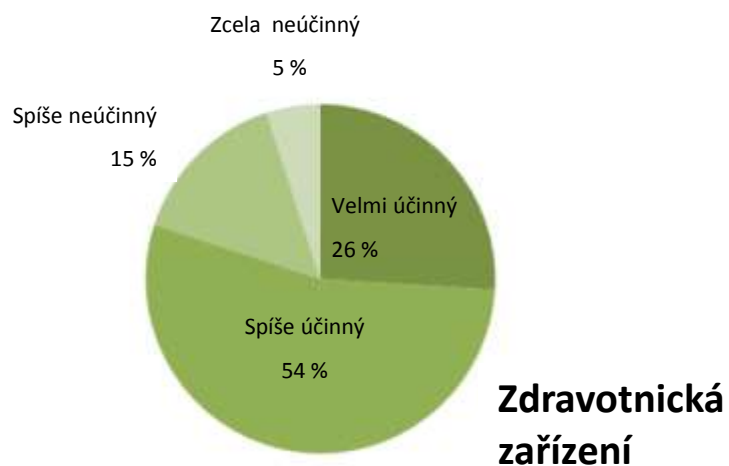


Střediska sociální péče



Rozdávají pracovníci vzdělávací materiály rodinám?

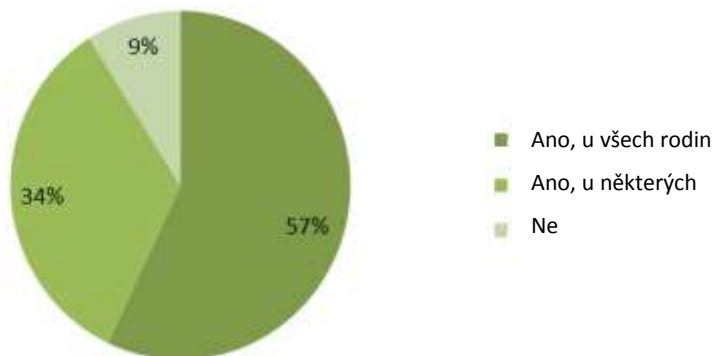
VYHODNOCENÍ



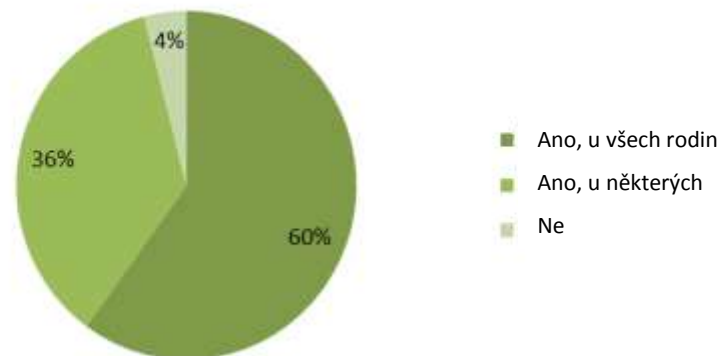
Jak hodnotí profesionálové účinnost screeningového nástroje používaného v místním systému? (126 osob)

VYHODNOCENÍ

Zdravotnická zařízení

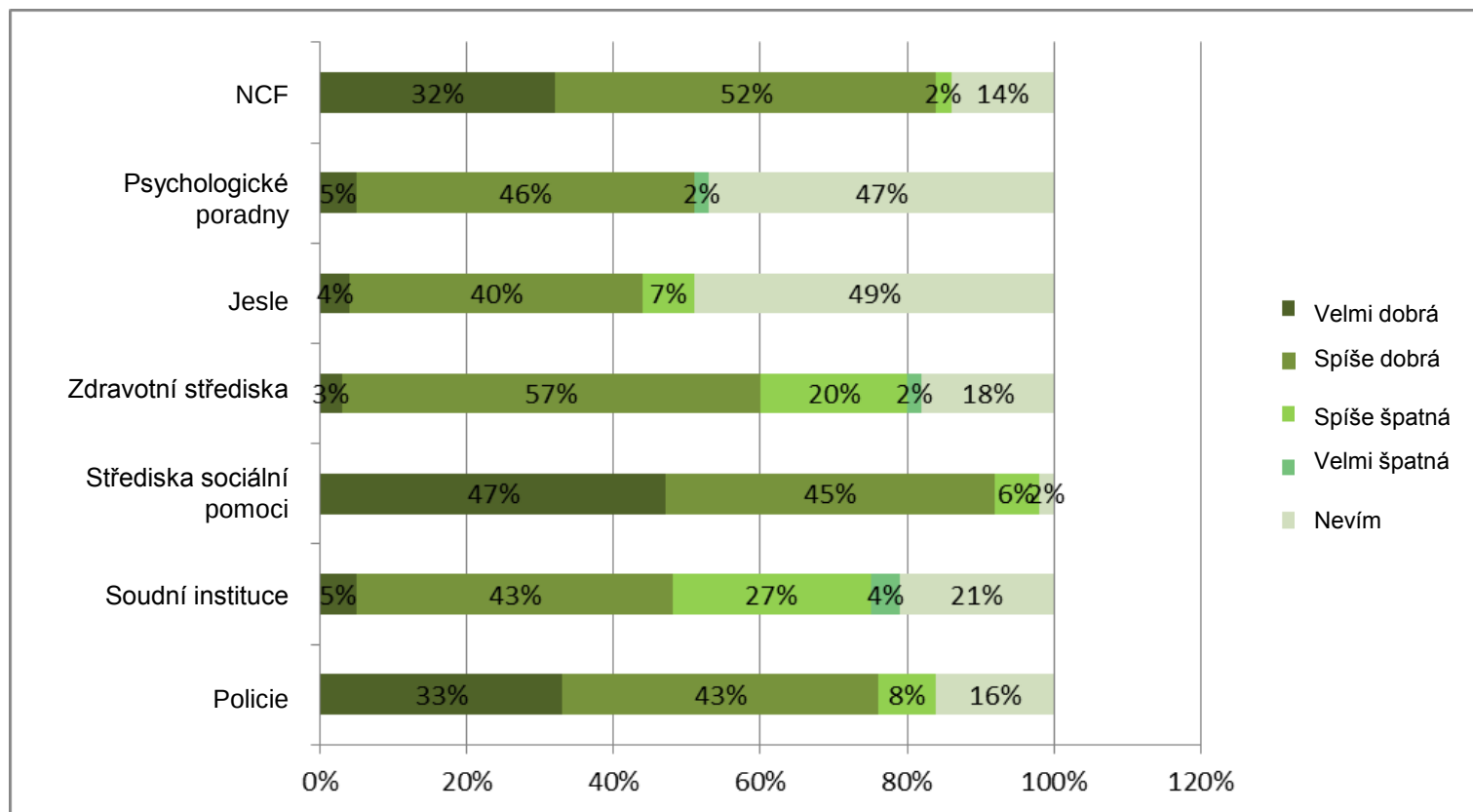


Střediska sociální péče



Používají pracovníci screeningový nástroj? (126 osob)

VYHODNOCENÍ



Jak hodnotí profesionálové spolupráci v rámci programu s různými institucemi? (126 osob)



VYHODNOCENÍ

Nejpozitivnější aspekty programu, které profesionální pracovníci uvedli

Společný dohled

Společná školení

Příležitost lépe se navzájem poznat

Lepší spolupráce mezi některými středisky sociální péče a zdravotnickými zařízeními

Vzdělávací materiály



VYHODNOCENÍ

Doporučené změny / zlepšení

Rozšířit věkovou kategorii dětí, na kterou se program vztahuje

Širší nabídka pro rodiny, ve kterých se již vyskytlo násilí

„Štíhlejší“ vzdělávací materiály pro některé rodiče

Zlepšení práce s otci

Více informací rodičům (piknik, místní noviny zdarma, jiná média)

Revidovat screeningový nástroj, zestručnit jej

Zapojit neveřejné instituce

DĚKUJI VÁM ZA POZORNOST!

Kontakt:

renata.szredzinska@fdn.pl



Název příspěvku:

Rodiny mladistvých – systém pro práci s dospívajícími v pěstounské péči

Samostatná poradkyně Else Gerd Dugstad
e-mail: else.gerd.dugstad@bufetat.no

Rodiny mladistvých a hostitelské rodiny v Bergenu, Norsko

- **Podtitul:** Jak podporovat participaci pěstounů nejen ve vztahu k jejich vlastním svěřencům, ale i v rámci celé agentury? A jak podněcovat mladistvé a jejich biologické rodiče, aby se zapojili jako „zdroj“ v době, kdy jsou mladiství v pěstounské péči?
- **Stručné shrnutí:** Agentura sdružuje skupinu profesionálů a přibližně 60 pěstounských a hostitelských rodin, v jejichž péči krátkodobě nebo dlouhodobě žije 80 mladých lidí. Agentura staví na dlouhé tradici spolupráce na všech úrovních. To znamená, že pěstouni, mladiství, jejich původní rodiny a další důležité osoby nebo organizace se zapojují do práce na dosažení společných cílů. Jsme pevně přesvědčeni, že je nezbytné zajistit mladým lidem během jejich pobytu v péči co nejpřirozenější prostředí.

Rodiny mladistvých – program pěstounské péče pro teenagery

- **Jednotka: rodiny (pěstouni) + řízení + systém + myšlenky**
- **Kdo:**
 - Rodiny, které mají v pěstounské péči mladistvého (tj. dospívající žije v rodině)
 - Nebo hostitelské rodiny, které mladistvého přijmou (druhý krok na cestě k vlastnímu bydlení)
 - Profesionálové (většinou sociální pracovníci, s pomocí psychologů)
 - 80 mladistvých (cílová skupina: ohrožená mládež, která potřebuje kvůli četným problémům speciální program)
 - Původní (biologické) rodiny
 - Spolupracují se sociálními službami, školami, psychiatry aj.
- **Hlavní úkoly:**
 - Pomáhat mladistvým umístěným do péče vybudovat si smysluplnou existenci
 - Různé druhy péče
 - Trénink pro život – budování sebeúcty
 - Rozvoj a změna (často změna chování)



Práce na přístupu a základní myšlenky:

- každý potřebuje určitou zkušenost se životem v rodině, pobyt v ústavech často znamená „paralelní“ život
- odstraňování bariér – otevřít se participaci
- využívat zkušenosti k rozvíjení odborných znalostí
- pracovat s „porozuměním“ prostřednictvím participace
- zaměření na pěstouny (postavení, kolegové)
- celek je větší než součet částí (přínosy spolupráce)



Další základní myšlenky k přípravě a organizaci

- Budovat **kontinuitu a důvěru** v rámci náborového / školicího procesu (PRIDE)
- **Využít zkušenosti** stávajících pěstounů, jejich dětí, dětí v pěstounské péči a biologických rodičů - při přípravě nováčků
- **Vyjasnit úkoly pěstounů**, jejich práva a povinnosti na začátku procesu umístění
- Pracovat se **skupinami** na všech úrovních
- Jednotka – pěstouni jsou součástí **definovaného a rozpoznatelného systému**
- Odborná pomoc vycházející z **potřeb rodiny**
- **Svépomoc** – využití zdrojů uvnitř jednotky (ponechat si kontrolu)
- Pěstouni jako **kolegové**
- Hledat potřebné **rozmanité schopnosti**
- Pokusit se být „**učící se organizací**“

Základní myšlenky k umístování a následné podpoře

- Zaměřit se na to, co **rodiny zvládnou** – nejen na potřeby mladých lidí
- Věříme ve smysluplnost **přípravy** mladých lidí na přestěhování do rodiny
- Věříme, že **zkušení mladí lidé** mohou být prospěšní na mnoha úrovních
- Věříme, že **biologičtí rodiče** mohou přispět, pokud jim bude dána příležitost
- Věříme, že lze **využít zdroje „napříč“ jednotkou**, například pověřit pěstouny jinými úkoly, než péčí o mladé (školení apod.)
- Jsme přesvědčeni o důležitosti **výběru vhodných pěstounů**
- Nemyslíme si, že **přemístění** z jedné rodiny do jiné je tragédie
- Věříme, že je prospěšné umístit **několik mladistvých do téže rodiny**
- Věříme, že je prospěšné navazovat mezinárodní kontakty za účelem **výměny zkušeností**

Jak organizujeme práci

- **Velmi stručně:**
- **Zvladatelná jednotka – rychlejší rozhodování**
- **Smluvní pěstouni – plat a nárok na důchod**
- **7 – 8 rodin na jednoho poradce je zřejmě maximum**
- **Zabezpečit kvalitu stanovením požadavků na plány pro dospívající, dokumentaci, vyhodnocování atd.**
- **Skupiny a semináře na všech úrovních:**
 - **Pěstouni (5 – 6 párů) a poradce**
 - **Skupina mladistvých – občasné semináře**
 - **Skupina biologických rodin – občasné semináře**
 - **Informační skupiny pro dospívající nově vstupující do systému**

Metody a oblasti práce

- **Metody: různé (eklektický přístup), založené na znalostech, výzkumu, teorii, zkušenostech. V posledních letech:**
 - ART (nácvik nahrazování agrese)
 - „Poskytnutí bezpečného zázemí“ – Gillian Schofield
 - „Jaká terapie funguje“ – program zpětné vazby pro měření výsledků – Ph.D. Scott D. Miller a Barry Duncan
 - PRIDE – náborový a školicí program
- **Oblasti práce:**
- **Jednotlivci, někdy i jejich rodiny**
- **Skupinové poradenství (pěstouni)**
- **Workshopy a semináře**
- **Neformální setkání**



Historie a pozadí vzniku jednotky

- **Potřeba zvláštního systému** – jinak by většina teenagerů musela být umístována do ústavní péče
- **Inspirace odjinud (Švédsko a Velká Británie)**
- **Státní podpora**
- **Dřívější zkušenosti:**
 - „Mylná“ očekávání, vina přičítána pěstounům
 - Izolace
 - Strach ze selhání
 - Nejistota
 - Nedostatečné vědomosti na všech úrovních
 - Malá participace ze strany teenagerů
 - „Domácí“ děti – opomíjená skupina
 - Biologická rodina: strpění, nikoli respekt



Důležité otázky při náboru

- Dávat a zároveň získávat informace
- Pracovat na všech 5 kompetencích (PRIDE)
- Chránit a vychovávat děti – bezpečná péče
- Naplňovat potřeby dětí a zvládat jejich chování
- Podporovat vztah mezi dítětem a jeho (biologickou) rodinou
- Umožnit dítěti vytvořit si bezpečné vztahy na celý život
- Být členem profesionálního týmu

Závěr: tři snímky od tří různých účastníků

- **Teenager, který nedávno opustil péči**
- **Pečující osoba (pěstounka)**
- **Biologická matka**



VYZKOUŠET KŘÍDLA, NEŽ VZLÉTNU



Pocity Alice, mladé dívky, která se právě odstěhovala od své pěstounské rodiny:

Žila jsem v pěstounské rodině čtyři roky, teď je mi skoro 18 let a odstěhovala jsem se do vlastního bydlení. Ale je to trochu těžké, protože uvnitř se cítím tak na 14.

Naštěstí bydlím hned vedle svých pěstounů a ti řekli, že u nich můžu trávit tolik času, kolik budu chtít. Skoro každou noc u nich spím a to je příjemné. Také řekli, že kdyby všichni byli jako já, neměli bychom žádné problémy. Takovou věc člověk rád slyší, mám z toho dobrý pocit.

Co je důležité:

VĚCI, KTERÉ JSOU PRO MĚ DŮLEŽITÉ

- Bylo pro mě důležité, že jsem po celou dobu, kdy jsem žila u pěstounů, dostávala informace od orgánu péče o děti.
- Slyšet, že na mě někomu záleží a má mě rád.
- Že dostanu tolik času, kolik potřebuji, když se stěhuji do vlastního bydlení.
- Že dospělým kolem sebe mohu věřit.
- Že mohu trávit Vánoce se svými pěstouny.
- Že je vyslechnut můj názor a mohu se podílet na rozhodování.
- Že se o mě někdo stará.

„Nešlo tu jen o mě“

Margareth: Zkušenosti matky s orgánem péče o dítě:

S výchovou dcery jsem léta bojovala a něco se s tím muselo udělat. V takové situaci je snadné mít pocit nedostatečnosti a selhání. Bylo tu ale několik věcí, které mi při jednání s orgánem péče o dítě pomohly. Sociální pracovník si vyslechl moji verzi příběhu. To mě uklidnilo. A pak mi také pomohlo, že neshledali důvody odebrání z péče. Díky intervenci bez nutnosti odebrání z péče bylo pro mě jako pro matku všechno snazší. Nešlo tu jen o mě.

Co je důležité:

- Sociální pracovník vyslechl moji verzi příběhu.
- Ponechání rodičovské zodpovědnosti vše usnadní.

Na stejné lodi

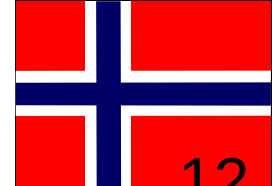
Margareth hovoří o seminářích a rodičovské skupině organizované Agenturou pro rodiny s dospívajícími:

Důležitým faktorem bylo to, že jsem se ocitla „na stejné lodi“ s mnoha jinými rodiči. Pomohlo mi to obrátit svoje myšlení pozitivním směrem. Pocity osamělosti a nedostatečnosti se zmírnily. Prázdnota se naplnila něčím pozitivním. Setkání s lidmi, se kterými jsem se mohla podělit o svoji zkušenost, pro mě znamenalo velkou pomoc.

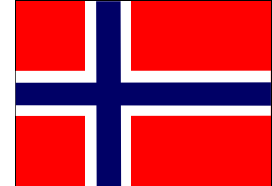
Rodičovská skupina je velmi důležitou součástí mého sociálního života. Každý den mi dodává hodně podpory. Cítím, že se setkávám s lidmi, kterým na mně záleží. Mám pocit sounáležitosti.

Co je důležité:

- Setkání s jinými lidmi, kteří jsou ve stejné situaci, mi pomáhá myslet pozitivně
- Je cenné vyměňovat si zkušenosti
- Díky skupině mám pocit, že na mě někomu záleží a že někam patřím



„Cítit, že to má smysl – kvůli tomu to všechno stojí za to“



•Názor Anny, pěstounky s desetiletou zkušeností:



- Právě ty maličkosti mě povzbuzují k tomu, abych pokračovala. Když mě některé dítě pořádně obejmě. Mnoho dětí si ale udržuje odstup. Jako dospělí musíme snést odmítnutí, musíme vědět, že není namířeno proti nám osobně. Vyjadřuje složité pocity dospívajících.
- Dalším příkladem jsou slova chlapce, kterého máme v pěstounské péči. „Opravdu sem patřím. Zůstanu tady – nemůžu se odstěhovat.“ To řekl chlapec, jehož matka je závislá na drogách a hrozí jí, že se může kdykoli předávkovat. Chlapec našel útočiště u pěstounů. Už jen to, že děti přicházejí každý den domů ze školy, nás povzbuzuje k tomu, abychom pokračovali.
- Jiným příkladem je chlapec, který žil krátkou dobu u pěstounů, ale později se odstěhoval k otci. „Pokaždé, když jedu s otcem na prázdniny, musím vám zavolat, protože díky vám dnes stojím na vlastních nohách.“

„Já jsem její hlavní opora“ říká pěstounka o dívce, která žila 3 roky v její péči. Cítit, že to má smysl – to je to, kvůli čemu to všechno stojí za to.

V jiném případě žil chlapec s rodinou 5 let. Mohli byste spočítat na prstech, kolikrát vstal ráno z postele sám, bez věčného připomínání a tak trochu bez boje. Když odchází z bytu, řeknu mu „měj se hezky.“ Někdy mi odpoví: „Ano, ty se taky měj hezky.“ Jenom tahle odpověď, krátký úsměv a vidět, že se má dobře, kvůli tomu to všechno stojí za to.

Co je důležité:

- Už jen to, že děti přicházejí každý den domů ze školy, nás inspiruje, abychom pokračovali
- Je důležité umět vidět a ocenit maličkosti
- Chápat, že odmítnutí není míněno osobně

Anotace – „Integrované služby pro děti a rodiny v rumunském systému ochrany práv dětí“

Paní Adina Codreş, členka nejvyšší rady, Metodická a povolovací služba Odboru ochrany dětí Ministerstva práce, rodiny a sociální ochrany

Rumunsko v uplynulých 15 letech uzavřelo více než 300 dětských domovů a podpořilo reintegraci tisíců dětí do rodin. Tento proces si vyžádal značné pracovní nasazení a finanční prostředky. Při deinstitucionalizaci a vytváření služeb pro děti a rodiny bylo nutno překonat četné překážky a problémy.

Komunistický systém péče o dítě byl zaměřen na velké ústavy se stovkami dětí. Děti byly rozdělovány podle věku, pohlaví, zdravotního stavu, úrovně vývoje a právní odpovědnosti. Navíc péče o děti spadala do působnosti několika ministerstev, která používala různé metody a postupy.

Po zavedení systému ochrany dětí v roce 1997 vedlo úsilí veřejného i soukromého sektoru v Rumunsku k rozvoji služeb rodinného typu (domovů a pěstounské péče) pro děti, které jsou dočasně nebo trvale odloučeny od svých rodičů, jakož i služeb v oblasti prevence. Rumunsko také učinilo významný krok kupředu přijetím a provedením právní úpravy na ochranu a prosazování práv dětí, doprovázené prováděcími předpisy zahrnujícími standardy péče, metodiku, postupy a vedení případu na všech úrovních péče o dítě.

V současné době je v Rumunsku 62 588 dětí, které požívají ochrany v rámci systému péče o dítě. Z toho 39 749 dětí je umístěno v rodinném prostředí (pěstounská péče, širší rodina nebo jiná rodinná řešení). Pouze 22 839 dětí zůstává ve veřejných a soukromých rezidenčních službách. Z tohoto počtu nanejvýš 8 827 dětí zůstává v ústavní péči, která je poskytována v pouhých 164 z původních 640 středisek provozovaných na počátku 90. let.

Současná právní úprava se z důvodu zkvalitnění péče zaměřuje na umístování dětí mladších 2 let do pěstounské péče, budování domovů rodinného typu namísto ústavů, posilování partnerství s nevládními organizacemi a klade důraz na místní úřady jako klíčové poskytovatele preventivních služeb a na vytváření a monitorování systému ochrany práv dětí. Integrované komunitní služby jsou zacíleny jednak na ohrožené děti a rodiny, jednak na dětské oběti různých forem násilí, jako např. dětskou práci, které má mnoho podob – otroctví, obchodování s dětmi, sexuální vykořisťování, nezákonné aktivity (dokumentární film „Společně proti dětské práci“).

Vedle těchto aktivit bude rumunská vláda v roce 2013 i nadále pokračovat v rušení velkých ústavů, k čemuž bude využívat státní prostředky v rámci národních programů, a pro období let 2014-2020 bude přijata nová národní strategie. Mezi strategické cíle bude patřit další deinstitucionalizace, optimální reintegrace dětí do rodin a komunit, rozvoj alternativních služeb a podpora rodin s jasným zaměřením na posilování administrativní a odborné kapacity místních úřadů pro pokračování v reformě sociálních služeb. Je také zapotřebí mezioborového přístupu, aby bylo možno integrovat veškeré snahy a kroky v různých oblastech – sociální ochraně, školství a zdravotnictví.



Veletrh dobré praxe

Praha, 6. a 7. prosince 2012



Dánské zdroje

- prostě nejlepší



Familieprojektet

- každé dítě má právo na rodinu



Veletrh dobré praxe

Praha, 6. a 7. prosince 2012



Dilema

Mírná intervence

Odloučení

Familieprojektet

Třetí cesta



Veletrh dobré praxe

Praha, 6. a 7. prosince 2012



**Rodinné centrum
v nemocnici**

Těhotná
žena

Dítě

**Pěstounská
rodina**

Orgán sociální péče

Familieprojektet
Konzultant pěstounské péče



Veletrh dobré praxe

Praha, 6. a 7. prosince 2012



**Rodinné centrum
v nemocnici**



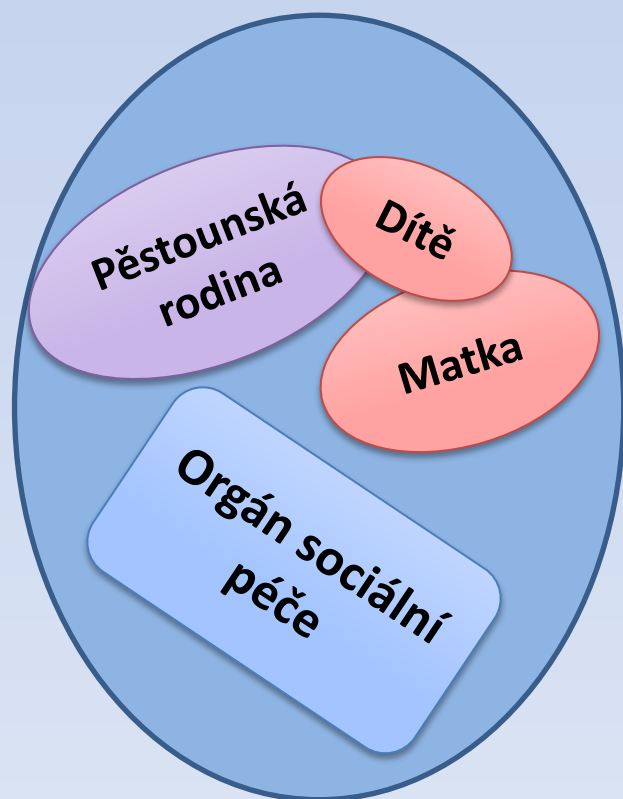
Orgán sociální péče

Familieprojektet
Konzultant pěstounské péče



Veletrh dobré praxe

Praha, 6. a 7. prosince 2012



FUNKCE PROJEKTU FAMILIEPROJEKTET:

- Poskytnutí několika pěstounských rodin „připravených k použití“ orgánům sociální péče
- Provádění náboru (vyhledávání – posuzování – příprava – popisování)
- Výběr vhodné pěstounské rodiny k dítěti (biologické matce)
- Dohled nad dítětem / biologickou matku / pěstounskou rodinou po dobu umístění
- Mediace konfliktů a krizí v pěstounské rodině
- Podávání zpráv orgánům sociální péče
- Mediace konfliktů v trojúhelníku: biologická matka / pěstounská rodina / orgány sociální péče
- Řízení návštěv biologických matek v pěstounské rodině a dohled nad nimi
- Zvláštní postavení nevládní organizace



Veletrh dobré praxe

Praha, 6. a 7. prosince 2012



Výsledek

Dítě:

Je mu poskytnuta vhodná příležitost k vytvoření citové vazby tím, že:

1. zůstane s biologickou matkou, která zlepší své schopnosti v oblasti péče o dítě,

nebo

2. bude umístěno do pěstounské rodiny a bude biologickou matkou navštěvováno.

Biologická matka

Je jí poskytnuta dobrá šance realizovat svoje mateřství tím, že:

1. si nacvičí a obdrží podporu pro realizaci normálního mateřství,

nebo

2. ponechá dítě v dobře známém, bezpečném sociálním prostředí a může je navštěvovat.

Orgány sociální péče

Dosáhnou toho, že:

1. splní svoji povinnost vůči dítěti,

2. ušetří prostředky.

Zisk

-

www.danskraastof.dk

Zisk

-

www.familieprojektet.dk

Zisk



Veletrh dobré praxe

Praha, 6. a 7. prosince 2012



Závěr:

- každé dítě má právo na rodinu
- Дети должны жить в семье.

www.danskraastof.dk

www.familieprojektet.dk

Ministerstvo sociálních věcí a integrace

<http://english.sm.dk/social-issues/children-and-youth/Sider/Start.aspx>



Veletrh dobré praxe

Praha, 6. a 7. prosince 2012



Ohrožené

Děti a rodiny

v Dánsku

Moje prezentace

- Stručná prezentace toho, co děláme pro děti a rodiny obecně
- Co a jak děláme v rámci celého systému péče o ohrožené dítě a rodinu



Veletrh dobré praxe

Praha, 6. a 7. prosince 2012



Ohrožené děti a rodiny v Dánsku

Dánsko – administrativní členění:

- **Stát**
 - Ministerstvo sociálních věcí a integrace
- **5 krajů**
 - Nemocnice – léčba somatických a psychiatrických onemocnění
 - Úzce specializované ústavy
- **98 obcí**
 - Úřad sociálních služeb
 - Dětská a rodinná centra
 - Jesle
 - Mateřské školy
 - Školy
 - Další instituce



Veletrh dobré praxe

Praha, 6. a 7. prosince 2012



Ohrožené děti a rodiny v Dánsku

Všeobecný systém

➤ **Podpora a poradenství**

Před narozením dítěte:

- Lékař
- Porodní asistentka
- Předporodní příprava

Po porodu:

- Lékař
- Zdravotní sestra
- Program prohlídek a očkování



Veletrh dobré praxe

Praha, 6. a 7. prosince 2012



Ohrožené děti a rodiny v Dánsku

Všeobecný systém

- **Mateřská / rodičovská dovolená a finanční podpora – zaměření na potřeby dítěte**
 - Matka
 - Otec
 - Sdílená mezi matkou a otcem
 - 1 nebo 2 dny volna v zaměstnání v případě nemoci dítěte (do 12 let věku)



Veletrh dobré praxe

Praha, 6. a 7. prosince 2012



Ohrožené děti a rodiny v Dánsku

Všeobecný systém

- **Finanční podpora – příspěvek na dítě**
 - Pro všechny děti ve věku 0-17 let
 - Pro děti žijící pouze s jedním rodičem
 - + pro každé dítě
 - + vyšší pro první dítě



Veletrh dobré praxe

Praha, 6. a 7. prosince 2012



Ohrožené děti a rodiny v Dánsku

Všeobecný systém

➤ Věk 1-16 let

- **Jesle/denní péče** – věk 1-3 roky: --> 68 %
- **Mateřská škola** – věk 3-6 let: --> 98 %
- **Škola** – následujících 10 let



Veletrh dobré praxe

Praha, 6. a 7. prosince 2012



Ohrožené děti a rodiny v Dánsku

Systém péče o ohrožené dítě a rodinu

Sociální služba v obci

Kdo může upozornit na to, že dítě má možná problémy?

- Rodina sama
- Kterýkoli občan
- Úředníci / odborníci



Veletrh dobré praxe

Praha, 6. a 7. prosince 2012



Ohrožené děti a rodiny v Dánsku

Systém péče o ohrožené dítě a rodinu

Jaké jsou hlavní principy péče o ohrožené děti?

- Poskytnout jim stejné možnosti, jaké mají jejich vrstevníci
- Podpora musí být poskytována zavčasu a soustavně



Veletrh dobré praxe

Praha, 6. a 7. prosince 2012



Ohrožené děti a rodiny v Dánsku

Systém péče o ohrožené dítě a rodinu

Jak?

– vždy se zaměřit na dítě, ale i na spolupráci s rodinou

- Jakmile rodina nebo někdo jiný upozorní na problém, Úřad sociálních služeb zahájí šetření
- Různé metody zaměřené na
 - dítě
 - rodinu
 - širší rodinu a okolí
- Příklad: trojúhelník integrovaného dětského systému (Integrated Children's system, ICS)



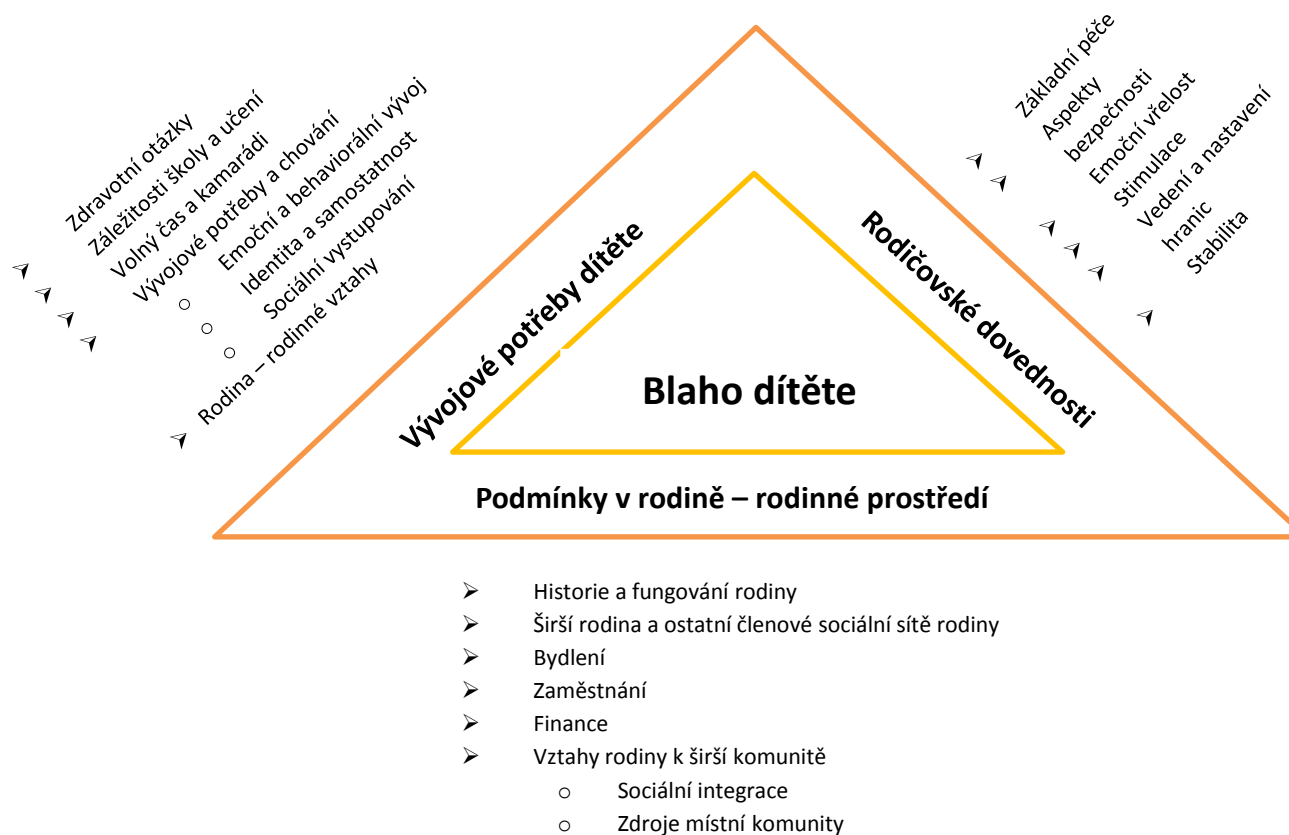
Veletrh dobré praxe

Praha, 6. a 7. prosince 2012



Ohrožené děti a rodiny v Dánsku

Nástroj pro posouzení situace dítěte





Veletrh dobré praxe

Praha, 6. a 7. prosince 2012



Ohrožené děti a rodiny v Dánsku

Systém péče o ohrožené dítě a rodinu

Jak?

- Úřad sociálních služeb může získat další informace:
 - vyžádáním písemné zprávy od jeslí, mateřské školy a jiných profesionálních pracovníků, dokonce i od porodnice
 - lékařským, psychologickým nebo psychiatrickým vyšetřením, ambulantním či v nemocnici
 - pohovorem s rodiči
 - pohovorem /rozhovorem/návštěvou dítěte



Veletrh dobré praxe

Praha, 6. a 7. prosince 2012



Ohrožené děti a rodiny v Dánsku

Systém péče o ohrožené dítě a rodinu

Úřad sociálních služeb vypracuje akční plán obsahující:

- Formulář s odůvodněním závěru
- Závěr
 - Forma pomoci, která bude dítěti poskytnuta
 - Časový rozvrh a termíny kontrol
 - Poučení pro rodiče o možnostech podání námitek, pokud nesouhlasí
 - k Sociálnímu výboru (příliš málo či mnoho pomoci nebo její nesprávná forma)
 - k Výboru pro děti a mládež (ubytování mimo domov)



Veletrh dobré praxe

Praha, 6. a 7. prosince 2012



Ohrožené děti a rodiny v Dánsku

Systém péče o ohrožené dítě a rodinu

Kde? Co?

➤ Dítě doma

- specializovaná podpora, např. poradenství, podpora vzdělávání nebo jiná podpora
- ambulantní terapie pro dítě (psychologická, psychiatrická)
- rodinná terapie
- finanční nebo materiální podpora

Ubytování mimo domov (celkem asi 12 500 = 1 % všech dětí)

Kolej / vlastní malý byt	4 %
Internát	3 %
24hodinový ústav – může mít vlastní školu	22 %
Pěstounská péče	54 %
Sociálně výchovná zařízení	15 %
Jiné	2 %



Veletrh dobré praxe

Praha, 6. a 7. prosince 2012



Ohrožené děti a rodiny v Dánsku

Souhlas a dohled. Náklady pro obec

- 24hodinový ústav
 - Obec nebo kraj. Fixní rozpočet pro stálý počet dětí
- Sociálně výchovná zařízení (malé soukromé ústavy)
 - Obec nebo kraj. Pevná cena za jedno dítě.
- Pěstounská péče
 - Příbuzenská pěstounská péče (rodina nebo jiný dobře známý dospělý)
 - Obec, z níž dítě pochází. Obvykle bez odměny
 - Běžná pěstounská rodina
 - Obě obce. Odměna a úhrada nákladů
 - Specializované pěstounské rodiny (2011)
 - Obě obce. Odměna a úhrada nákladů



Veletrh dobré praxe

Praha, 6. a 7. prosince 2012



Ohrožené děti a rodiny v Dánsku

Trendy:

- Méně dětí je umísťováno do mimorodinné péče
2007: 3 710 – **2011:** 2 690 nových umístění

- Méně dětí je umísťováno do 24hodinových ústavů
2007: 36 % – **2011:** 28 %

- Více dětí do pěstounské péče:
2007: 25 % – **2011:** 36 %



Veletrh dobré praxe

Praha, 6. a 7. prosince 2012



Ohrožené děti a rodiny v Dánsku

Relevantní odkazy na dánské stránky – v angličtině:

Ministerstvo sociálních věcí a integrace:

➤ **Hlavní stránka:**

www.english.sm.dk/Sider/Velkommen.aspx

➤ **O dětech a rodinách:**

www.english.sm.dk/SOCIAL-ISSUES/CHILDREN-AND-YOUTH/Sider/Start.aspx

➤ **Výzkumem podložený online vzdělávací program pro pečovatele o osiřelé děti a jejich vedoucí/supervizory**

www.fairstartglobal.com

www.fairstart.net

Moje organizace:

www.danskraastof.dk

www.familieprojektet.dk

RODINNÉ MAPY

Každá rodina má svoji vlastní „mapu“. Jaká je ta vaše?

ČINNOST (v týdnu)

PROČ?

Ranní vstávání

Kdo koho budí? Jak (tj. klepáním na dveře ložnice, zatřesením)?

Kdy se stelou postele, kdo je stele?

Koupelna

Kdo jde jako první?

Jste v koupelně vždy sami?

Zamykáte se?

Používáte župany?

Oblékáte se v koupelně?

Trváte na soukromí při používání toalety?

Snídaně

Kdo ji připravuje?

Z čeho je na výběr?

Snídá celá rodina společně?

Kde jíte?

Jste všichni umytí a oblečení?

ČINNOST (v týdnu)

PROČ?

Odchody do školy/práce

Kdo koho vyprovází?

Jak se loučíte?

Jak se tam dostáváte?

Obědy

Obědváte společně?

Kde?

Něco malého nebo vařené jídlo?

Kdo vybírá, co bude k obědu?

Kdo připravuje obědy do školy?

Příchody ze školy/práce

Převlékáte se?

Přezouváte se?

Kdo koho vítá? Jak?

ČINNOST (v týdnu)

PROČ?

Svačina/večeře

Kdo vaří?

Kdo vybírá jídlo?

Jíte společně?

Kde?

Lehké nebo hlavní jídlo?

Svačina – je jídlo dostupné pro všechny po celý den?

Musí se každý ptát, jestli si může něco vzít, např. sladkosti, sušenky, ovoce?

Praní

Existuje jedno „sběrné místo“?

Pokud ne, kdo sbírá prádlo?

Kdo pere?

Jak často?

Jak dlouho obvykle oblečení nosíte,

než je považujete za „špinavé“?

Kdo se postará o pomočenou postel? Jak?

Další domácí práce

Jak si je mezi sebe dělíte?

Jsou tresty za jejich nevykonání?

ČINNOST (v týdnu)

PROČ?

Volný čas večer

Jak moc sledujete televizi?

Kdo vybírá program?

Jiné aktivity?

Máte vyhrazený čas na povídání/diskuse?

Jak obvykle děláte domácí úkoly?

Večeříte?

Hraní venku – v jakém věku, kde?

Před spaním

Jak si dáváte dobrou noc?

Kdy a kde se svlékáte?

Nosíte doma pyžama / noční košile?

Pití před spaním? Pohádky/čtení?

Necháváte rozsvíceno?

Necháváte dveře do ložnice otevřené?

Kdo vstává v noci k dětem?

Sex!

Jak si zajišťujete soukromí?

Jak jinak projevujete city k sobě navzájem a k ostatním členům rodiny?

ČINNOST (v týdnu)

PROČ?

Víkendové aktivity

Jak trávíte o víkendu volný čas?

Jak jej plánujete?

Jak se liší vaše jídelní návyky?

Míváte v neděli zvláštní jídlo?

Chodíte do kostela?

Návštěvy/přátelé

Jak se vítáte/loučíte s rodinou/přáteli?

Jak často je navštěvujete/oni navštěvují vás?

Co spolu děláte?

Zůstávají u vás přes noc?

Mobilní telefon

Kdo zvedá váš telefon?

Kdo ho smí používat, kdo ho platí?

Jak je důležitý pro kontakt s rodinou/přáteli?

ČINNOST (v týdnu)

PROČ?

Auto

Kdo řídí?
Kdo je platí?
Taxi služba na částečný úvazek?
Kdo kde sedí?
Používáte hromadnou dopravu?

Zvířata / domácí mazlíčci

Kdo je krmí?
Kdo venčí psa?
Kdo po nich uklízí?
Jak důležití jsou ve vašem rodinném životě?
Jakou roli hrají ve vaší rodině?

Narozeniny

Slavíte je? Jak?
Snídaně do postele? Dort?
Nejhezčí šaty?
Slavíte „venku“?

ČINNOST (v týdnu)

PROČ?

Náboženské svátky

Slavíte je? Jak?

Ozdoby?

Nejhezčí šaty?

Postíte se?

Navštěvujete církevní zařízení, např. kostel?

Očekáváte, že budou lidé/rodina jednat jinak,
např. snažit se kontrolovat své chování apod.?

Těšíte se na tyto události?

Léky

Jsou pod zámkem?

Přístup k nemoci – jak reagujete na nemoc
člena rodiny?

Kouření

Kouříte?

Co očekáváte od členů rodiny / přátel, kteří kouří?

ČINNOST (v týdnu)

PROČ?

Pití/alkohol

Kde jej uchováváte?

Váš postoj k pití – co očekáváte od členů rodiny / přátel, kteří pijí?

Kapesné

Kdy je dáváte?

Kdo rozhoduje o výši?

Kdo rozhoduje o tom, za co se utratí?

Cennosti

Kde je přechováváte?

Zamykáte je?

RODINNÁ PRAVIDLA

Když do vaší rodiny přicházejí děti, měli byste být připraveni je přivítat a otevřeně a jasně jim sdělit, jaká jsou vaše rodinná pravidla jako pěstounské rodiny / rodiny poskytující pomoc v mateřství. Dítě od vás potřebuje informace a vy zas potřebujete informace o dítěti. Pokud budete mít toto na paměti, bude pro vás snazší rodinná pravidla sepsat. Pravidla vám zároveň umožní zjistit očekávání ostatních členů rodiny a dohodnout se, jak budete jako pěstounská rodina fungovat. Stanovení rodinných pravidel a jejich poskytnutí sociálnímu pracovníkovi také pomůže chránit všechny členy rodiny před nepravdivým nařčením a dovolí vám poskytnout dítěti tu nejlepší pomoc.

Co potřebuje dítě vědět o vaší rodině:

1. Složení rodiny (věk, gender, náboženská víra atd.).
Jakou má vaše rodina strukturu a jaké máte vztahy s členy širší rodiny?
Máte nějaká pravidla týkající se věku nebo genderu?
Musejí všechny děti dodržovat pravidla související s vaším náboženstvím?
2. Povinnosti všech členů rodiny týkající se:
 - soukromí,
 - oblékání,
 - vyjadřování,
 - rasismu,
 - sexismu,
 - návyků před spaním,
 - hygienických návyků,
 - dopravy dětí,
 - hlídání dětí.
3. Kdy mohou děti zůstat samy doma?
Kdo zůstává sám s dítětem v pěstounské péči?
4. Vzdělávání: Existují pravidla týkající se školy, domácích úkolů atd.?
5. „Rodinná pravidla“, o kterých se nediskutuje.
6. „Rodinná pravidla“, která lze změnit (rozsah, v jakém se rodinné zvyklosti budou muset změnit).
7. Kázeň a trestání.

Co potřebujete vy vědět o dítěti:

8. Informace o dítěti nebo dospívajícím požadované od orgánu ochrany dětí:
Minulost dítěte
Návyky a důležité informace k péči
Informace o rodičích a rodině a jaký k nim budete mít jako rodina vztah.

Co musíte s rodinou prodiskutovat a na čem se musíte dohodnout:

9. Vlastní děti pěstounů:

Jaká jsou jejich očekávání?

10. Důvěrné informace
Jak budete zacházet s informacemi o minulosti dítěte?
11. Jaká jsou vaše očekávání, pokud jde o kontakt s rodiči?
Budou jiná, pokud budete znát minulost dítěte (týrání, zanedbávání atd.)?
12. Záznamy a hlášení
Jak budete jako rodina reagovat, pokud si dítě nebo jeho rodiče budou na některého člena rodiny stěžovat jiným členům rodiny nebo sociálním pracovníkům?
13. Týrané děti často vykazují problematické chování.
Zamyslete se nad tím, jak budete jako rodina reagovat:
 - když bude dítě agresivní,
 - když bude projevovat „sexualizované“ chování,
 - když bude projevovat strach z mužů/žen atd.?
14. Respitní péče
Napadají vás činnosti, pro které budete potřebovat respitní péči?
15. Školení a podpora
V jakých oblastech myslíte, že budete potřebovat podporu a školení?
Jak budou všichni členové rodiny komunikovat se sociálními pracovníky?
16. Komunikace v pěstounské rodině.
Komunikace mezi členy rodiny je během umístění dítěte obzvlášť důležitá. Jak zajistíte:
 - rodinné hodnoty,
 - sebeuvědomění,
 - rodinná setkání?

Domácí úkol:

Každá rodina má nepsaná pravidla. Sepíšete-li svá rodinná pravidla, pomůže vám to pochopit, kolik toho musíte vysvětlit svému novému svěřenci, až k vám přijde. Jasná pravidla a očekávání pomáhají svěřenému dítěti přizpůsobit se a cítit se jako doma. Kromě toho mu dávají pocit jistoty ohledně toho, co se od něho vyžaduje a co smí, a předcházejí tak strachu z chyb.

- Sejděte se s rodinou, podívejte se na rodinnou mapu, kterou jste vytvořili, a zamyslete se, jaká máte pravidla. Pravidla musejí prodiskutovat a odsouhlasit všichni členové rodiny. Sepište rodinná pravidla své vlastní rodiny. Napište také, co očekáváte od svěřeného dítěte. Pravidla každé rodiny budou jiná, ale vždy by měla obsahovat výše uvedená témata. Pokuste se využít nadpisy jako pomůcku při řízení diskuse. Můžete doplnit jakékoli další body, které vás napadnou.

Anotace – „Systém ochrany ohrožených dětí a rodin a práv dětí v Rumunsku“

Izabella Popa, vedoucí poradního sboru pro metodiku a licence Ministerstva práce, rodiny a sociální ochrany, odbor ochrany dětí

Systém ochrany práv dětí v Rumunsku vychází ze zákona č. 272/2004, o ochraně a prosazování práv dětí, a je součástí systému sociálního zabezpečení. Prevence je zaměřena na ohrožené děti a rodiny, zejména děti, kterým hrozí odloučení od rodičů či jakákoliv forma násilí. Za prevenci odpovídají veřejné služby sociálního zabezpečení na úrovni obcí. Do roku 2005, kdy začal platit zákon č. 272, neměl systém prevence z právní základ, přestože v této oblasti jak stát, tak nevládní organizace určité služby vybudovaly a rozvíjely.

Po pádu komunismu prošel systém ochrany dětí zásadní proměnou a dynamickým rozvojem. Na začátku devadesátých let 20. století začali zahraniční novináři poukazovat na velmi špatné poměry v ústavech pro děti a zahraniční studie přinášely důkazy o závažných dopadech ústavní péče na vývoj dětí. Podle odhadů UNICEF bylo tehdy v ústavech asi sto tisíc dětí. Systém ochrany dětí vytvořený v roce 1997 koordinuje centrální orgán, pod který spadá 47 odborů ochrany dětí na okresní úrovni (včetně městských částí v Bukurešti), což jsou poskytovatelé služeb, a 47 komisí ochrany dětí na stejné úrovni, které mají správně rozhodovací pravomoc (opatření na ochranu dětí). Od roku 2005 je ochrana dětí zahrnuta do systému sociálního zabezpečení a její rozsah se rozšířil na ochranu všech dětí a všech práv dětí. V současné době je v systému ochrany dětí (náhradní rodinná péče a ústavy) asi 62 tisíc dětí.

Jednou z příčin pomalého poklesu počtu dětí v péči státu je omezená schopnost orgánů místní správy zajišťovat prevenci a řešit situaci ohrožených dětí a rodin. V Rumunsku jsou asi tři tisíce obcí od nejmenších vesnic až po velká města a síť sociálního zabezpečení není na národní úrovni dosud řádně rozvinuta a pokrývá jen asi polovinu obcí.

Rumunsko stejně jako další státy navíc od roku 2009 čelí závažným dopadům ekonomické krize. Analýza UNICEF provedená v roce 2011 v osmi zemích a 98 orgánech místní správy ukázala, že se krize dotkla celé řady ohrožených rodin a že 2,7 % dětí je pro místní orgány „neviditelných“ (nezaregistrované, pozdní nebo nedostatečná pomoc). V souvislosti s novými účastníky systému státní péče nebo příjemci jiných specializovaných služeb, např. dětmi, které se staly obětmi dětské práce (dokumentární film „Zhořklé sny“), existuje hrozba, že u nich nedojde k potřebnému zásahu.

Ve snaze rozšířit úlohu orgánů místní správy ministerstvo práce, rodiny a sociální ochrany (odbor ochrany rodin a dětí; prostřednictvím projektů oddělení ochrany dětí) a orgány místní správy ve spolupráci s UNICEF a nevládními organizacemi zahájily celou řadu preventivních programů. V krátkodobém horizontu se nyní očekává novelizace zákona č. 272/2004 na základě celostátního vyhodnocení, pokračování projektu prevence UNICEF a vypracování nové národní strategie v oblasti ochrany a prosazování práv dítěte pro roky 2014 – 2020, jež se zaměří více na oblast prevence. V dlouhodobém horizontu je třeba vytvořit nový finanční mechanismus pro systém ochrany práv dětí a zaměřit se na společenské normy (např. tradiční praxe, jako je třeba nadměrné spoléhání se na státní podporu, tolerantní postoj vůči násilí a chudobě – <http://www.youtube.com/watch?v=EUmMccE7B6w>).

Služby pro děti a rodiny

Mariola Falecka
Odbor rodinné politiky
Ministerstvo práce a sociálních věcí
Polské republiky

Praha 6 – 7. prosince 2012

Služby pro děti a rodiny

```
graph TD; A[Služby pro děti a rodiny] --> B[Zákon z 9. června 2011 o podpoře rodiny a systému náhradní péče]; A --> C[Zákon ze 4. února 2011 o péči o dítě do 3 let věku];
```

**Zákon z 9. června 2011
o podpoře rodiny a systému
náhradní péče**

**Zákon ze 4. února 2011
o péči o dítě do 3 let věku**

Zákon z 9. června 2011 o podpoře rodiny a systému náhradní péče

Preambule zákona:

„Pro dobro dětí, které potřebují speciální ochranu a pomoc ze strany dospělých, rodinné prostředí, atmosféru štěstí, lásky a pochopení, v zájmu jejich harmonického vývoje a budoucí životní samostatnosti, pro zajištění ochrany práv a svobod, jež jim přísluší,

pro dobro rodiny, která je základem společnosti a přirozeným prostředím pro rozvoj, a pro dobro všech jejích členů, zvláště pak dětí,

v přesvědčení, že účinné pomoci rodině, která čelí problémům při péči a výchově dětí, a účinné ochrany dětí a pomoci pro ně může být dosaženo spoluprací všech osob, institucí a organizací pracujících s dětmi a rodiči, schvalujeme tento zákon: “

Čeho se týká zákon z 9. června 2011 o podpoře rodiny a systému náhradní péče?

Prevence – podpora rodin

Náhradní rodinná péče

Náhradní institucionální péče

Osamostatňování plnoletých chovanců

Osvojení

Základní pravidla zavedená zákonem:

- Úkoly související s podporou rodin, které mají problémy při plnění pečovatelských a výchovných funkcí, a organizace náhradní rodinné péče náleží organizačním jednotkám územně samosprávných celků a orgánům státní správy.
- Formy náhradní péče předpokládané zákonem lze rovněž uplatnit na děti cizinců pobývajících v Polsku, které nemají právo na pobyt na území Polské republiky.
- Osobám, kterým je poskytována pomoc při osamostatňování, mají právo na podporu, i když své vzdělání zahájily mimo území Polské republiky.

Rozdělení kompetencí v souvislosti s organizací podpory rodin a náhradní péče mezi orgány samosprávy

OBEC

- Prevence
- Práce s rodinou

OKRES

- Pěstounské rodiny a pěstounské domovy
- Střediska péče a vzdělávání
- Osamostatňování

KRAJE

- Střediska pro osvojování
- Krajská střediska péče a terapie
- Intervenční centra (předadopční)

Podpora rodiny a systém náhradní péče

Podpora rodiny

Práce s rodinou

Pomoc při péči o
dítě a jeho
výchově

Náhradní péče

Náhradní péče
rodinného typu

Náhradní péče
ústavního typu

Rodina může získat podporu od obce prostřednictvím:

asistenta rodiny a dalších místních institucí,
které jednají ve prospěch rodiny a dítěte

zařízení denní péče

podpůrné rodiny

Asistent rodiny

Asistent rodiny působí v rámci obce. Jeho jedinou povinností je poskytovat podporu a pracovat s rodinou bez ohledu na opatření podnikaná sociálními pracovníky. Hlavním úkolem asistenta je, aby nedošlo k odloučení dětí od rodiny, a snaží se pomáhat řešit rodinnou krizi. Aby byla jeho práce efektivní, neměl by pracovat s více než dvaceti rodinami.

Úkoly asistenta rodiny

- Poskytuje podporu rodinám, které vychovávají děti do věku 18 let, při řešení problémů s péčí a výchovou
- Podporuje rodinu při řešení různých problémů spojených s péčí o dítě, jako je výchova, krmení dítěte v různém věku, péče o jeho vývoj, plnění rodičovské úlohy ve škole apod.
- Používá různé metody a techniky k zajištění co nejdelšího pobytu dítěte v prostředí rodiny
- Pracuje nejen s dospělými členy rodiny, ale i přímo s dítětem
- Průběžně sleduje situaci dítěte v rodině (např. zda chování rodičů neohrožuje jeho bezpečnost apod.)
- Pracuje s rodinou v souvislosti s výchovou a vzděláním dítěte, i když je dítě rodině dočasně odebráno
- Podílí se na rozhodování o dítěti až do jeho plnoletosti nebo osvojení jinou rodinou
- Pečuje o rodinu, která má problémy s péčí a výchovou, bez ohledu na její příjem.

Zařízení denní péče

Může mít formu:

- sociálního centra, včetně zájmových kroužků, spolku, denních center, vzdělávacích center
- specializovaného centra
- činnosti v plenéru vedené lektorem

Zařízení denní péče provozované v podobě sociálního centra poskytuje dětem:

- péči a vzdělání
- pomoc s učením
- organizaci volného času, zábavu a sportovní vyžití a rozvoj

Zařízení denní péče provozované v podobě specializovaného centra zejména:

- organizuje sociálně-terapeutické, terapeutické, nápravné, kompenzační a logopedické programy;
- realizuje individuální nápravné programy, psychokorektivní nebo psychopreventivní programy, zejména pedagogické, psychologické a sociálně-terapeutické.

Podpůrné rodiny

- 1) V rámci podpory rodiny, která čelí problémům při plnění pečovatelských a výchovných funkcí, jí může být nabídnuta pomoc tzv. podpůrné rodiny.
- 2) Podpůrná rodina ve spolupráci s asistentem rodiny poskytuje pomoc rodině, která má problémy s:
 - a) péčí o dítě a jeho výchovou;
 - b) vedením domácnosti;
 - c) utvářením a plněním základních společenských rolí.
- 3) Podporovaná rodina přijímá rozsah a formu pomoci.
- 4) Roli podpůrné rodiny můhou hrát osoby z bezprostředního okolí dítěte.
- 5) Podpůrnou rodinu určuje starosta.
- 6) Status podpůrné rodiny udílí místně příslušný starosta s ohledem na místo bydliště podporované rodiny.

Státní programy na podporu rodiny a systému náhradní péče

Zákon předpokládá, že ministerstvo odpovědné za problematiku rodiny zpracovává a realizuje tříleté programy zaměřené na podporu místních samospráv při zavádění preventivních opatření. Programy nabízejí podporu ze státního rozpočtu na realizaci místních programů zaměřených na podporu rodin, které vychovávají nezletilé děti, budování různých zařízení a center denní péče a vzdělávání jejich pracovníků tak, aby dokázali včas diagnostikovat situaci dítěte a jeho rodiny a následně přijmout opatření ve prospěch rodiny. Tyto programy rovněž využívají samosprávné orgány obcí k přípravě zdatných asistentů rodiny.

Zákon o péči o dítě do tří let věku

- Vytvořit podmínky pro rozvoj různých forem péče o děti do tří let věku
- Umožnit rodičům pokračovat v práci (a zejména usnadnit ženám návrat na trh práce po mateřské dovolené)
- Podporovat vzdělávání dětí v raném věku a rovné příležitosti rozvoje dětí
- Zlepšit standard stávajících zařízení a zvýšit kvalitu poskytovaných služeb

Formy péče o děti

```
graph TD; A[Formy péče o děti] --> B[Jesle]; A --> C[Dětské kluby]; A --> D[Domácí jesle]; A --> E[Chůvy];
```

Jesle

Dětské kluby

Domácí jesle

Chůvy

Jesle

- Pro děti ve věku od 20 týdnů do 3 let (ve zvláštních případech až do 4 let)
- Jeden pečovatel nesmí mít na starosti více než 8 dětí, respektive 5 dětí v případě, že pečuje o dítě s postižením nebo dítě se speciálními potřebami
- Děti mohou být v zařízení nanejvýše 10 hodin denně (déle ve zvláštních případech)

Dětské kluby

- Pro děti ve věku od 1 do 3 let (ve zvláštních případech až do 4 let)
- Děti mohou být v zařízení nanejvýše 5 hodin denně
- Skutečná alternativa ke státním zařízením
- Jeden pečovatel nesmí mít na starosti více než 8 dětí, respektive 5 dětí v případě, že pečuje o dítě s postižením nebo dítě se speciálními potřebami

Domácí denní jesle

- Zcela nová instituce, kterou zavádí „zákon o jeslích“
- Pro děti ve věku od 20 týdnů do 3 let
- Denní jesle může oprávněná osoba provozovat u sebe doma nebo v prostorách zajištěných obcí
- Podle podmínek může být v domácích jeslích najednou až 5 dětí, respektive nanejvýše 3 děti, pokud je jedno dítě mladší než 1 rok nebo se jedná o dítě s postižením, které vyžaduje speciální péči
- Činnost lze vykonávat i na rodičovské dovolené

Chůvy

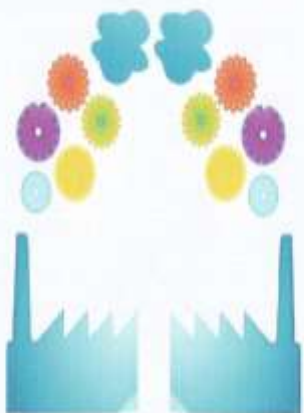
- Díky novému zákonu je pro rodiče snazší si najmout chůvu
- Ze státního rozpočtu se hradí odvody na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění chůvy
- Činnost lze vykonávat i na rodičovské dovolené
- V prvních 8 měsících vystoupilo ze „šedé zóny“ ekonomiky více než 8 tisíc chův

Program „Maluch“

- Organizace péče o děti do věku 3 let je úkol pro místní orgány
- Stát poskytuje finanční podporu pro projekty související s výstavbou, koupí, rekonstrukcí a úpravou prostor určených pro jesle, dětské kluby či domácí denní jesle
- Do konce roku 2012 budou spolufinancovány více než 4 tisíce nových míst v zařízeních péče o děti

Děkuji





The
Knowledge
Factory

RENE DE BOT
PROSINEC 2012

PĚSTOUNSKÁ PÉČE V NIZOZEMSKU





ANO

**PĚSTOUNSKÁ PÉČE JE
MOŽNÁ,
LEVNÁ
A V ZÁJMU DÍTĚTE**

(ROTTERDAM: 1 000 000 OBYVATEL, 1200 PĚSTOUNSKÝCH RODIN).

CHCETE TENTO MATERIÁL?

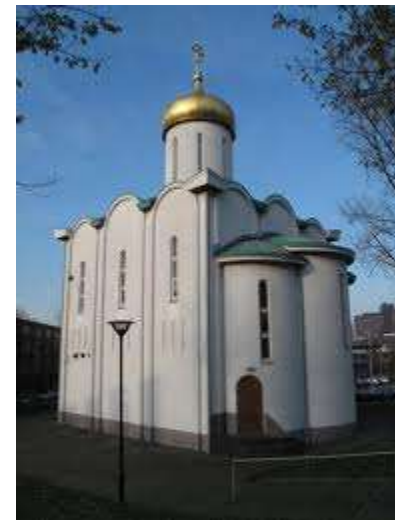
Dejte mi svou navštívenku
nebo
e-mailovou adresu



NIZOZEMSKO



ROTTERDAM: 170 NÁRODNOSTÍ



PÁR ZÁKLADNÍCH DEMOGRAFICKÝCH ÚDAJŮ

16 000 000 obyvatel

3 600 000 dětí

150 000 klientů systému péče o děti (4,5 %
(7 %).



MOJŽÍŠ V PROUTĚNÉM KOŠÍKU



FLORENCIE 1550



DĚTSKÁ DVÍŘKA





1850



1960



2000



FLEXUSJEUGDPLEIN



700 zaměstnanců

Jedna organizace pro

- vzdělávání a osvětu rodin
- sociální práci ve školách
- denní péči
- pěstounskou péči
- rezidenční péči



CENTRA RODINY A MLÁDEŽE



ODEBRÁNÍ KVŮLI

problémům rodičů (psychiatrické problémy, závislosti na drogách/alkoholu, domácí násilí)

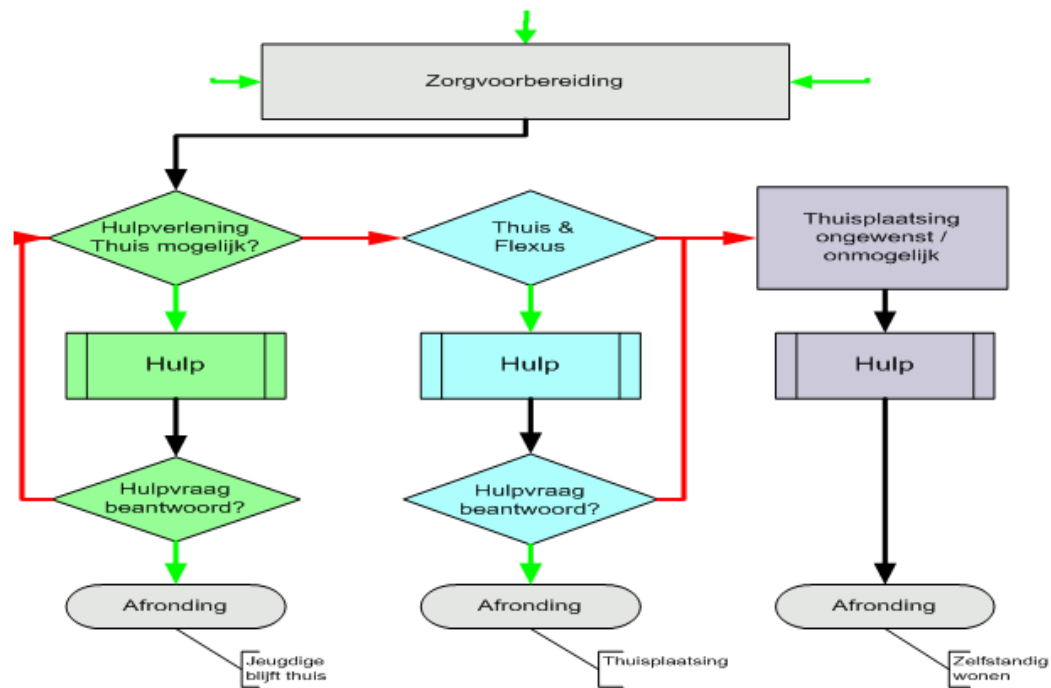
problémům dítěte (problémové chování, nízká inteligence, psychiatrické problémy, postižení)

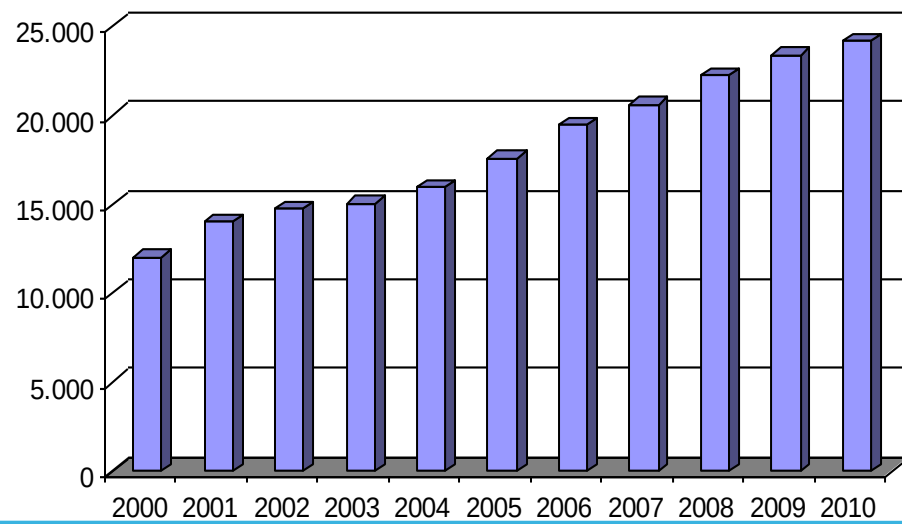
kombinaci příčin

(chudoba)



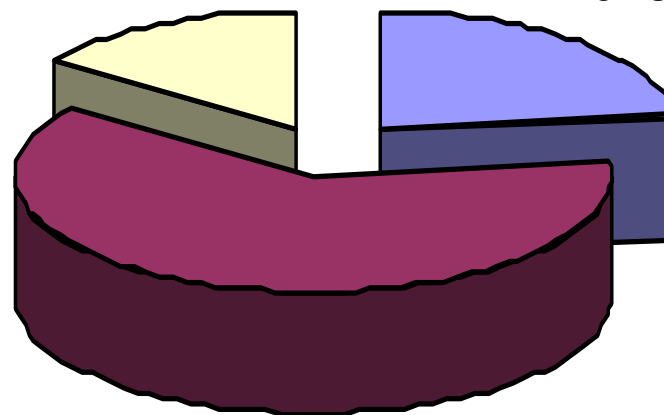
NAŠE FILOZOFIE





DEELTIJD; 15%

CRISIS; 23%



VOLTijd; 62%

TYPY PĚSTOUNSKÉ PÉČE

krizová intervence: 4 týdny

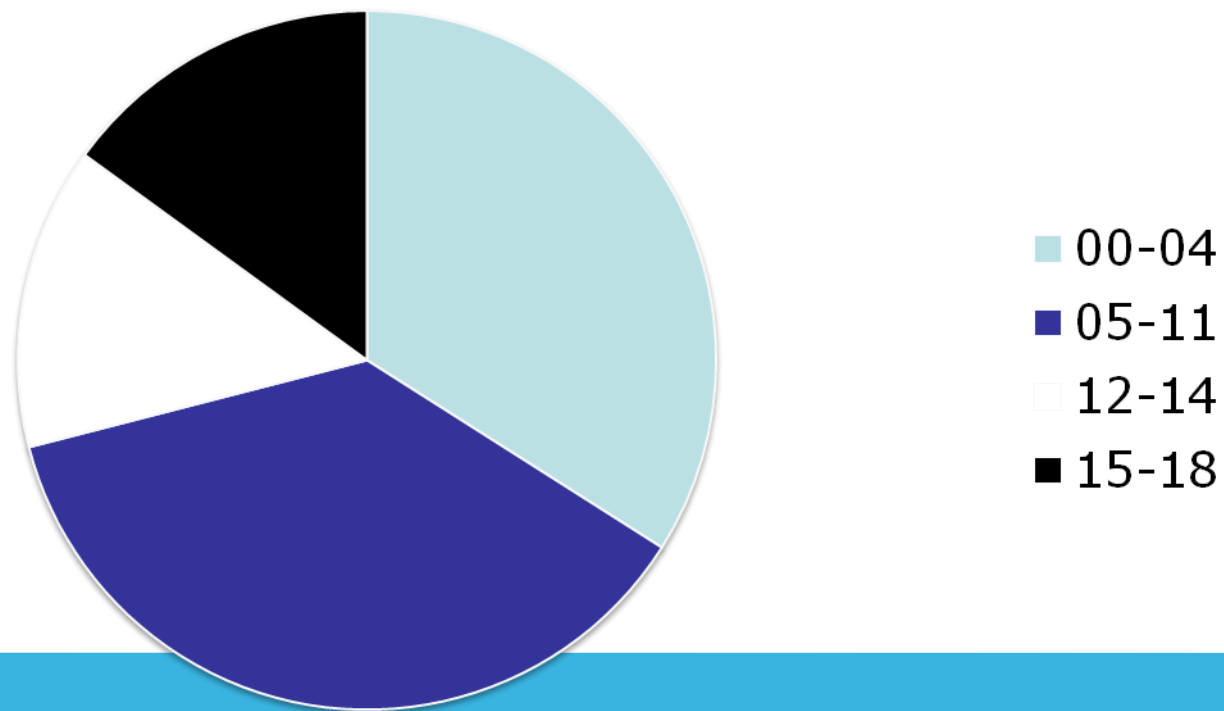
krátkodobá péče: vyřešení problému a návrat domů, nebo jiné trvalé řešení

trvalá péče: dítě zůstává v pěstounské rodině až do svých 18 let či déle: trvalý člen rodiny

přerušovaná péče: víkendy, prázdniny



VĚK DĚTÍ V PĚSTOUNSKÉ PÉČI V NIZOZEMSKU



51 % dívek, 49 % chlapců

DÉLKA UMÍSTĚNÍ

0 – 3 měsíce	34 %
3 – 6 měsíců	13 %
6 – 12 měsíců	17 %
1 – 2 roky	15 %
déle než 2 roky	<u>21 %</u>
	100 %

OCHRANA DÍTĚTE

Dobrovolné umístění	40 %
---------------------	------

Omezení rodičovské zodpovědnosti	50 %
----------------------------------	------

Zbavení rodičovské zodpovědnosti	10 %
----------------------------------	------



KDO ROZHODUJE O ODEBRÁNÍ?

Pro sociální pracovníky je rezidenční péče snadnější než pěstounská péče

Vychovatelé v rezidenční péči: jejich názory na pěstounskou péči (jejich zkušenosti s neúspěchy)

Nedostatek a kvalita pěstounských rodin



DISKUZE



GATE KEEPING

Více informací o rezidenční péči pro sociální pracovníky: negativní dlouhodobé účinky

Jsou-li instituce k dispozici, budou se používat

Získávání nových pěstounských rodin je jen jedna část řešení



KAŽDÉ DÍTĚ: STELA GRIGORAS A JEJÍ KOLEGOVÉ BYLI OCENĚNI



UZAVÍRÁNÍ ÚSTAVŮ: PŘÍKLAD Z MOLDAVSKA

Nová perspektiva pro děti

Nová perspektiva pro objekt

Nová perspektiva pro zaměstnance



NIZOZEMSKÁ STRATEGIE

Nové poznatky o attachmentu

Nikdy nepřestáváme být otcem či matkou

Rušení ústavů pro nejmenší děti

Malá zařízení rezidenční péče



Nový zákon o péči o mládež

Omezení rozvoje péče o mládež

„Dostatečně dobří“ rodiče

Pěstounská péče a rezidenční péče v rámci jedné organizace znamená méně konkurence

Kombinovaná nabídka: částečně rezidenční péče + částečně pěstounská péče

Péče v rámci širší rodiny není o nic horší



K PENĚZŮM

1 umístění do rezidenční péče =

7 umístění do pěstounské péče =

20 coachingových programů v rodinách



ROEMENIE V NIZOZEMSKÉ TELEVIZI



TSUNAMI, THAJSKO



JAK NAJÍT NOVÉ PĚSTOUNY



FÁZE ROZHODOVÁNÍ

informace

povědomí

zájem

uvážení

rozhodnutí



JAK SE STÁT PĚSTOUNEM

Obecné informace: plakáty, spoty v rozhlasu a televizi	(11.000)
Prvotní setkání	(7.500)
Školení	
Výběr	
Schválení	(3.000)
Vytipování vhodných pěstounů pro určité dítě	

PROČ SE STÁT PĚSTOUNEM?

- solidarita
- místo vlastního dítěte
 - z vlastního rozhodnutí
 - nedobrovolně

peníze



NORTHERN ENGLAND

Zachary MARCH 2001 has an infectious smile and often giggles. He has an even-tempered nature, with a good sense of humour. Zachary is a loving, affectionate child who likes being tickled and enjoys playing, particularly with musical toys. He is sociable and takes pleasure in being in the company of other children. Zachary can have tantrums at times and makes it clear when he is unhappy or does not want to engage with others.

Zachary has cerebral palsy affecting all four limbs. He plays with toys lying on his side and moves by shuffling and rolling around. Zachary currently needs a specialist buggy and is likely to need a wheelchair in the future. Home adaptations may also be required as he grows and his needs change. Zachary has marked delay in all areas of his development, although he continues to make progress. It is thought he may have some learning difficulties, the extent of which is currently unknown. He usually wears glasses.

Zachary attends mainstream nursery, where he has made excellent progress, and the plan is for him to attend a school which can meet his special needs in September 2006.

At present, Zachary has no verbal communication, although he is making more specific sounds than before and his communication is developing through facial expressions and eye pointing. He also touches people to get their attention and has recently started to use some Makaton signs. Zachary delights in interacting with others.

At his birth mother's request, Zachary became looked after in late 2004. She agrees with the plan for permanency. His carer feels Zachary has great potential and very much enjoys looking after him.

Ethnic and cultural descent: black African-Caribbean, baptised in the Church of England

Family needed: a one or two-parent adoptive family, although permanent fostering would also be considered, preferably African-Caribbean, or able to provide a black Caribbean role model for Zachary.



cultural identity, who would have an understanding of his disability, could accept the uncertainty of his future development, support his complex needs and help him reach his full potential

Contact: letterbox contact is envisaged with his birth parents

Legal status: freeing order

Support: includes a Disability Living Allowance and possible adoption financial support

N 7

Jerelle FEBRUARY 1997 thrives on individual attention.

She has settled readily with her foster carers, enjoying the company of their grown-up children, and is developing social skills and friendships. Jerelle's favourite activities are singing, dancing and drawing. She takes pride in her appearance. She is also very active and loves Marathon Club, Brownies and all outdoor activities, including trips to the seaside. Jerelle has engaged well in school where she is just below average academically, but tries hard. She is good at reading and enjoys books. Jerelle may benefit from therapy to help address difficult issues from her past. She is close to her sisters, who are being placed separately, and will value continued contact.

Ethnic and cultural descent: birth mother: white English; birth father: black Caribbean (Jamaican)

Family needed: an adoptive family, ideally of similar mixed ethnicity or black Caribbean, who could offer Jerelle lots of affection and attention

Contact: letterbox contact is envisaged with her birth parents and half-brother, as well as direct contact with her two sisters

Legal status: care order, freeing order applied for

Support: includes possible adoption financial support N 8



Stacey MAY 2004 is described by her foster carer as a

happy, playful, cuddly and affectionate child, with a beautiful smile, who is easy to manage. She has been living with the same carer since birth and has formed a positive attachment to her. Stacey has a developmental delay, impaired social interaction and communication impairment. It is possible she may be on the autism spectrum, though no firm diagnosis has been made. Stacey is making gradual but definite developmental progress. She is responding well to the support and encouragement she is receiving and can now stand holding on to furniture. She is at the stage of exploratory play and enjoys finger painting and nursery rhymes. She enjoys a structured routine.

Ethnic and cultural descent: white English

Family needed: a white adoptive family, either a single carer with a strong support network, who is willing to accept the uncertainty of Stacey's development

Contact: letterbox contact is envisaged with her birth parents

Legal status: freeing order
Support: includes a Disability Living Allowance and possible adoption financial support

LÍBÍ SE VÁM TENTO KLOUČEK?



A TEĎ?



DÍTĚ V PĚSTOUNSKÉ PÉČI JE HLAVNĚ POŘÁD JEN DÍTĚ.

Co nejnornálněji, i pro ní



JE TO PŘIROZENÉ? MÍT U SEBE CIZÍ DÍTĚ



POZDRAV Z RUSKA ...

посадить дерево...
построить дом...
Вырастить
приемного ребенка
Фонд «Родительский Мост» поможет Вам стать приемным родителем.



Родительский
МОСТ
PARENTS BRIDGE

Мы ждем Вас
каждый четверг
с 15.00 до 20.00
Моховая 30
(второй двор)
716-16-69
Все услуги бесплатны.

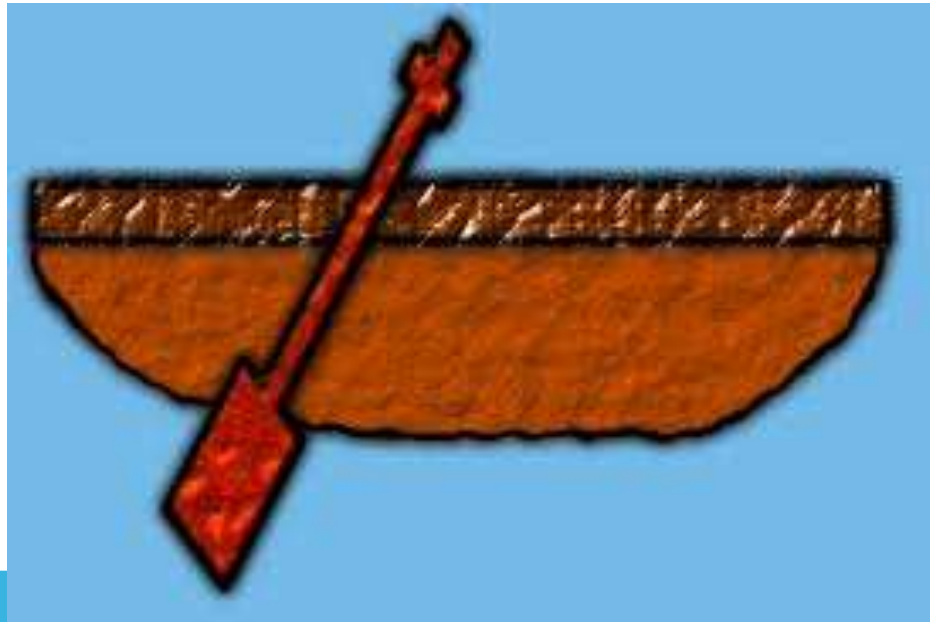
www.fostercare.ru

Наручено при поддержке программы МАТРИ (МАТРИ) Фонда Каренсиске Нидерланды



William
Schrikker
Groep

MAORSKÁ PĚSTOUNSKÁ PÉČE



UNICEF CHORVATSKO



HLEDÁ SE SRDCE, V NĚMŽ ZBÝVÁ MÍSTO.



Wij zoeken nog een hart
met wat ruimte

WWW.PLEEGZORG.NL

Je hebt je kinderen
succesvol
grootgebracht.
Laat je al die ervaring
verloren gaan?

Ontdek de pleegouder in jezelf

Pleegouders
kun je ook in
je eentje zijn.

Ontdek de pleegouder in jezelf

Jan, Jan
en de
kinderen.

Ontdek de pleegouder in jezelf

Geef een pleegkind
iets van onschatbare
waarde.
Een weekend
per maand.

Ontdek de pleegouder in jezelf

Voor pleegkinderen
in alle kleuren
zoeken we pleegouders
in alle kleuren.

Ontdek de pleegouder in jezelf

CO MUSÍ SPLŇOVAT PĚSTOUNSKÁ RODINA

Absolvování programu pro školení a výběr
pěstounů (pride)

Prázdný trestný rejstřík

Spolupráce s našimi sociálními pracovníky

Zákaz fyzických trestů

Vždy kontakt s biologickou rodinou

PÁR VÝROKŮ

Úcta k biologickým rodičům zvyšuje šance na úspěšnost pěstounské péče

Hovoří-li pěstouni negativně o biologických rodičích, odmítají část samotného dítěte



JE TU S NÍM / JE PŘIJÍMÁNA: FOTOGRAFIE JEHO MATKY V POKOJÍČKU



OPĚT NAŠE KANCELÁŘ







MÍTI-NEBO-POMOCI

pěstounská péče

zrušitelné osvojení

osvojení





PROSINEC 2012

KONTACT: RDEBOT@PLANET.NL

Sdružení Náš domov Varšava, Polsko



Ohrožené děti a rodiny

Tomasz Polkowski

Co to znamená být ohrožený?

Osoba, které chybějí kompetence a prostředky (vnitřní i vnější) k samostatnému naplňování tělesných, emocionálních a společenských funkcí, případně osoba, která takové kompetence a zdroje není schopna používat.



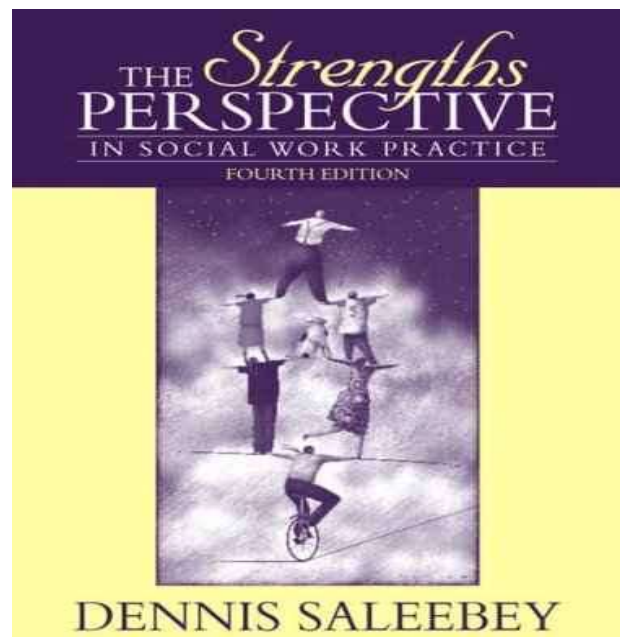
Klíčová slova v definici:

- ▶ **Kompetence:** cílem je prozkoumat, rozvíjet a posilovat kompetence osoby, jež jí umožňují žít samostatný a nezávislý život
- ▶ **Prostředky:** každá osoba má prostředky – vnitřní i vnější; ty je nutné analyzovat a vytvořit nebo posilovat
- ▶ **Být schopen:** osoby v krizové situaci nemusejí mít kompetence nebo se nemusejí rozhodnout je využít – úkolem pomáhající osoby je pomoci jim činit správná rozhodnutí
- ▶ **Tělesné, emocionální a společenské funkce**
- ▶ **Nezávislý život:** cílem je, aby klient byl nezávislý, co nejdříve je to možné



Základní teoretická východiska reformy

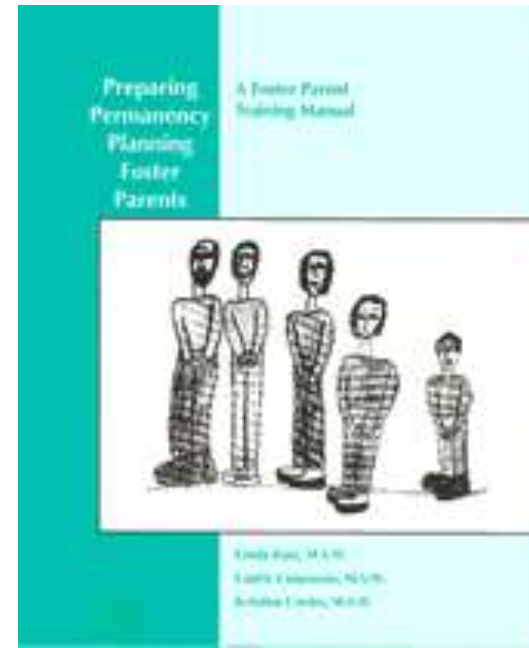
1. Individuální přístup k jednotlivým případům – uplatňován od začátku 20. století (Mary Richmondová 1861 – 1928)
2. Systematický přístup k rodinám – analýza kompetencí a prostředků (Murray Bowen 1913 – 1990)
3. Přístup založený na posilování – využití silných stránek klienta, práce s fakty, nikdy ne s prvními dojmy (A. Maluccio, W. McCashen, D. Saleebey a další)



4. **Znovuvybudování schopnosti citové vazby** – zaměření na roli citové vazby (neboli attachmentu) při budování individuálních a sociálních kompetencí (J. Bowlby, H. Harlow, M. Ainsworth, M. Main, A. Sroufe a další)

5. **Individuální odpovědnost** sociálního pracovníka posílená týmovými zdroji

6. **Plánované aktivity zaměřené na konkrétní cíl** – každá intervenční nebo podpůrná služba pro rodiny v krizi by měla mít cíl, zvolené prostředky pro jeho dosažení a definované rozdělení odpovědnosti („stálost v plánování“)



Příprava nového zákona

- ▶ Dne 9. června 2011 schválilo polské Národní shromáždění nový zákon o podpoře rodiny a systému náhradní péče
- ▶ Upravuje všechny oblasti podpory rodiny v souvislosti s náhradní a institucionální péčí
- ▶ Zavádí několik nových koncepcí zaměřených na zavádění opatření pro posílení rodiny a deinstitucionalizaci péče



Filozofie nového zákona

- ▶ „Posilování rodiny, která má potíže při plnění svých pečovatelských funkcí, vyžaduje **PLÁNOVÁNÍ AKTIVIT**, jež povedou k obnovení jejích funkcí.”
- ▶ Nové priority:
 - **Posílení rodiny** (koncepce silných stránek a potřeb)
 - **Reintegrace rodiny** (spíše než dlouhodobá péče)
 - **Stálost v plánování** (namísto dlouhodobého umístování; každý postup musí být zaměřený na svůj cíl)



Řešením je péče před náhradní péčí:

- ▶ Polský systém podpory rodiny je obviňován buď z pasivity, anebo z přílišné horlivosti a nenaplánovaného a velmi často zbytečného rozdělování rodin
- ▶ Proto vznikají na úrovni obcí místní systémy podpory rodin s novou funkcí asistentů rodiny
- ▶ Práci asistenta rodiny může doplnit podpora sociálního pracovníka, sociální dávky a denní péče o děti



Novinka v zákoně: asistenti rodiny

Jejich úloha:

- **prevence oddělování** dětí od rodin nebo snaha o reintegraci v případě již oddělených dětí
- **posilování** rodin
- **koordinace podpory** na základě silných stránek a zdrojů rodiny
- **posilování kompetencí** umožňujících plnou samostatnost a plnění pečovatelských rolí
- **koordinace** práce s dítětem a rodinou, když je dítě umístěno do systému náhradní péče (nebo ústavní péče)



Nové pojetí náhradní péče

- ▶ **Plánovaná služba** pro děti a jejich rodiny, jejímž cílem je poskytnout dočasnou péči o děti z rodin, které procházejí různými typy krizí
- ▶ Primárním cílem náhradní péče je vždy **sloučení rodiny**
- ▶ Pokud není sloučení možné, může přejít v **dlouhodobou péči** s plánovanou přípravou na **samostatné bydlení**



Nová instituce organizátora náhradní péče v okresech

- ▶ Budování místních týmů náhradní péče, které zajišťují:
 - zaměstnání koordinátorů náhradní péče
 - získávání adeptů na pěstounské rodiny
 - kvalifikaci
 - výcvik budoucích pěstounských rodin nebo vedoucích malých rezidenčních zařízení rodinného typu
 - praktický výcvik
 - podporu a zdroje pro pěstounské rodiny
 - organizaci dobrovolných podporovatelů



Úloha organizátora náhradní péče (pokr.)

- ▶ Vypracování **postupů spolupráce** s okresní správou, systémem sociální podpory, rodinné soudy, asistenty rodiny, specialisty apod.
- ▶ Poskytování **poradenských a terapeutických služeb**
- ▶ Právní poradenství
- ▶ Pravidelné **hodnocení dětí** umístěných do náhradní péče
- ▶ Poskytování **psychologické podpory**
- ▶ Spolupráce s adopčními středisky
- ▶ Poskytování **odlehčovacích služeb** pro pěstounské rodiny



Koordinátor pěstounské péče

- ▶ Měl by být spíše **přítelem** rodiny než auditorem, supervizorem nebo správním úředníkem
- ▶ Připraví **individuální plán podpory** dítěte a jeho rodiny a pomáhá ho realizovat
- ▶ Koordinuje plán s asistentem rodiny
- ▶ Poskytuje nezbytnou podporu různého druhu pro dítě v péči a pěstounskou rodinu:
 - organizační a právní pomoc
 - pomoc odborníků, převýchova
 - skupiny vzájemné pomoci atd.



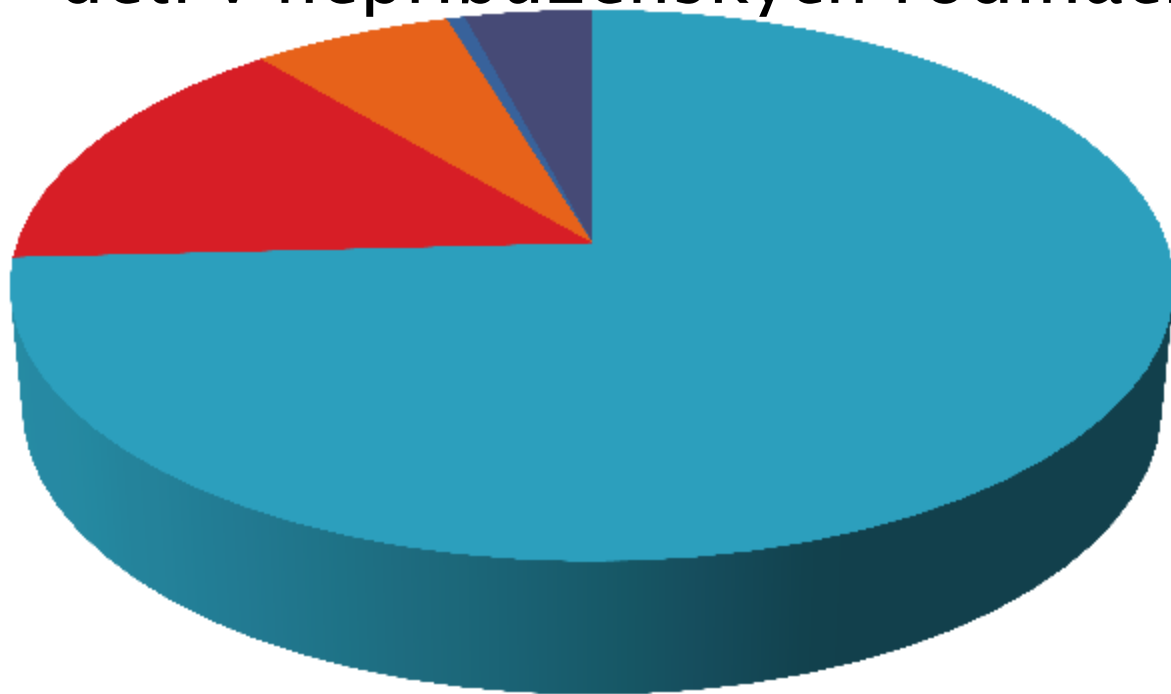
Pěstounská péče – tendence a dilemata:

- ▶ Po nárůstu v roce 2007 se počet nových zájemců **snížil**
- ▶ **Krize** v již existujících rodinách – řada pěstounských rodin se rozpadla v důsledku nedostatečné podpory a příliš „úředního“ postoje orgánů, občas se objevily různé skandály
- ▶ Existuje **naléhavá potřeba** připravit nové služby v souladu s novým zákonem (koordinátoři rodinné náhradní péče, specialisté, podpora)
- ▶ Je třeba najít nové koncepce a zvýšit povědomí veřejnosti o náhradní péči a jejích cílech
- ▶ Rané služby a zaškolovací programy musejí být více profesionální a musejí vycházet z nejnovějších poznatků vývojové a systémové psychologie a studií citové vazby



Pěstounské rodiny v roce 2010

- ▶ 60 434 dětí, z toho 44 822 příbuzenských rodinách (75 %) a 15 612 v nepříbuzenských pěstounských rodinách, z čehož 6 737 v profesionálních pěstounských rodinách (tj. 44 % dětí v nepříbuzenských rodinách)



■ Příbuzenské rodiny –
44 822

■ Příbuzenské
pěstounské rodiny –
8 875

■ Profesionální
pěstounské rodiny s
více dětmi – 3 890

Příklad dobré praxe: centrum podpory pěstounské péče „PORT” ve Varšavě



- ▶ Plánovaná trvalá podpora profesionálních
pěstounských rodin
z Varšavy: koordinátoři
pro každou rodinu,
podpůrné skupiny, terapie,
každodenní podpora
- ▶ Veřejné kampaně
- ▶ Posuzování zájemců
- ▶ Školení zájemců

Zostań rodziną zastępczą

Biuro PORT, Al. Zjednoczenia 24, 01-633 Warszawa; tel. i faks: 0 22 834 34 57, www.gart-naszedom.pl



Veřejné kampaně: „V rodině je příjemněji”

- ▶ Nová kampaň sdružení NÁŠ DOMOV.
- ▶ Kampaň podporuje polská první dáma



w rodzinie cieplej

Zostań
rodziną
zastępczą

Ośrodek Wsparcia
Rodzinnej Opieki
Zastępczej **PORT**

Al. Zjednoczenia 34
01-830 Warszawa
www.port-naszdom.pl



Tramvaj v kampani podporující pěstounskou péči ve Varšavě



Pěstouni propagují pěstounství



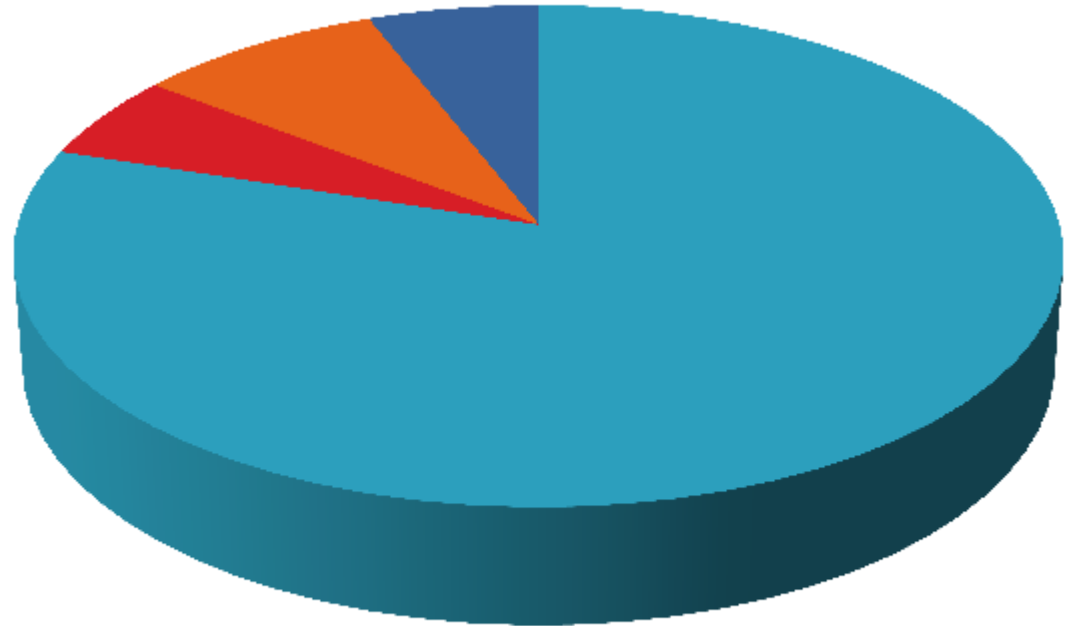
A photograph of a bus stop shelter with a large advertisement. The ad features the text "DOM DZIECKA" in bold black letters, with a thick red horizontal line striking through the word "DZIECKA". The background shows a city street with trees and pedestrians.



Ústavní péče v Polsku

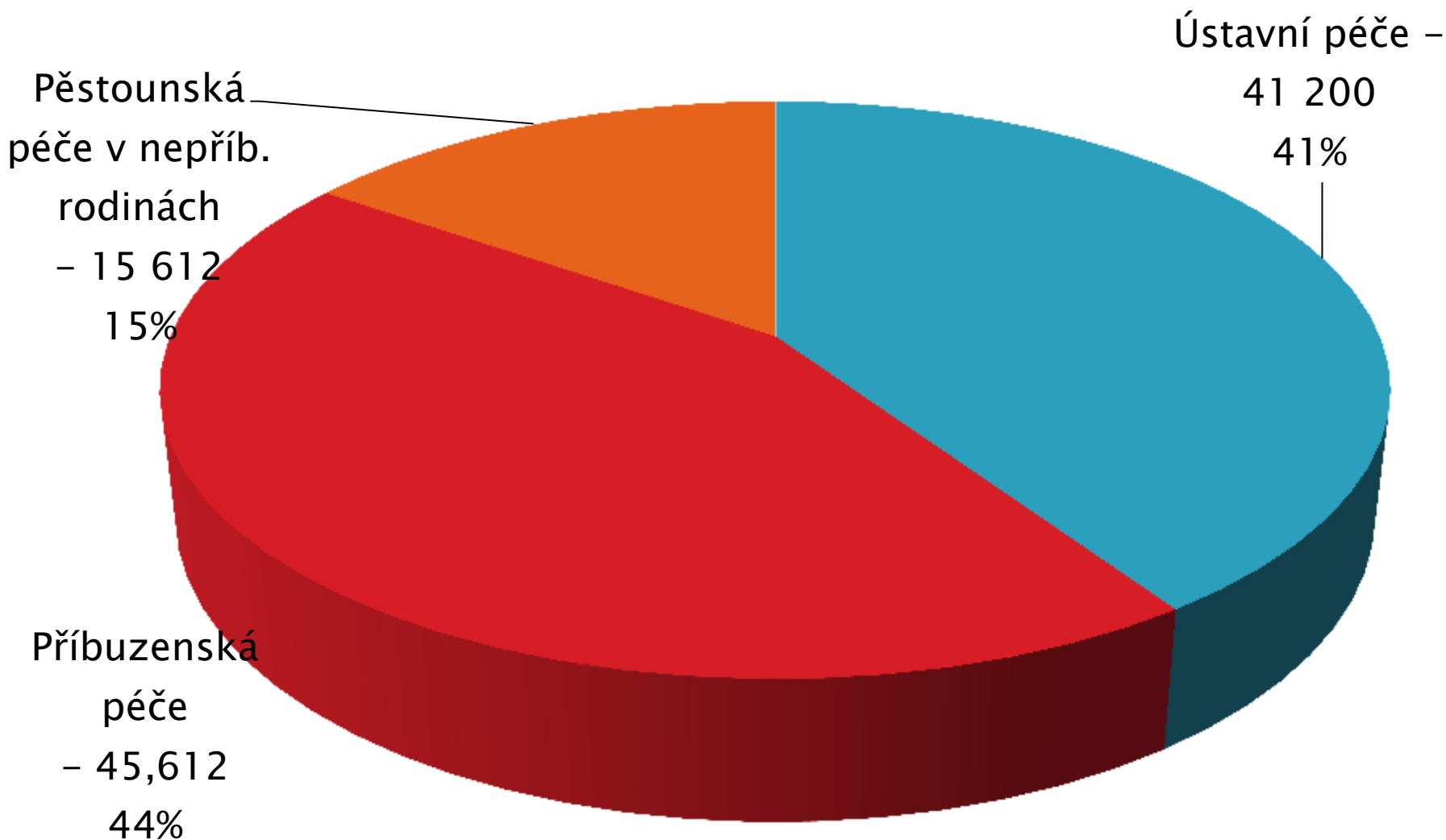
► Asi 41 200 dětí

- Dětské domovy a ostatní ústavy pro děti – 32 951
- Malá rez. zařízení rodinného typu – 2 242
- Centra pro delikventní mládež – 3 559
- Centra pro děti s kombinovaným postižením a sociální nepřizpůsobivostí – 2 449



Ústavní vs. náhradní péče

Mimorodinná péče v procentech



Proč ne ústavům?



Ústavy:

- ▶ Odtržení od rodinného života
- ▶ Nedostatek individuálních vztahů dětí s vybranými dospělými
- ▶ Skupinová výchova
- ▶ Ovlivňování vrstevníky, „druhý život“
- ▶ Dlouhotrvající vliv na emoce dítěte
- ▶ Vliv na schopnosti dítěte ve společenském životě
- ▶ Omezené možnosti pro rozvoj osobnosti
- ▶ Pocity samoty
- ▶ Omezené individuální plánování
- ▶ Ústavy jsou nákladné
- ▶ Poskytují dlouhodobé služby



Proč ne ústavům?

Poznatky vývojové psychologie dokazují škodlivé dopady umístění dětí do ústavních zařízení na dětský vývoj ve všech jeho oblastech (Bowlby, Ainsworth a pokračovatelé), včetně vývoje mozku a schopnosti milovat...



Malá rezidenční zařízení rodinného typu

Nový zákon o podpoře rodiny a systému náhradní péče redukuje ústavní péči na malé skupinové domy pro max. 14 dětí



Cílem malých rezidenčních zařízení rodinného typu je:

- ▶ obnovení schopnosti dětí vytvářet citovou vazbu – znovuzачlenění
- ▶ navození domácího prostředí, výuka dovedností nutných pro život
- ▶ zaměření se na silné stránky dětí a jejich rodin



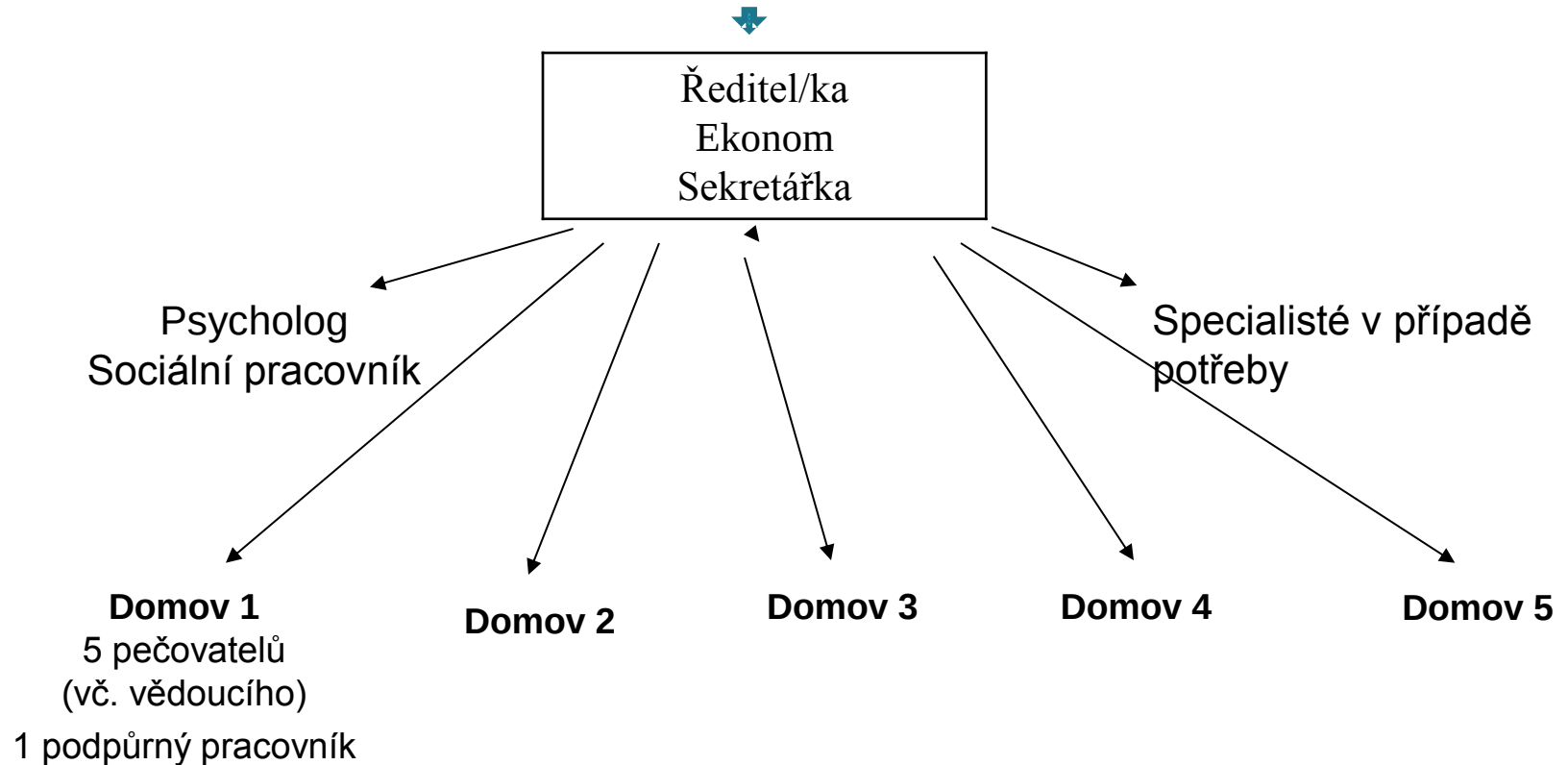
Změněné pracovní podmínky v rezidenčních zařízeních rodinného typu

- ▶ Maximálně 14 dětí v jednom rezidenčním zařízení rodinného typu, tým 5 až 6 pečovatelů (včetně vedoucího zařízení)
- ▶ Rozdělení odpovědnosti za děti mezi pečovatele (1 pečovatel – 2 až 4 děti)



Organizace – domov pro 68 dětí (příklad Ustka na pobřeží Baltského moře)

Správní rada sdružení NÁŠ DOMOV - předseda



+ dobrovolníci, učitelé pro pomoc se školními záležitostmi, **rodiče**, další příbuzní

Organizace (pokr.)

- ▶ Rozdělení pracovních hodin – pracovní hodiny s celou skupinou, nejméně 10 hodin týdně je věnováno jednotlivým dětem a jejich rodinám



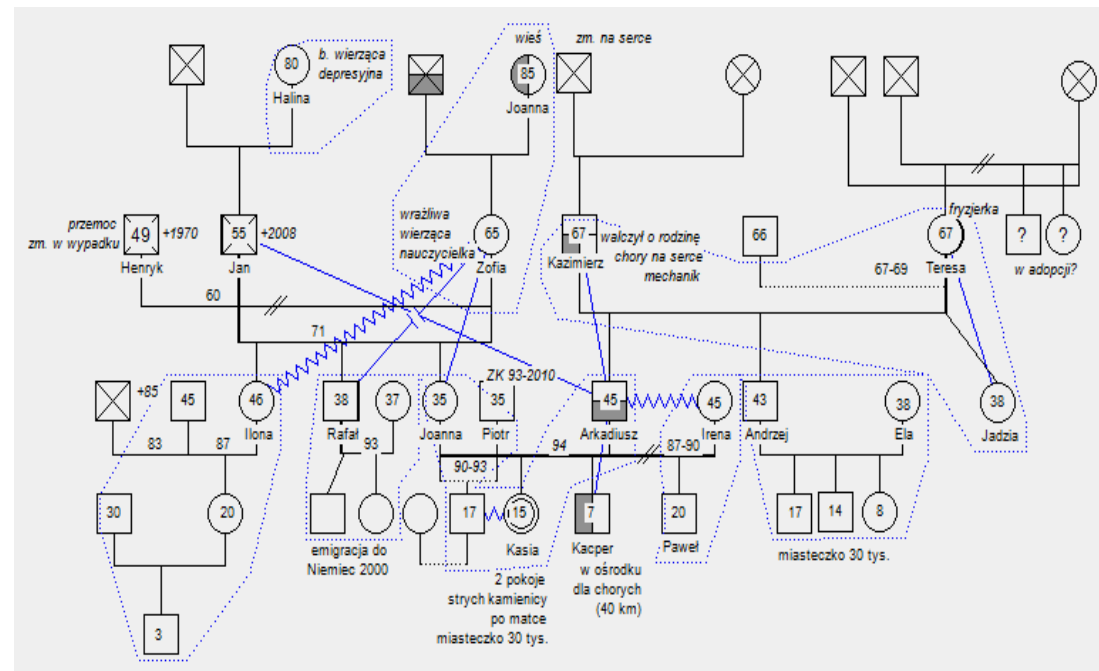
Organizace (pokr.)

- ▶ Pečovatelé mají více možností rozhodování v případě tvorby individuálního plánu práce s dítětem a jeho rodinou, jeho (její) pracovní doba, peněžní výdaje
- ▶ Citový vklad pečovatelů
- ▶ Práce je založena na konkrétních a měřitelných nástrojích a postupech
- ▶ Žádný pomocný personál
– v domech hospodaří pečovatelé s dětmi



Doporučený postup: metoda individuálního plánování použita v rezidenčních zařízeních rodinného typu

1. Rozbor silných stránek a potřeb rodiny a dítěte
2. Rozbor krizové situace
3. Genogram
4. Ekomapa
5. Dlouhodobé cíle
6. Měsíční plány
7. Vzdělávací plány
8. Knihy života



Metoda individuálního plánování

- ▶ Používá se v rezidenčních zařízeních rodinného typu v Polsku, Ukrajině, Gruzii
- ▶ Školení vede kvalifikovaný lektor
- ▶ Školení se pořádají v Polsku i v dalších zemích
- ▶ Podporují konzultanti z jednotlivých zemí



Reformu realizují obětaví lidé, ne předpisy

Potřebujeme lidi, kteří mají:

- osobnost
- kompetence
- schopnost navázání vztahu
- znalosti
- vzdělání



Osobnost

- ▶ Empatická
- ▶ Otevřená
- ▶ Asertivní
- ▶ Příjemná
- ▶ Se sebeúctou
- ▶ Citově vyzrálá
- ▶ Se smyslem pro humor
- ▶ Odolná vůči stresu



Kompetence

- ▶ Schopnost se postarat (zajistit bezpečné prostředí, jídlo, oblečení, zázemí)
- ▶ Schopnost uspokojit potřeby rozvoje dítěte (v oblasti zdraví, fyzického vývoje, vzdělání, zájmů, vysokých nároků, emocionální, sebeúcty, schopnost zvládnout ztrátu, schopnosti si hrát atd.)



Kompetence (pokr.)

- ▶ Schopnost posílit vazbu mezi dítětem a příslušníky jeho rodiny
- ▶ Schopnost posílit pozitivní a dlouhodobé vztahy dětí s jejich vrstevníky a důležitými dospělými osobami
- ▶ Schopnost týmové spolupráce



Schopnost navázání vztahu

- ▶ Výsledky vzoru citové vazby, který pečovatele formoval v jeho dětství, a jeho pozdější zkušenosti
- ▶ Je velmi těžké toto ověřit před vstupem pečovatele do pracovního poměru
- ▶ Je to zcela nepostradatelná schopnost umožňující pracovat se schopností dítěte navázat vztah (pomocí vzoru)



Schopnost navázání vztahu

- ▶ Rozdíly mezi pečovateli v jejich schopnosti navázat vztah mohou vést ke konfliktům mezi pečovateli a dětmi
- ▶ Tato schopnost je podmínkou úspěchu pečovatele i v práci s biologickými rodinami (umožňuje se vžít do situace a porozumět vztahu mezi rodiči a dětmi)



Znalosti

- ▶ Vývojová psychologie
- ▶ Studie týkající se citové vazby a jejich aplikace
- ▶ Metoda individuálního plánování
- ▶ Postupy práce s rodinou
- ▶ Pozitivní disciplína
- ▶ Účinná komunikace
- ▶ Systematický přístup k rodinám
- ▶ Terapie hrou



Vzdělání

- ▶ Podle polských předpisů musí být pečovatelé absolventy pedagogických, psychologických nebo sociálních oborů
- ▶ Vysoké školy nedostatečně připravují budoucí pečovatele na jejich práci – zejména na každodenní praktickou práci s dětmi a na práci s biologickými rodinami



Domovy pro děti





Domov v Mragowo



Hodnocení nových domovů pro děti

- ▶ Práce s rodinami
 - kvantitativní hodnocení: počet reintegrovaných rodin, počet pěstounských rodin
 - kvalitativní hodnocení: délka fungování rodiny po reintegraci, počet „absolventů“, kteří pozitivně fungují v rámci rodiny, a sociální život



Hodnocení (pokr.)

Jiné:

- počet návštěv dětí v rodinách
- počet konzultací s rodinami
- počet kontaktů dětí s rodinou
- zahájení a realizace postupu práce s rodinou (fáze 10 kroků)



Hodnocení (pokr.)

- Iniciace kontaktu
- Počet rodičů účastnících se školení o rodičovských kompetencích
- Počet rodičů aktivně se účastnících na každodenním životě dětí – v domově dětí



Hodnocení

Spolupráce se specialisty:

Počet a četnost konzultací se specialisty

Počet návštěv specialistů v rodinách

Počet konzultací specialistů
s dítětem/rodinou/pečovatelem

Hodnocení

Životní úspěchy dítěte

- Typy škol, kam děti chodí
- Jaké školy absolvují
- Opakování ročníků
- Počet mimoškolních aktivit
- Jak dlouho dítěti vydrží zájem
- Počet zaměstnaných „absolventů“
- Počet „absolventů“, kteří založili vlastní rodiny
- Počet rodin, které dostávají sociální podporu



Hodnocení

Organizace práce:

- objem času věnovaného práci s jednotlivcem
- práci s rodinami
- práci na jiných záležitostech (škola, zájmy, rodina apod.)
- práci se skupinou



Další nové předpisy a dobré postupy

Spolufinancování pobytu v pěstounské nebo ústavní péči obcí, což motivuje místní orgány k podpoře preventivních a reintegračních programů

- 10 % v prvním roce
- 30 % ve druhém roce
- 50 % ve třetím roce a dalších letech umístění



Rodiny poskytující odlehčovací služby

- ▶ Tyto rodiny mohou dočasně převzít péči o děti z pěstounských rodin v případě dovolené, hospitalizace nebo kvůli jiným důvodům, které brání pěstounům v poskytování péče.



Děkuji



Náhradní péče v Polsku



Klara Wigierová
Vedoucí specialista
Odbor rodinné politiky
Ministerstvo práce a sociálních věcí

Tomasz Polkowski
Sdružení Náš domov
Předseda



Ministerstwo Pracy
i Polityki Społecznej

Praha 7. prosince 2012

Zákon z 9. června 2011, o podpoře rodiny a systému náhradní péče, zavedl novou strukturu a postupy týkající se pěstounských rodin v Polsku

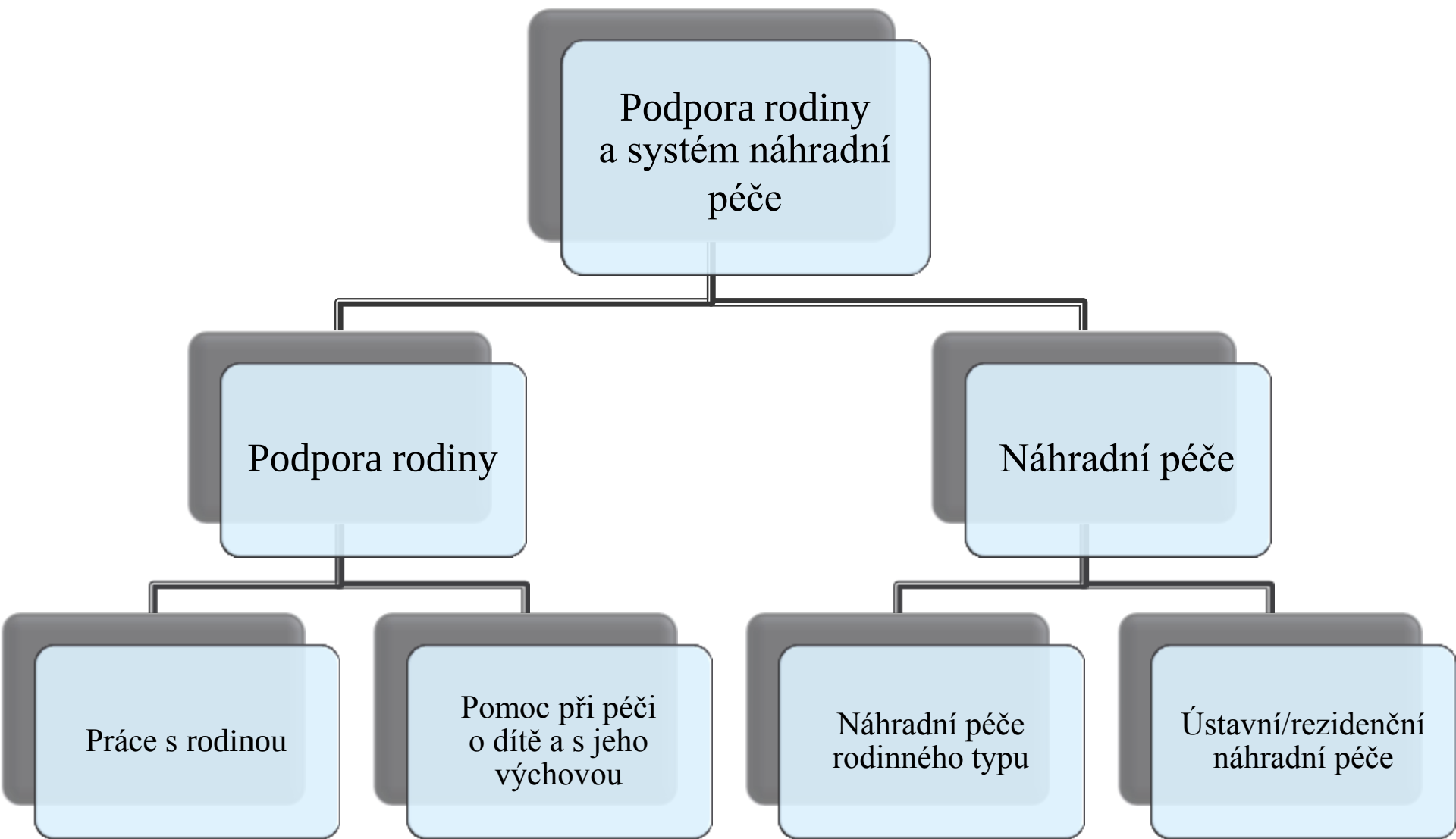


Základní definice

1. Podpora rodin, které mají potíže při plnění své pečovatelské funkce, je souborem **plánovaných činností** zaměřených na **obnovu schopností rodiny** plnit tyto funkce.
2. Systém náhradní péče je **soubor osob, institucí a činností**, zaměřený na poskytování **dočasné péče** o děti v případě, že rodiče nejsou schopni tuto péči poskytovat.

Klíčová slova





Rozdělení kompetencí v souvislosti s organizací podpory rodin a náhradní péče mezi orgány samosprávy

OBEC

- Prevence
- Práce s rodinou

OKRES

- Pěstounské rodiny a pěstounské domovy
- Střediska péče a vzdělávání
- Osamostatňování

SAMOSPRÁVNÉ KRAJE

- Adoptční střediska
- Krajská střediska péče a terapie
- Intervenční střediska předadopční péče

Rodina může získat podporu od obce prostřednictvím

Asistenta rodiny a dalších místních institucí, které jednají ve prospěch rodiny a dítěte

Zařízení denní péče

Podpůrné rodiny



Náhradní péče by měla být dočasná
a pokud je to možné, měla by být zaměřena
na reintegraci dítěte do jeho rodiny

Náhradní rodinná péče



Rodinné formy náhradní péče – počet dětí

Pěstounské
rodiny

Pěstounské domy
(max. 8 dětí)

Příbuzenské
DEFINICE – pouze
předkové nebo
sourozenci dítěte

Neprofesionální
(max. 3 dětí)

Profesionální
(max. 3 dětí)

Rodinné formy náhradní péče

Plat profesionální pěstounské rodiny nebo osoby, která vede pěstounský dům – nejméně 2 000 zlotých (asi 485 eur měsíčně)

Nouzová pěstounská rodina nejméně 2 600 zlotých (cca 630 eur)

Pokud nejsou děti dosud umístěny (tj. nouzová pěstounská rodina, rodina dostává 80 % platu)

Právo na důchod, dovolenou (30 dnů ročně)



Dávky pro děti v náhradní rodinné péči

- 1) Příbuzenské rodiny – nejméně 660 zlotých (asi 160 eur) měsíčně
- 2) Profesionální a neprofesionální rodiny – nejméně 1 000 zlotých (asi 240 eur) měsíčně
- 3) Děti s postižením – přídavek nejméně 200 zlotých (asi 50 eur) měsíčně



Další dávky v náhradní rodinné péči

Příklady:

- 1) Finanční pomoc na prázdniny pro děti – jednorázově ročně
- 2) Prostředky na **údržbu domu nebo bytu** pěstounské rodiny
- 3) Dávka na krytí nákladů spojených s **nutnými opravami domu nebo bytu**
- 4) Prostředky na **nepředvídané výdaje** spojené s péčí a výchovou dítěte v pěstounském domově nebo s fungováním pěstounského domova



Nová instituce organizátora náhradní péče v okresech

- ▶ **Budování místních týmů náhradní péče, které zajišťují:**
 - zaměstnání koordinátorů náhradní péče
 - získávání uchazečů o pěstounství
 - posuzování předpokladů
 - trénink budoucích pěstounských rodin nebo vedoucích malých rezidenčních zařízení rodinného typu
 - praktický výcvik
 - podporu a zdroje pro pěstounské rodiny
 - organizaci dobrovolných podporovatelů



Úloha organizátora náhradní péče (pokr.)

- ▶ Vypracování **postupů spolupráce** s okresní správou, systémem sociální podpory, příslušnými soudy, asistenty rodiny, specialisty apod.
- ▶ Poskytování **poradenských a terapeutických služeb**
- ▶ Právní poradenství
- ▶ Pravidelné **hodnocení dětí** umístěných do náhradní péče
- ▶ Poskytování **psychologické podpory**
- ▶ Spolupráce s adopčními středisky
- ▶ Poskytování **odlehčovací podpory** pro pěstounské rodiny



Koordinátor pěstounské péče

- ▶ Měl by být spíše **přítelem** rodiny než auditorem, supervizorem nebo úředníkem
- ▶ Připraví **individuální plán podpory** dítěte a jeho rodiny a pomáhá ho realizovat
- ▶ Koordinuje plán s asistentem rodiny
- ▶ Poskytuje různé formy podpory dle potřeb dítěte v péči a pěstounské rodiny:
 - organizační a právní pomoc
 - odborná pomoc, převýchova
 - skupiny vzájemné pomoci atd.



Co to znamená, být pěstounskou (náhradní) rodinou?

- ▶ Nahrazovat rodiče?
- ▶ Být rodičem pro cizí dítě?
- ▶ Mít dítě?
- ▶ Učinit dítě šťastným?
- ▶ Vychovat dítě?



Mé milované dítě

- ▶ Koho bych požádal/a, aby pečoval o mé dítě, kdybych to sám/sama nedokázal/a?
- ▶ Jaké schopnosti by taková osoba měla mít?
- ▶ Jaké potřeby mého dítěte by měla naplňovat?



Příklady charakteristik pěstounské rodiny:

- schopnost zajistit dobré podmínky pro vývoj
- schopnost komunikovat, zvládat emoce, ztrátu
- schopnost spolupracovat s rodiči, sociálním pracovníkem – ve snaze o opětovné sloučení rodiny
- schopnost vytvořit si vazbu k dítěti
- schopnost spolupracovat s dalšími důležitými osobami při realizaci plánu



Jsou potřeby dětí vyžadujících
pěstounskou péči stejné jako
potřeby našich vlastních dětí?



Co víme o emocích a pocitech dětí,
které potřebují náhradní péči?



- **Smutek** – protože ztratily rodiče, příbuzné, své místo, prostředí
- **Radost** – protože mají stále schopnost si hrát a smát se
- **Neschopnost vyjádřit pocity** – protože trpěly nedostatkem lásky a důvěry
- **Nedůvěřivost** – protože byly často oklamány a zklamány
- **Zvědavost** – v minulosti příliš často zkoumaly svět samy bez doprovodu a podpory dospělých
- Trpí celou řadou **zdravotních problémů**
- Často **opožděný vývoj**
- Často **nevědí, jak se chovat** v různých rodinných nebo sociálních situacích
- **Sní o návratu domů**
- Pokud je přijmeme tak, jako jsou – mohou z nich být **věrní přátelé**

Jak naplnit potřeby takových dětí v našich rodinách? Co bychom měli změnit?

- ▶ Co bychom se měli naučit?
- ▶ Jaké kompetence budeme potřebovat?



- ▶ **Pěstounská péče vyžaduje přizpůsobení rodiny potřebám dítěte**

Pět kategorií kompetencí k péči

1. Schopnost uspokojit potřebu péče
2. Schopnost uspokojit vývojové potřeby
3. Schopnost posilovat vazby dítěte se členy jeho rodiny
4. Schopnost posilovat pozitivní dlouhodobé vztahy s dospělými a vrstevníky
5. Schopnost pracovat v týmu



Příklad dobré praxe: varšavské centrum podpory pěstounské péče „PORT”



- ▶ Plánovaná trvalá podpora profesionálních pěstounských rodin z Varšavy: koordinátoři pro každou rodinu, podpůrné skupiny, terapie, každodenní podpora
- ▶ Náborové kampaně
- ▶ Výběrová řízení
- ▶ Školení
- ▶ Adoptční středisko

Zostań rodziną zastępczą

Osrodek PORT, Al. Zjednoczenia 24, 01-833 Warszawa; tel. i faks: 0 22 834 34 57, www.gart-naszedom.pl



Náborové kampaně



A poster with a dark blue background. At the top, a purple banner contains the text 'Podaruj mi miłość' in white. Below, a family of three (a woman in a yellow coat, a man in an orange coat, and a small child in a red coat) are shown from behind, holding hands and looking up at a large, glowing red heart in a blue sky with white clouds. At the bottom, a dark blue banner contains the text 'POSZUKUJEMY KANDYDATÓW NA RODZINY ZASTĘPCZE' in white. Below this, in smaller white text, is the address and contact information for the 'SEKCJA DS. OPIEKI NAD DZIECIEM - Biuro Pomocy Społecznej w Chorzowie'.

Podaruj mi miłość

**POSZUKUJEMY
KANDYDATÓW NA
RODZINY ZASTĘPCZE**

SEKCJA DS. OPIEKI NAD DZIECIEM - Biuro Pomocy Społecznej w Chorzowie
ul. Kruszcowa 22 pokój 45 I i II piętro I - tel. 032 771-63-37, 032 771-63-13, 032 771-63-14
- poniedziałek, środa, czwartek - 7:00 - 18:00 - wtorek, piątek - 7:00 - 15:00
e-mail: biuro@opieczni.pl



A poster with a white background. At the top, a green banner contains the text 'w rodzinie cieplej' in white. Below, a large pink knitted glove is shown with five fingers, each having a small, colorful smiley face. To the right of the glove, the text 'Zostań rodziną zastępczą' is written in bold black. Below this, the contact information for 'Ośrodek Wsparcia Rodzinnej Opieki Zastępczej PORT' is listed. At the bottom right, there are two logos: a red circle with a white smiley face and the word 'PORT', and a blue logo with a stylized figure and the text 'Szukamy rodziny zastępczej'.

w rodzinie cieplej

**Zostań
rodziną
zastępczą**

Ośrodek Wsparcia
Rodzinnej Opieki
Zastępczej **PORT**

Al. Zjednoczenia 34
01-830 Warszawa
www.port-naszdom.pl

PORT

**Szukamy
rodziny
zastępczej**

Změna zaměření kampaní: analýza potřeb cílových skupin

- ▶ Nový směr v životě?
- ▶ Radost
- ▶ „Omládnutí“
- ▶ Dobrodružství
- ▶ Osobní naplnění
- ▶ Láska, přátelství
- ▶ Vřelý a naplněný domov
- ▶ Mnoho starostí
- ▶ Možnost se rozvíjet, učit se



Příklad dobré praxe: vzdělávací program pro náhradní rodiny

PRIDE: pěstounská péče/osvojení

- ▶ Cílem programu PRIDE je posílit kvalitu náhradní rodinné péče poskytováním standardizovaného, uceleného a strukturovaného rámce pro nábor, přípravu a výběr pěstounských a adoptivních rodin na základě kompetencí a pro praktický výcvik a průběžné vzdělávání pěstounů.



Program PRIDE je založený na kompetencích

- ▶ Kompetence je chápána jako kombinace praktických schopností, znalostí a osobnostních vlastností
- ▶ Během celého procesu PRIDE dochází k odhalování, analyzování a procvičování kompetencí kandidátů
- ▶ Konečné rozhodnutí vychází z důkladného oboustranného rozboru kompetencí kandidátů



PRIDE: metodika

- ▶ Na základě zkušenosti a emocí kandidátů (návrat do dětských let a hraní role dítěte, biologických rodičů atd.)
- ▶ Interaktivní aktivity
- ▶ Podrobná analýza kompetencí
- ▶ Naučit se dívat očima dítěte nebo jeho rodiny



Přípravný výcvik

- ▶ Přípravné kurzy nebo individuální setkání
- ▶ Deset skupinových sezení:
 1. Úvod do problematiky pěstounství
 2. Týmová práce v pěstounské péči
 3. a/b Citová vazba (tzv. attachment)
 4. Ztráta
 5. Sebeúcta
 6. Účinná komunikace
 7. Pozitivní disciplína
 8. Stálost v plánování
 9. a/b Speciální potřeby dětí
 10. Příprava na změnu
- ▶ Panelová sezení se specialisty a zkušenými pěstouny
- ▶ Rozhodnutí



Problémy v Polsku

- ▶ Nedostatečný počet specialistů a center podpory pěstounské péče
- ▶ Pěstounská péče často vnímána jako „placené“ osvojení
- ▶ Pěstounské rodiny se brání plánům na sloučení rodiny či dokonce vůbec kontaktu s rodinami
- ▶ Vysoké materiální nároky pěstounských rodin
- ▶ Mnoho rozpadlých pěstounských rodin
- ▶ Nízká kvalita náborových a výcvikových programů
- ▶ Vytváření pěstounských rodin spíše kvůli počtu než kvalitě



Úvodní fáze práce s rodinou v krizi – před umístěním do náhradní péče (kromě krizové intervence)

RODINA DÍTĚTE	ASISTENT RODINY	KOORDINÁTOR PĚSTOUNSKÉ PÉČE	PĚSTOUNSKÁ RODINA
*Začíná spolupracovat s asistentem – akceptuje asistenta	*Buduje zdravý vztah s rodinou *Vysledovává rodinný systém, silné stránky rodiny , analyzuje příčiny krize	*Ve spolupráci s organizátorem pěstounské péče má databázi pěstounských rodin (s jejich silnými stránkami a potřebami), které jsou připravené přijmout dítě	*Je připravena poskytnout péči dítěti (absolvuje výcvik, kompetence, podmínky a zdroje, bydlí blízko rodiny dítěte)
*Krise v rodině přetrvává nebo se prohlubuje	*Poskytuje dostatečnou podporu rodině a s rodinou vyhodnocuje výsledky		
*Spolupracuje s asistentem a připravuje odloučení a naplnění podmínek	*Zahajuje spolupráci se soudem, připravuje rodinu na změnu		

RODINA DÍTĚTE	ASISTENT	KOORDINÁTOR	PĚSTOUNSKÁ RODINA
	*Rozbor možností umístění do příbuzenské rodiny	*Organizátor pěstounské péče jmenuje koordinátora pro konkrétní dítě	
	*Schůzka zaměřená na správný výběr pěstounské rodiny		
*Schůzka, na které se připraví změna (odloučení)		*Schůzka, na které se případná pěstounská rodina připraví na umístění. V ideálním případě by první kontakty s dítětem měly směřovat k tomu, aby minimálně přijalo pěstounskou rodinu	
*Schůzka, na které se sejde rodina a dítě s pěstounskou rodinou a koordinátorem Dohodnou se na dni, kdy se dítě přestěhuje do pěstounské rodiny, a prodiskutují společná očekávání (rozdělení úloh). Cíl: získat důvěru			
	*Ujistí rodinu o další spolupráci	*Nabídka podpory pěstounské rodině – dle potřeby	*Příprava rodiny na přijetí dítěte, místo pro dítě

RODINA DÍTĚTE	ASISTENT	KOORDINÁTOR	PĚSTOUNSKÁ RODINA
*Setkání s rodiči krátce po odloučení, jak se vypořádali s odloučením, jaká je motivace ke změně, jejich očekávání			Pomáhá dítěti se vyrovnat s emocemi, respektuje rodiče, umožňuje kontakt
*Setkání s dítětem – probíhá podle dohody	*Připraví a aktualizuje rozbor krize, genogram, analýzu silných stránek a potřeb – pracuje s týmem	*Návštěva u pěstounské rodiny, ptá se na dítě	*Tráví čas s dítětem, zjišťují, jaké to je být spolu
Setkání s rodinou s cílem vytvořit nástroje pro metodu individuálního plánování		*Vypracuje analýzu silných stránek a potřeb, genogram a ekomapu dítěte, vypracuje individuální plán ve spolupráci s pěstounskou rodinou	
	*Schůzka, na které se diskutuje o situaci dítěte a rodiny, vypracuje dlouhodobý cíl, reálné a konkrétní úkoly pro každého, včetně externích specialistů		

RODINA DÍTĚTE**ASISTENT****KOORDINÁTOR****PĚSTOUNSKÁ RODINA**

***Schůzka s cílem vypracovat dlouhodobý cíl, dohodnout se na úkolech, termínech, podobách podpory (smlouva?)**

***Schůzka, kde se informují o cílech práce s dítětem a rodinou, dohodnou se priority a zapojení rodiny dítěte**

***Včetně dalších odborníků pro práci s rodinou (lékař, psycholog, sociální pracovník, další) – sledují každou schůzku**

***Zapojení odborníků do práce s dítětem (psycholog, terapie, odborníci na převýchovu), skupiny vzájemné pomoci pro pěstouny apod.**

***Náročnější úkoly týkající se dítěte (dlouhodobější pobyt dítěte v rodině)**

***Schůzka, na které se diskutuje o pokroku, úpravách plánu, konzultacích**

***Informování dítěte o plánu, naslouchání, posilování, vypracování knihy života**

***Pokud rodina nespolupracuje:**
- analýza příčin (v čem je problém?)
- snaha o úpravu úkolů rodiny, rozbor plánu asistenta
- poskytnout čas, aby si mohli prožít ztrátu
- zapojení dalších příbuzných

• **Koordinátor nebo psycholog pomáhá pěstounské rodině mluvit s dítětem o situaci**

***Analýza silných stránek a potřeb pěstounské rodiny**

***Pěstounská rodina informuje dítě o skutečnostech. Být spolu v těžkých chvílích pro dítě**

• **Ulevit dítěti od pocitu viny**

***Posilovat dítě v různých aspektech**

Děkuji

